

Sydvestjyske Arkiver Beretninger 2018

Udgivet af Sydvestjyske Arkiver

Indhold	Bestyrelsens beretning	3	Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv	21	Vejrup Sognearkiv	33
	Konsulentens beretning	6	Grimstrup Sognearkiv	22	Vester Nebel Sognearkiv	34
	Billund Kommune	8	Guldager Sognearkiv	22	Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn	34
	Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn	8	Gørding Sognearkiv	23	Vilslev-Jedsted Sognearkiv	35
	Filskov Lokalhistoriske Arkiv	8	Historisk Samling fra Besættelsestiden	23		
	GrindstedArkivet	9	Hjerting Lokalarkiv	26		
	Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv	11	Hjortlund Sognearkiv	27		
	Sdr. Omme Lokalarkiv	12	Hostrup Sognearkiv	27		
	Stenderup-Krogager Lokalhistoriske Arkiv	12	Hunderup Sognearkiv	28		
	Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv	12	Hviding Sognearkiv	28		
		Jernved Gredstedbro Lokalarkiv	29			
Esbjerg Kommune	15	Kalvslund Sognearkiv	29	Fanø	36	
Bramming Byhistoriske Arkiv	15	Ribe Byhistoriske Arkiv	30	Nordby Sognearkiv	36	
Darum Sognearkiv	15	Roager Lokalarkiv	31	Sønderhoarkivet	36	
Endrup/Vester Nykirke Lokalhistorisk Arkiv	16	Historisk Arkiv i Seem Sogn	31			
Esbjerg Byhistoriske Arkiv	17	Skads Sognearkiv	32			
		Spandet sognearkiv	33			
				Ringkøbing-Skjern Kommune	38	
				Aadum Sogns Arkiv	38	
				Varde Kommune	39	
				Agerbæk Lokalhistorisk Arkiv	39	
				Alslev Sognearkiv	40	
				Ansager Lokalhistoriske Arkiv	41	
				Billum Lokalhistoriske Arkiv	41	
				Blaabjerg Lokalhistoriske Arkiv	42	
				Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv	43	
				Fåborg og Omegns Lokalhistoriske Arkiv	44	
				Horne Sognearkiv	45	
				Janderup Lokalhistoriske Arkiv	46	
				Næsbjerg Sognearkiv	47	
				Skovlund Sognearkiv	47	
				Thorstrup Sognearkiv	48	
				Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv	49	
				Varde Lokalhistoriske Arkiv	49	
				Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv	50	
				Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv	51	
				Øse Sognearkiv	52	
				Åre arkiv 2018	53	
				Vejen Kommune	55	
				Historisk Arkiv for Brørup og Omegn	55	
				Bække-Veerst Lokalarkiv	55	
				Gesten Sognearkiv	57	
				Lokalhistorisk Arkiv Holsted	57	
				Hovborg Lokalarkiv	59	
				Lindknud lokalhistorisk forening	59	
				Vejen Lokalhistoriske Arkiv	60	
				Aastrup Sognearkiv	60	

© Geodatastyrelsen
© Esbjerg Kommune, Kortkontoret

Fra Lokalarkivernes arbejdsmark 2018

Sydvestjyske Arkiver (SVA)

Bestyrelsens beretning

2018 blev ikke, som man kunne have håbet på, året uden tab af personer, som har udøvet en stor, tværgående indsats på arkivområdet. I december bragte aviserne en nekrolog for Sven Ernebjerg Tygesen (1932-2018). Sven Tygesen var tæt forbundet med Vorbasse, hvis historie han kunne og gerne fortalte om, såvel i mundtlig form som på skrift. Som regel med et glimt i øjet, for Svend havde sans for at se det morsomme i mange situationer. Jeg kom til Esbjerg Byhistoriske Arkiv i 1981, og det var ét af de første år derefter, jeg besøgte Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv, hvor Sven og hustruen Ruth var travlt beskæftigede med lokalhistorisk arbejde. I 2001 blev han spurgt, om ikke han ville være med bestyrelsen for Ribe Amts Lokalarkiver, som Sydvestjyske Arkiver hed dengang. Heldigvis sagde han ja, og han blev hurtigt medlem af uddannelses-udvalget. Ikke overraskende havde formidling hans store interesse, så det blev på det felt, han fortrinsvis lagde sin indsats. Men altid var han fyldt med gode ideer. Som mange andre foreninger havde Ribe Amts Lokalarkiver problemer med at samle medlemmer til generalforsamlingerne. Under en drøftelse af udfordringen foreslog han pludselig: »Vi skal bare byde på gule ærter før generalforsamlingen – så skal medlemmerne nok komme«. Han fik ret – jeg tror, vi var oppe på 120 deltagere ved den efterfølgende generalforsamling – og som I har set af dagsordenen, lever Svens idé stadig i bedste velgående og virker.

Jeg vil bede forsamlingen rejse sig for at minde Sven Tygesen.

Ære være Svens Tygesens minde.

Tak.

2018 blev et mærkeår i arkiververdenen på en række områder. Arkivkonsulentstillingen skulle genbesættes efter lidt mere end et år med vikar under Richard Bøllunds orlov.

Heldigvis havde vikaren Karen Jermiin Nielsen gjort det så godt, at hun efter de obligatoriske ansættelsesrunder blev ansat til at fortsætte i stillingen fra 1. marts 2018. Derved undgik vi det brud i kontinuiteten, der ellers let kunne været blevet tilfældet, og som kunne være generende i arkivernes arbejde.

2018 blev nemlig ikke noget kedeligt eller stille år. Jeg kan vel bare nævne EU's persondataforordning, der trådte i kraft den 25. maj 2018. Den har affødt mange tanker og skabt en del frygt i arkiverne, hvor vi håndterer mange persondata. De har nu altid skullet håndteres med omtanke og forsigtighed. Nyt var dog, at person, som et arkiv f.eks. har modtaget et portræt af, skal give sit samtykke til fotografiets offentliggørelse. Det gælder også gruppefotos af f.eks. konfirmander, fodboldhold osv. Det har skuffet mange arkivfolk, men der er flere ting at huske på i denne sammenhæng:

1. Af ressourcemæssige grunde behøver vi ikke arbejde bagud og forholde os til det allerede registrerede
2. Persondata-reglerne gælder ikke for afdøde personer
3. Vi skal fremadrettet sikre os samtykker til publicering
4. Vi skal være parate til at afpublicere, hvis nogen henvender sig til arkivet og beder om det.

Kort før forordningens ikrafttræden holdt SVA et informationsmøde i Helle-Hallen for medlemmerne. Det skriver sig ind i historien som det mest velbesøgte arrangement nogensinde. Over 100 arkivfolk deltog – og det var lige før, Helle-Hallen måtte udvides. Arkivkonsulenten holdt et indlæg og omsatte forordningens ord til arkivprog – og bestyrelsen var så letsindig at love et nyt møde afholdt inden årets udgang. Der skete imidlertid ikke rigtigt videre, kom ikke yderligere oplysninger fra SLA, så SVAs bestyrelse besluttede ikke at indkalde til et møde, men i stedet for-

tælle om nogle praktiske forholdsregler i decembernummeret af SVA-Nyt.

Mig bekendt er ingen arkivfolk endnu blevet buret inde eller idømt bøder for overtrædelse af forordningen. Det står næppe heller lige for – retsfor skrifterne (eller oversættelsen af forordningen til faktiske forhold) er ikke udarbejdet endnu, og da vi i Esbjerg Byhistoriske Arkiv rettede en henvendelse til Datatilsynet om et konkret problem, lød tilbagemeldingen: "Jamen er det ikke sådan noget, arkiver er til for?"

Det må dog ikke tages som en blanco check – vi skal stadig bruge sund fornuft og omtanke.

En anden vigtig ting i 2018 har været mulighederne for tilskud fra Velux-Fonden. Rigtig mange arkiver har fået tilskud til IT-udstyr, skriveborde, reoler m.m., og i SVA-sammenhæng har vi fået mulighed for at afholde gratis kurser for arkivfolk over 60 år. Nu er det ikke længere økonomien, der skal afholde jer fra at komme på kursus. Tænk at nogen uden for arkivernes verden kom med et sådan

tilbud – og så med så mange penge. Og ordningen gælder jo også i 2019 – så har I ideer og ikke rigtig ved, hvordan I skal forholde jer, lyder mit råd: Kontakt konsulenten om råd og vejledning.

Arkibas er ved at være nået afslutningen af sit udviklingsforløb. Der sker meget nyt, og det kan måske være svært at følge med. Takket være arkivkonsulenten er vi godt rustet – der holdes løbende kurser om emner, vi finder aktuelle. Har I gode ideer eller forslag, skal I ikke holde jer tilbage. Vi tager gerne imod, også i aften. Vores nye udfordring er, at vores sædvanlige kursussted i Esbjerg, Kultur- og Fritidshuset i Skolegade, er ved at nedlægge deres datastue. Vi skal til at finde et nyt kursussted og har også et par muligheder – eller I skal til at ansøge penge fra Velux-Fonden til bærbare PC'er, så vi kan holde kurser mange flere steder.

Vi må indrømme, arkivverdenen er under forandring. Lokalhistorie som begreb bruges ikke så meget mere – det er nærmest blevet globalhistorie. Takket være digitaliseringen får arkiverne henvendelser fra hele verden. Det kan give ekstra meget arbejdspress eller som en arkivleder udtrykte det til et møde, hvor hun kom lidt sent, satte sig i stolen og sagde: "Ja, jeg ved ikke med jer, men jeg håber, 2019 bliver roligere end 2018, for vi har godt nok haft travlt". Man har altid lov at håbe, men bl.a. digitaliseringen og den store interesse for f.eks. slægtsforskning har ført arkiverne ind i en ny tid og sat os i forbindelse med hele verden.

Jeg vil slutte beretningen med en tak til bestyrelsen for godt samarbejde og ligeså en tak til arkivkonsulenten for veludført arbejde. Og så naturligvis en tak til alle jer medlemmer for at støtte op om foreningens virksomhed og tilbud.

Jørgen Dieckmann Rasmussen, Formand for SVA

Sydvestjyske Arkivers generalforsamling 1. marts 2019. Foredrag ved Ole Faber. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen. (EBA Q24209-076-1528)

Sydvestjyske Arkivers generalforsamling 1. marts 2019 fandt sted på Lunde Kro. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen. (EBA Q24206-076-1528)

Konsulentens beretning

For konsulenten har 2018 mere end noget andet stået i persondataforordningens tegn. Da emnet allerede er dækket af formanden, vil jeg skynde mig videre til andre emner:

I 2018 kunne vi igen glæde os over midler fra Velux-fonden ad flere omgange. Først var det den oprindelige bevilling fra 2017, som kunne finansiere både Arkibas-kurser, informationsmøde om persondataforordningen og et modul 4-kursus i august. I efteråret modtog vi endnu en bevilling på 25000 kr, som kunne dække såvel Arkibas-kurser som et kursus i udstillingsteknik. Selv om jeg ved, I alle ønsker at rekruttere unge folk til arkivet, som kan være med i mange år, vil jeg bare sige: Det har også sine fordele at være plus 60 – og en af dem er altså gratis kurser!

Årets studietur blev afholdt 10. september. Turen gik op langs Vestkysten, hvor vi fik lov at nyde Holmslands Klit fra bussen inden turen gik til Strandingsmuseet i Thorsminde. Eftermiddagen tilbragte vi på Bundsbæk Mølle ved Skjern, hvor vi besøgte Frivillighedsakademiet. Oplægsholderen havde lagt sig syg, men Lisbeth Lunde Lauridsen gik frisk til opgaven. Det viste sig, at hun ikke blot kunne fortælle om frivillighed, men også selv var en glimrende formidler.

I august afholdtes arkivuddannelsens modul 4: Arkivet og omverdenen. Desværre var kurset ikke særligt søgt, sandsynligvis fordi sommeren knapt var ovre endnu.

På kurset i udstillingsteknik i oktober fik vi en praktisk orienteret undervisning af Mikkel Kirkedahl Nielsen, museumsinspektør ved Sydvestjyske Museer. Det er mit indtryk, at det var netop den type kursus, kursisterne søgte.

I aften sidder vi jo snart velforsynede til bords med Gule Ærter, men året har også budt på mere mådeholdne arrangementer. Jeg har flere gange været afsted på det, vi i spøg kalder "Konsulentens madpakkekurser". Her afholder konsulenten og et eller flere arkiver i fællesskab et Arkibas-kursus på arkivet. Pladsen er trang, hyggen er stor og forplejningen lige så fyrstelig, som arkivets pengekasse eller medarbejdernes madkasse tillader! ... Jeg har dog bemærket, at der altid er god kaffe at få.

I 2018 bar arkivernes arbejde igen præg af, at Arkibas er under fortsat udvikling. Opdateringerne lægges i drift løbende, og frustrationen er stor, når en ny opdatering udløser fejl – måske er fejlene endda ikke ved de nye ting, men ved nogle af de ting som allerede virkede godt. Jeg ved, at flere af jer er flittige til at melde fejl ind – enten til mig eller direkte til Arkibas. Det er jo det som må til for at vi alle kan få et velfungerende program, så fortsæt endelig med det!

Nogle arkiver kunne næsten ikke vente med at få gang i de nye funktioner i Arkibas. Selv om den nye kildeviser først blev taget i brug d. 7. februar 2019, fik konsulenten flere henvendelser i løbet af efteråret 2018 om sagen. Medlemmerne ville være på forkant, så der var noget at vise frem, da kildeviseren blev offentliggjort. I kan selv prøve at søge i arkiv.dk, og se hvor langt nogle er kommet.

De nye funktioner i Arkibas kræver også noget af konsulentens formidlingsevne. De fleste opdateringer kan blot indarbejdes i Arkibas-kurserne. Så tager kursusedtagerne deres viden med hjem til arkiverne, og alt er vel. Andre fornyelser i programmet gør det oplagt at ændre visse arbejds gange på arkiverne, som f.eks. filarkivet, der gør billedregistreringsprocessen lettere – hvis man vil. På arkiverne er vi jo af gode grunde vanedyr. Ind imellem kan det dog være fordelagtigt at ændre sine arbejds gange, og konsulenten vil derfor i foråret arbejde for, at alle arkiver kender til de nye muligheder.

I år havde jeg selv fornøjelsen af at deltage på både kredsmøde og første dag af årsmødet hos SLA. Det gav ikke bare faglige input, som jeg kan tage med ud i konsulentvirksomheden. Det var også en anledning til at møde arkivfolk fra hele landet.

Vi må ikke lukke os om os selv, men holde forbindelserne åbne med resten af arkivverdenen. Vi er et fagligt fællesskab og en interesseorganisation, og vi har godt af at tale med hinanden! Konsulenten skal selvfølgelig nok gøre sit for at holde sig orienteret, men hun spørger nu alligevel: Kan vi ikke blive lidt flere fra Sydvestjylland næste gang?

Jeg vil gerne slutte konsulentens beretning med at takke for de mange nye bekendtskaber, jeg har gjort mig på arkiverne i årets løb. Det har været en fornøjelse at komme på både gamle, veldrevne arkiver og nye eller genopståede arkiver som f.eks. Roager Lokalarkiv og Gesten Sog-

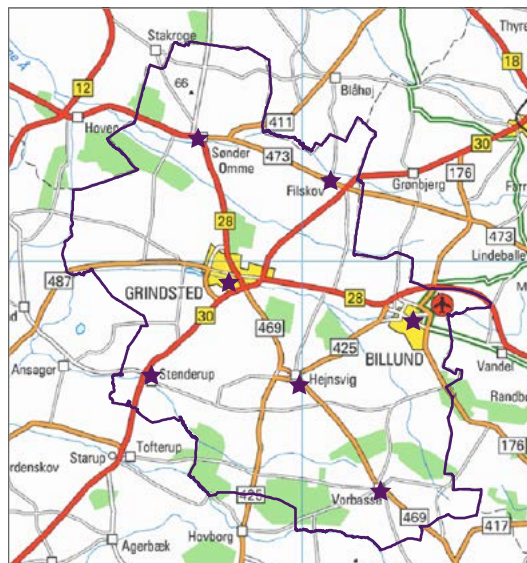
nearkiv. Uanset om samlingen er stor eller lille; den fælles interesse har vi alle.

Karen Jermiin Nielsen, Arkivkonsulent

På studietur til Strandingsmuseet. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen

Billund Kommune

Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn

Hans Jensens Vej 6, 7190 Billund

Tlf.: 21 35 44 72

Åbningstid: Tirsdag 10 til 12 og 19 til 21. Lukket i juli og helligdagsperioder.

Leder: Linda Nielsen, Møllevænget 15, 7190 Billund.

Tlf.: 20 95 27 51

E-mail: grenearkiv@godmail.dk

Hjemmeside: www.grenelokalarkiv.dk

Det har været et travlt år for arkivet. Vi har modtaget nogle store afleveringer, som vi først bliver færdige med i 2019. Vi forøgede samlingen med 3 hyldemeter. Af billeder er der kommet ca. 500 flere til, og vores server indeholder nu 198 GB.

Vi har haft mindst 97 besøgende på arkivet, det er dem der har skrevet i gæstebogen. På vores hjemmeside har

der været 7.239 besøgende og på søgedatabasen Arkiv.dk har der været 8.330 besøgende. Af skriftlige henvendelser har vi haft 54 i form af mails og breve.

Der er brugt omkring 1900 timer med arkivararbejde i årets løb. Det tal indeholder også de timer jeg brugte i juli måned på at skrive bogen om Plouglund ejerlav og dets beboere.

Åbning af fællesudstilling for de lokalhistoriske arkiver i Billund Kommune.

I 2018 deltog vi i Fællesudstillingen i Billund Centret som altid er godt besøgt og en god reklame for vores arbejde. Vi stillede også op til sommerfesten, hvor vi benyttede chancen til at få navne på en del billeder, som derefter kunne registreres.

Til slut vil jeg gerne takke kollegerne for deres hjælp og store arbejdsindsats i det år der er gået.

Filskov Lokalhistoriske Arkiv

Blåhøjvej 10, Filskov, 7200 Grindsted

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 9.30-11.30 og

1. onsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale.

Juli og December lukket.

Leder: Jakob Kristiansen (formand). Tlf.: 51 24 84 75

E-mail: filskovlokalhistorie@yahoo.dk

Hjemmeside: <http://filskov.infoland.dk/>

Siden sidste generalforsamling var det første på programmet udstilling i Billund centret sammen med alle arkiver i kommunen. Temaet for os var postvæsenet i Filskov. Udstillingen stod der en måned.

I samarbejde med museet havde vi en aftentur til Harild Hede. Ud over heden så vi projektet med at bevare en aquadukt hen over åen. Aftenen sluttede af med kaffe og kage i selskab med en masse myg og gnavpander.

Endnu en aftentur til Enestedgård ved Vildkærvej. Gården er der ikke mere, men en stor del af Omvrå og Søndermark er udstykket fra den. Den lå hvor Omme Å og Hallundbæk løber sammen. Nær ved åen var den mest frugtbare jord.

Udstillingen til byfesten var genbrug af vi udstillingen fra Billund.

I forbindelse med opstart af Kløverstierne har vi i arkivet bidraget med de historiske ting vi kan finde. Det har kostet mange møder og mange timer. Sidst på året havde vi den glæde, at John gerne ville prøve om arkivarbejde var noget for ham. Vi er godt tilfreds med samarbejdet og håber det er gensidigt.

Året har igen været præget af at vi er en udadventt forening med flere forespørgsler og udstillinger om fortiden. Det er ikke blevet til meget arkivering digitalt, men måske er det lige så godt at fortælle historien nu i stedet for at gemme digitalt til efterfølgerne. Vi har jo originalerne.

GrindstedArkivet

Tinghusgade 14, 7200 Grindsted. Tlf.: 20 12 42 08

Åbningstid: Onsdag i ulige uger kl. 16-18 eller efter aftale. Lukket i skoleferier.

Leder: Karin Berg, Sverrigsvej 20, 7200 Grindsted.

Tlf.: 20 12 42 08

E-mail: info@grindstedarkivet.dk

Hjemmeside: www.grindstedlokalarkiv.dk

Det daglige arbejde

Det daglige arbejde fortsætter ufortrødent hver tirsdag formiddag. Alle medarbejdere har efterhånden deres faste opgaver, men alle er også fleksible, når der dukker nye

De fire arkivmedarbejdere fra "grøn stue" på GrindstedArkivet.

opgaver op. I efteråret tog vi afsked med vores flexjobber, Barbara Petersen. Hun har registreret avisartikler og har været en stor hjælp for os. Heldigvis har en af de frivillige overtaget Barbaras opgaver.

Kurser

Christian Danielsen har været på kursus hos Sydvestjyske Arkiver (SVA) i Esbjerg i "Hvordan kommer jeg i gang med Arkibas?". Anne-Grethe Joensen og undertegnede har deltaget i et seminar i Historiens Hus i Odense om den nye persondatalov, og jeg har ligeledes deltaget i et regionalmøde i Herning om samme emne. Finn Hauge Hansen og undertegnede deltog i oktober i et kursus i SVA-regi i udstillingsteknik. Generelt er behovet for de basale kurser i Arkibas stærkt aftagende, eftersom de fleste af os nu har fået rutinen i at registrere.

Nyanskaffelser

I 2018 har vi anskaffet en printer, som kan tage A3 formater og kan scanne. Pt. har vi ikke behov for andre store nyindkøb. Men vi er klar over, at digitalt udstyr har en begrænset levetid og jævnligt skal udskiftes.

Skolesamarbejde

I løbet af året har vi haft et samarbejde med Privatskolen. Finn Hauge Hansen har været på skolen for at fortælle elever i 8. klasse om jernbanerne i Grindsted. Fra samme

klasse har der været elever på besøg på arkivet for at interviewe os om besættelsestiden i Grindsted. Desuden har jeg undervist 3. – 5. klasse i "Kend din by".

Formanden for Billund Kommunes Arkivsamvirke, Jørgen Møller, og undertegnede har deltaget i et seminar om tværkommunalt skolesamarbejde, kaldet BAMS (Bibliotek, Arkiv, Museum, Skole) i Rudkøbing. Fra Billund Kommune deltog desuden Ole Bisbjerg, Marianne Sørensen fra museet og Kim Nissen fra biblioteket. De tre samarbejdende kommuner er Langeland, Assens og Billund. Der var et opfølgende møde i Assens i oktober, som jeg også deltog i.

Generalforsamling

I februar holdt arkivets forening generalforsamling. Formanden er Finn Hauge Hansen. Efter generalforsamlingen holdt Ole Søbye, frivillig på arkivet og indfødt Grindsteddreng, et spændende foredrag om Præstegaard- og Plagborgslægterne, som Ole er i familie med. Generalforsamlingen blev pænt besøgt, og naturligvis var der blandt deltagerne en del efterkommere efter de to slægter.

Sydvestjyske Arkiver (SVA)

Vi er glade for at have en konsulent i Sydvestjylland, Karen Jermiin Nielsen. Hende kan vi altid søge råd hos. Som arkivleder deltager jeg også i årsmødet i SVA.

Udadvendte aktiviteter

Den 27. januar var Ole Søbye guide på en rundtur i midtbyen i Grindsted for gamle FDF-drenge. Ole havde medbragt fotos fra tidligere tider, så vi kunne sammenligne før og nu. Tilhørerne var veloplagte og interesserede. Kun vejret drillede en smule, da det var ret koldt.

Emnet for vores Billund-udstilling var "Grindsteds historie gennem 200 år", fra hedelandbrug over stationsby og industriby til kultur- og skoleby.

Vores årlige fortælleaften fandt sted 13. marts. Vi havde entreret med tre fortællere, men den ene meldte afbud pga. influenza. Vi opgav at finde en substitut med kort varsel og fandt efterfølgende ud af, at det i grunden er passende med to, som til gengæld kan få lov til at over-

skride de 20 minutter, som vi har afsat til hver. Årets fortællere var Gudmund Larsen, som fortalte om et liv i uniform (politi og FDF), og Jesper Dahlmann, som fortalte om Campus. Vi samarbejder sædvanligvis med biblioteket om fortælleaftenen, men i år afholdt vi den undtagelsesvis selv. Vi har meddelt biblioteket, at vi fortsat gerne vil samarbejde, men at vi for fremtiden selv vil stå for tilmelding, så vi har mulighed for at tilbyde vores medlemmer gratis adgang.

I oktober måned holdt Finn Hauge Hansen et foredrag for Rotary om jernbanerne og byens udvikling.

I november havde vi besøg af Ole Andreasen, tidligere TV-journalist og vicedirektør på Carlsberg m.m. Emnet var "Skoletiden på Grindsted Kost- og Realskole". Der kom mange gamle elever, som ville hilse på deres skolekammerat, og Ole Andreasen fortalte veloplagt og havde god ping-pong med tilhørerne. I alt var der omkring 170 tilhørere. I samme ombæring havde vi lavet en udstilling om Kost- og Realskolen. Den genbruger vi til Billund-udstillingen i 2019.

Vores "julekonkurrence", som traditionelt bliver bragt i Ugeavisen Grindsted i ugerne op til jul, bliver nu skubbet frem til foråret. Det skyldes et ønske fra avisen, som har meget stof netop før jul.

Årsskrift

Vi synes, at vores medlemmer skal have en julegave som tak for at støtte os. Derfor har vi siden 2013 udgivet et årsskrift med artikler om personer, steder, bygninger m.m. Skriftet har gennem årene haft vokseværk og er gået fra A5- til A4-format. Det har nu nået et passende omfang, og takket være en kritisk og ihærdig redaktør, Per Strandbygaard Knudsen, er vi også tilfredse med indholdet.

Fremtiden

Lige før sommerferien gav kommunen os besked om, at 10. Klasse Skolen skulle bruge vores lokaler til undervisning. Som alternativ fik vi tilbudt Nordre Skole, som vi beså sammen med Rasmus Kaufmann Jahn. Vi kunne hurtigt se, at her var hverken helt eller halvt plads til vores magasin. Heldigvis fik lov til at blive på Tinghusgade 14.

Men det satte alligevel tanker i gang mht. fremtiden. Finn orienterede bestyrelsen, og en enig bestyrelse besluttede, at jeg skulle underrette museets bestyrelse om, at arkivet gerne vil flytte med til det nye museumscenter i Morsbøl, når det engang står færdigt. Fordelene vil være, at vi er i fysisk nærhed af museet, som vi i forvejen har et tæt samarbejde med; og måske får vi også mere kontorplads og kan tage flere frivillige ind. Ulemperne er, at vi kommer væk fra bymidten. Vil det have en negativ indflydelse på vores besøgstal? Endvidere må vi så også sige farvel til 10. Klasse Skolens dejlige fællesrum. Foreløbig håber vi på at kunne blive på den nuværende adresse.

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv

Hejnsvig Skole, Bakkevej 9, 7250 Hejnsvig

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14.00-16.00 og

3. onsdag hver måned kl. 18.00-20.00

Leder: Ditte Kragh, Klodhøjvej 14 7250 Hejnsvig

Tlf.: 75 33 54 58

E-mail: hejnsviglokalarkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.hejnsvigbynet.dk

Facebookside: www.facebook.com/Hejnsvigarkiv

2018 var et spændende år. Der har været mange besøgende i åbningstiderne, men onsdag formiddag, som er vores normale arbejdsdag, er efterhånden også blevet til "normal" åbningstid. Dejligt at borgerne har fundet ud af, hvor vi er og hvad de kan bruge os til. Vi forsøger også at være så synlige, som vi kan!

Facebooksiden, som blev etableret i december 2016, er stadig et stort hit, selv om det tager meget tid at sætte billeder og tekster ind på siden. Vi bruger også siden til at reklamere for vores forskellige arrangementer. I år fik vi bl.a. besøg fra Haderslev af en "gammel" Hejnsvig dreng, som havde set, at vi havde åbent hus.

Der har også været mange henvisninger på mail. Arkiv.dk bliver brugt til at søge efter fjerne slægtninge mm. over hele verden, det resulterer i, at der kommer mange mails med forespørgsler om alt mellem himmel og jord. I år har vi haft mange henvendelser fra USA og endda besøg fra Kansas.

Vi bliver aldrig arbejdsløse!

Vores udstilling i januar "Hvor blev de af?????" var rigtig godt besøgt. Den handlede om alle de mennesker fra Hejnsvig og omegn, som var rejst ud i verden. Mange af dem blev/bliver derude, mens andre vendte/vender hjem efter en årrække. Det var meget spændende at lave den udstilling. Vi var i kontakt med rigtig mange mennesker både før, under og efter udstillingen. Folk er så utrolig hjælpsomme, når vi henvender os. Der bliver sendt biografier, billeder, små anekdoter og mange hilsener til hele byen. En af de "udsendte" rejste hjem til åbningen af fællesudstillingen i Billund, fordi han ville se, hvad vi havde lavet.

Udstillingen blev som sædvanlig vist i Billundcenteret i februar/marts måned ved Billund Kommune lokalhistoriske Forenings udstilling, en fælles udstilling for lokalarkiverne i kommunen.

Vore andre små, lokale udstillinger i årets løb er også blevet vel modtaget.

Borgerforeningen havde 100 års jubilæum, så de bad om et tilbageblik på de 100 år.

Et foredrag om de gamle gårde i sognet sammen med høreforeningen. Skrivetolkene er fantastiske.

En billede/fortælleeftermiddag i pensionistforeningen.

Vise gamle billeder på Plejehjemmet. En god tradition.

Første søndag i advent deltog arkivet, som vi plejer, i julemessen i hallen. En hyggelig tradition, hvor vi viser alle arkivets billeder "løbende" på en stor skærm, vores lille udstilling med julebilleder er altid populær. Julekonkurrencen er også blevet en fin tradition. Kalenderen, som uddeles gratis til medlemmerne, sælger godt på messen. Det giver mange nye medlemmer til foreningen, så den dag er givet godt ud.

Små udstillinger rundt på skolen om gamle dage.

Vi glæder os til at flytte lokaler inden for en årrække. Tidsfristen blev udskudt efter den første plan, så vi håber på 2021/22. Tandklinikken kan vi stadig bruge, hvis planerne ændrer sig igen. Hejnsvigbogen er under udarbejdelse, det bliver spændende at se og læse den, når den udkommer. Jeremy Watts har travlt.

Sdr. Omme Lokalarkiv

Sdr. Omme Idrætscenter, Stadion Alle 16, 7260 Sdr. Omme

Åbningstid: 1. onsdag i måneden kl. 15.00-18.00,

3. onsdag i måneden 15:00-17:00

Leder: Dean Dam, 7260 Sdr. Omme. **Tlf.:** 22 19 41 02

E-mail: info@ommelokalarkiv.dk

Hjemmeside: ommelokalarkiv.dk

2018 startede med at udstillingen til arkivernes fælles udstilling i Billund blev færdig. Årets tema fra Sdr. Omme var "Byen før og nu". Stor tak til de der lavede plancherne. Det er altid spændende at se hvor stor udviklingen har været.

I årets løb er der blevet afleveret nye arkivalier til arkivet, det er altid spændende at se om noget helt nyt er i blandt. På arkivet er der stadig gang i arbejdet med at få styr på både arkivalier og billeder efter de stille år, der er stadig et stykke vej til arkivet er i bund med dette.

Arkivet leverer stadig stof til det lokale ugeblad Lyngposten. Vi leverer to billeder om ugen, og det giver ind mellem en god snak blandt folk.

Et par af Arkivets medarbejdere arrangerer til tider et foto-møde på det lokale plejehjem for de ældre beboere, hvilket er meget populært blandt beboerne.

Til årets Arkivernes dag blev der lavet en udstilling, hvor der blev vist udviklingen af forretninger i Hovedgaden gennem mange år. Byens udvikling er gået fra en by med mange forretninger til i dag ganske få. Det ses jo i hele landet. Det var en god dag med ca. 60 besøgende.

Til sidst en tak til alle der støtter op om arkivet og til de trofaste der yder en indsats på arkivet.

Stenderup-Krogager Lokalhistoriske Arkiv

Plejecenteret Engbo, Storegade 39A, Stenderup-Krogager, 7200 Grindsted. **Tlf.:** 97 70 94 01

Åbningstid: Åbningstid: 1. og 3. Tirsdag hver måned kl. 9.30-11.30 samt efter aftale

Leder: Egon Jensen, Refshøjvej 16, 7200 Grindsted.

Tlf.: 21 75 22 80

E-mail: stendkrogloka@mvbmail.dk

Vi kan på arkivet ikke prale af det store antal besøgende. Som tidligere år har vi kun haft ganske få besøg. Henvendelser på mail har heller ikke været imponerende. Henvendelserne har drejet sig om køb af årsskriftet "Spor", forespørgsler vedrørende fotos de har set på arkiv.dk m.m. Nogle har vi kunnet hjælpe, men ikke alle. Vi har jo kun de oplysninger og billeder, som vi får fra egnens beboere. Arkivet har også modtaget nye arkivalier i årets løb, bl.a. en del fotos.

Arkivet har været med i arkivernes fælles udstilling i Billund Centret. I 2018 var emnet for arkiverne frit. Vi deltog med billeder under titlen: "Ejendomme og beboere på landet i første halvdel af 1900-tallet". Udstillingen blev også vist i teltet ved byfesten. I den forbindelse vil jeg sige tak til lokalarkivet i Sdr. Omme for lån af udstillingsvægge og tak til Johannes og Halvor for deres hjælp med at hente og aflevere væggene i Sdr. Omme.

Foreningens generalforsamling blev afholdt i Teglgårdshallen den 28. februar ved et fællesmøde med andre foreninger i Stenderup-Krogager. Ib Hansen og Laust Laursen blev genvalgt til bestyrelsen. Efter generalforsamlingen blev der vist film om Kraftvarmeværkets indvielse. Der udkom ingen ny udgave af årsskriftet "Spor" i år. Det planlagte stof blev ikke færdigredigeret. Om der kommer et senere afhænger af, om der er nogle der vil påtage sig arbejdet med at få tilladelse til at bruge billederne i hæftet, så vi ikke bryder persondataforordningen. Jeg vil gerne takke Niels Kristian for det store arbejde, han fortsat gør i arkivet, hvor han bl.a. sørger for opdatering af vores gravstedsbilleder og avisartikler på PDF. Tak til bestyrelsen for samarbejdet i årets løb.

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv

Stadionvej 1, 6623 Vorbasse.

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Jørgen Møller, Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse.

Tlf.: 20 80 36 38

E-mail: arkiv@vorbasse.dk

Hjemmeside:

vorbasse.dk/besoeg-vorbasse/lokalhistorisk-arkiv.html

Et tilbageblik på Arkivets aktiviteter i 2018 bekræfter det indtryk, arkivets frivillige har – nemlig at 2018 var et meget arbejdsfyldt år med mange forskelligartede aktiviteter.

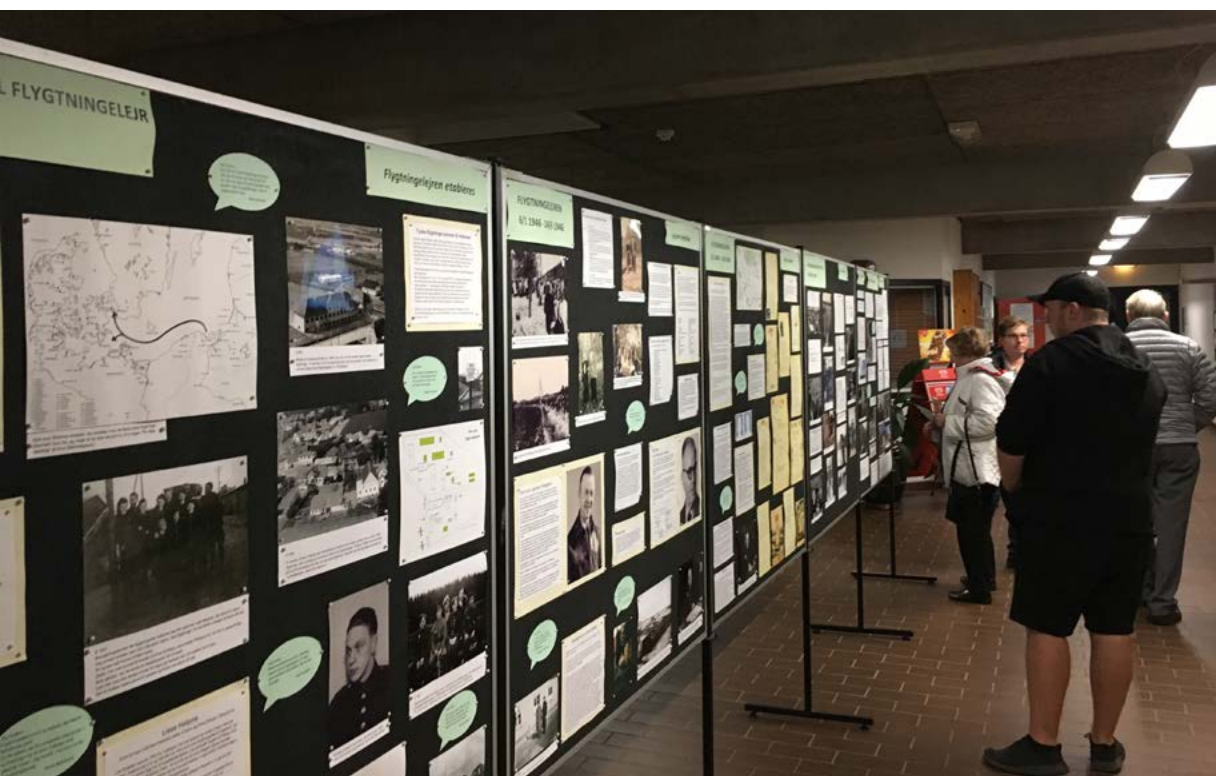
Den 30/1 havde vi inviteret Inga Volf Dahl-Petersen til at fortælle om erindringer fra barndommen i Fitting som nabo til Fittinglejren. En fin eftermiddag, som gav inspiration til at endevende historien om Fittinglejren.

Vi har defineret arkivets start til november 1977, hvor den første registrering fandt sted. Arkivet havde altså rundet de 40 år i Vorbasse. Netop Vorbasses udvikling i arkivets levetid blev temaet til vore udstilling i forbindelse med Fællesudstillingen i Billundcentret. Den 26/3 flyttede vi udstillingen til Vorbasse Fritidscenter og markerede fødselsdagen med en reception, hvor arkivets tilblivelse og udvikling blev ridset op. Dejligt mange mennesker var mødt op.

Den 6/5 deltog arkivet i gennemførelsen af Skoven Dag i Fromssejer Plantage med små historiske fortællinger undervejs på en skovvandring.

Samme dag blev det aftalt med Anders Peter Kaltoft, at vi sammen skulle besøge Tingsted Bakke på Rankenbjerg. Det blev starten på en række møder med Billund Museum og Ribe Museum samt Svend Åge Tornbjerg om at frilægge den totalt tilgroede langdyse. Det store rydningsarbejde blev afsluttet omkring nytår 2019, området skal nu soigner og klargøres til to guidede ture i maj og juni. Et bestilt besøg af museets tilsynsførende gav meget ros for det imponerende arbejde og den nænsomme udførelse.

Den 6/6 havde vi inviteret gamle Fitting-beboere til en snak om Fittinglejren og få opfrisket minder. Det stod nu

Vorbasse Lokalhistoriske Arkivs udstilling om Fitting-lejren.

klart, at der skulle arbejdes koncentreret med emnet fra august og hele efteråret. Den 30/8 aflagde vi besøg i Vandel Bunkermuseum, for at se deres materiale om Fittinglejren, og for at lave aftale om udveksling af materialer og billeder.

Arbejdet fortsatte hele efteråret og kulminerede den 7/11 med en fortælleaften i Fritidscentret suppleret med en ganske fyldig udstilling. Emnet om Fittinglejren vakte interesse hos mange mennesker, for ca. 125 mødte op, enten for at få sin første viden om lejren eller måske få genopfrisket sin viden. Udstillingen stod i VFC til 25/2 2019, hvor den blev flyttet til Billundcentret.

Sidst i maj lavede DR-tv indledende optagelser til en live-udsendelse under Vorbasse Marked. Man ønskede arkivets deltagelse. Spændende, men tidskrævende.

I juli blev det aftalt med Billund Museum, at alle Beckmann Pousens arkivalier i museets varetægt skulle overdrages til Arkivet. Det skete den 27/7, hvor vi hentede 66 arkivæsker og 22 flyttekasser med diverse papirer. Dertil kom 6 flyttekasser med dias. Alt blev sat i depot, til arbejdet med Fittinglejren er afsluttet.

På tur med Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv.

Den 12/9 var arbejdsgruppen på tur i lejrområdet med Niels Jørgen Thomsen som guide. En fin eftermiddag, som skabte et godt overblik over området, som havde været præget af lejrens eksistens.

Den 29/9 lavede Arkivet en byvandring som led i museets informations-dag.

Samtidig med disse aktiviteter blev der arbejdet på klarlægning af Arkivets 2019-kalender, der blev lavet som en Vorbasse-byguide. Salget har været stort både på Arkivets salgsdage og Brugsens videre salg.

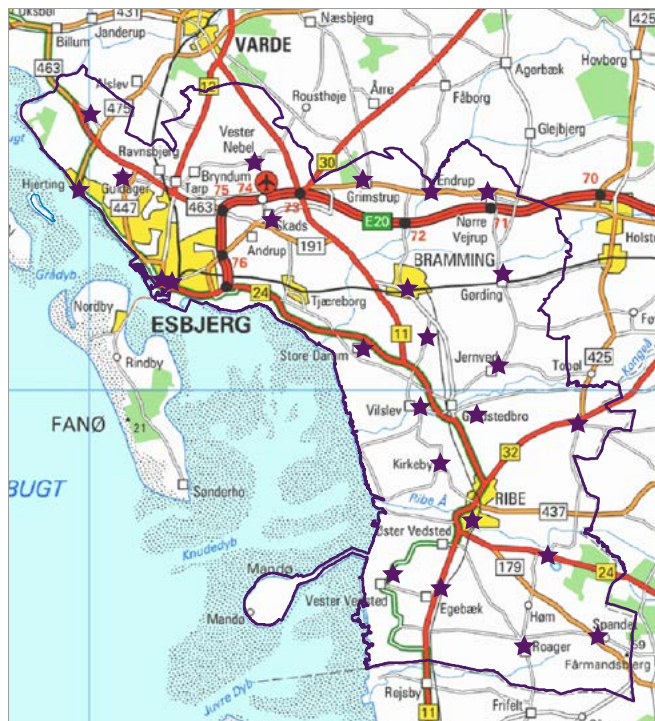
Arkivets direkte kontaktperson på rådhuset, Gunhild Bette Sørensen, gik på pension og blev erstattet af Annette Jensen. Formanden for Børne- og Kulturudvalget Klara Noer blev afløst af Stephanie Storbank. For at sikre de bedste relationer til de nye personer, blev der afholdt møde med begge for at sikre, at de begge har den basale viden om vores arkiver i Billund Kommune.

Undervejs er der taget vare på det forefaldende arkivarbejde og vagter på de officielle åbningstider.

Arbejdet med Fittinglejren vil fortsætte langt ind i 2019. I foråret får vi besøg fra Oksbøl Flygtningemuseum. De vil gerne orienteres om Fittinglejren og se, hvor meget materiale vi besidder – samt ud at se lejrområdet. Desuden har vi besluttet at lave et skrift med al den viden, vi har samlet, så den ikke fortabes igen. Skriftet skal være klar til julesalget 2019.

På alle måder føler Arkivet stor bevågenhed og interesse fra lokalområdet. Det er netop forudsætningen for Arkivets fortsatte udvikling. Så 2018 var et godt, aktivt og spændende arkiv-år.

Esbjerg Kommune

Bramming Byhistoriske Arkiv

Skolegade 10, 1. sal, 6740 Bramming, Tlf.: 75 17 39 20

Åbningstid: Onsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale.

Lukket i juli og december

Leder: Stig Hegn, Tlf.: 51 96 64 73

E-mail: bram-byhist@mail.dk

Hjemmeside: <http://www.brammingby.dk>

Arkivet har haft et stille og roligt år. Arbejdet med såvel om- som nyregistrering af arkivalier og billeder fortsætter.

Forårets foredrag var med direktør og iværksætter Lars Alsted, som gav os et levende og morsomt indblik i sin kar-

riere som erhversmand. I september var vi på studietur hos Kolding Stadsarkiv. Vi fik en to times indføring i stadsarkivets digitale formidling, som var en øjenåbner for os. På hjemvejen besøgte vi Vejen Kunstmuseum.

Stig Hegn har afholdt et internt kursus i Kilder på internettet. Her havde vi god gavn af vores storskærm.

En lokal samler af gamle Bramming-postkort stillede sin samling til rådighed for os, så vi til låns kunne udtage et udvalg. Billederne blev digitaliseret, så de kunne vises på vores storskærm ved et eftermiddags- og et aftenforedrag i oktober.

Året sluttede med den efterhånden traditionsrige julefrokost, og igen i år kan vi konstatere, at både det faglige og det sociale liv trives i bedste velgående.

Antal besøgende: 44 – heraf 36 på arkivernes dag

Indleveringer: 6

Besvarelser: 34

Darum Sognearkiv

Nørrebyvej 16A, 6740 Bramming

Åbningstid: Hver første onsdag i måneden (undtaget skoleferier) kl 19.00 til 21.00

Leder: Elisabeth M. Rasmussen, Sønderbyvej 11, St. Darum, 6740 Bramming. Tlf.: 21 23 65 05

E-mail: sognearkivet@darum.dk

Hjemmeside: darumsognearkiv.dk

Arbejdet med at registrere arkivets billeder fortsætter ufortrødent. Den nye Persondataforordning har i den sammenhæng været en udfordring, som dog håndteres på bedste vis. I det hele taget kan man sige, at forordningen er en stor mundfuld at forholde sig til for et lille arkiv. Tre arkivmedarbejdere deltog i informationsmødet om Persondataforordningen, der blev afholdt i Helle Hallen af SVA.

Arkivet har modtaget flere henvendelser fra udlandet pr. mail fra efterkommere af udvandrede danskere fra lokalområdet. Henvendelser af en karakter, som altid

Darum Sognearkivs nye roll-up banner.

giver lidt ekstra arbejde, men som samtidig er meget givende at beskæftige sig med. Det er nemlig en glæde at opleve, hvor taknemmelige folk bliver over oplysninger om deres forfædre, og det giver ofte en interessant og spændende mailkommunikation.

Sognearkivet deltog med en udendørs udstilling om "spartina" (vadegræs) ved Darum Vadehavsdag og en udstilling om Darum Kirkesti ved Høstmarkedet i Kratskellet.

Arkivet holdt "åbent arkiv" sammen med landets øvrige arkiver. Mange havde lyst til at kigge ind og det gav et par hyggelige timer med en god snak og udveksling om gamle dage i Darum.

Arkivet har atter bidraget til Lokalårbogen for Bramming-Egnen med to artikler om Sandgaden Plantage. Der skal opstilles en informationstavle om plantagens historie i plantagen, og arkivet har stået for informationstavlens oplysninger og har stillet billeder til rådighed.

Arkivet har investeret i et roll-up banner, der med iøjnefaldende farver og sin store størrelse giver et godt blikfang for arkivet i forskellige sammenhænge.

Henvendelser, afleveringer og antal besøgende er så nogenlunde på niveau med forrige år.

Endrup/Vester Nykirke Lokalhistorisk Arkiv

Møllegårdsvej 1, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 16.00-17.00. Lukket i juli og august.

Leder: Annegrethe Jeppesen, Mølgårdsvej 8, 6740 Bramming.

Tlf.: 20 33 11 42

E-mail: endrup.nykirke@gmail.com

I 2018 har vi fået mange små afleveringer. Heriblandt var der bl.a. en protokol for fiskeri i Sneum å fra 1892 – 1968. I forbindelse med lukningen af Endrup Andelsmejeri har vi fået et rigtigt stort materiale indleveret. Arkivet har taget en masse billeder både inde og ude på mejeriet. Sammen med det vi har fået tidligere fra mejeriet, har vi nu et materiale der strækker sig fra mejeriet startede i 1884 og frem til 2016, hvor mejeriet ophørte med at være et andelsmejeri. Vi har nu en komplet samling af regnskaber og protokoller for alle årene. Antallet af hovedbøger fra 1884 og frem er næsten komplet. Ud over dette er der en hel del andre arkivalier fra mejeriet. Det er 132 års historie. Det hele er nu sorteret og lagt i system, så det er til at gå til, når vi skal i gang med det kæmpe arbejde, det er at registrere det.

Der har ikke været så mange forespørgsler i 2018, som året før.

Vi har haft én på kursus i billedregistrering, så nu er vi i fuld gang med at omregistrere tidligere registrerede billeder til Arkibas. Samtidigt med er vi i fuld gang med at registrere øvrige arkivalier.

I forbindelse med den årlige familiedag i Endrup, havde vi åbent arkiv. Der var lagt en del uidentificerede billeder frem i håb om, at nogle af de besøgende kunne hjælpe med identifikation af billederne. Her fik vi hjælp til flere af billederne.

I 2018 havde Endrup Arkiv 40 års jubilæum. Det blev fejret i idrætsforeningens klublokale. Borgerne i Endrup/Vester Nykirke sogn var inviteret til kaffe og rundstykker. Der var mødt ca. 30 personer op. Vores arkivleder Hartvig Jensen fortalte lidt om arkivets historie. Vi havde en rigtig hyggelig formiddag.

Vi er i gang med at lave nogle interviews med nogle af byens ældre borgere. Vi spørger ind til hvordan Endrup så ud i 50'erne og hvordan livet var dengang. Det skulle gerne munde ud i en temaaften om Endrup i 50'erne. Målgruppen er Endrup/Vester Nykirkes borgere.

Vi havde søgt Veluxfonden til en bærbart PC, projektor og 2 stk. officelicens. Vi var heldige at få hele beløbet. Det siger vi tusind tak for. Også en stor tak til det vi modtog fra Skads Herreds Brandkasse.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47, 6700 Esbjerg. Tlf.: 76 16 39 00

Åbningstid: Mandag-onsdag kl. 10.00-16.00, torsdag kl. 10.00-17.00 og fredag kl. 10.00-13.30

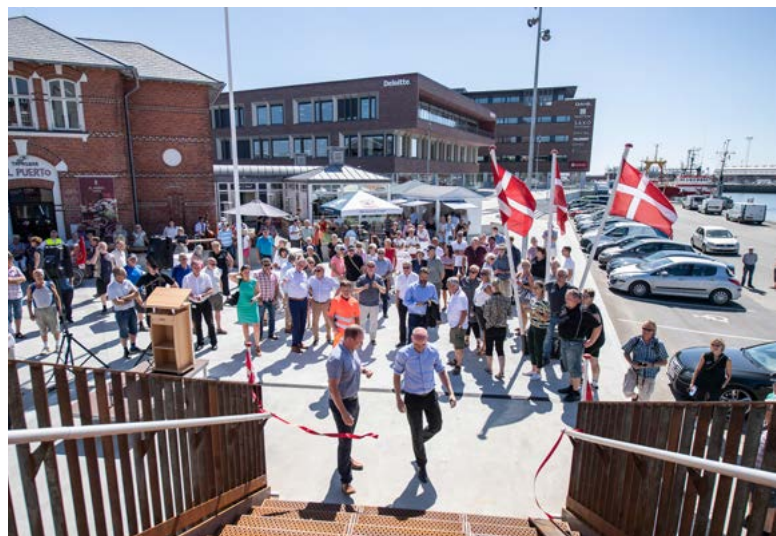
Leder: Jørgen Dieckmann Rasmussen

E-mail: byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk

Hjemmeside: eba.esbjergkommune.dk

2018 blev et helt specielt år i Esbjerg. Den 24. april var det nemlig 150 år siden, Chr. IX underskrev loven om anlæg af en havn ved Esbjerg. 250 meter kaj åbnede for trafik fem år senere samtidig med en jernbaneforbindelse til resten af Danmark – et eventyr kunne begynde. Fra ingenting opstod den havn og den by, vi færdes i i dag og synes ligger her som den mest naturlige ting i verden.

Det er dog ikke en historie uden sten på vejen – og i 2018 blev der rig lejlighed til at fortælle denne utrolige historie i mange forskellige sammenhænge. Esbjerg Byhistoriske Arkiv deltog med både tekst og billeder til jubilæumsbogen med titlen Kursen, som Esbjerg Havn udgav i forbindelse med jubilæet, og i samarbejde med Esbjerg Havn arrangerede vi fem kombinerede foredrag og havneture med bus i løbet af året. De blev overordentlig vel modtaget, hvilket gav smag på mere i 2019. Fortællingen om Esbjerg og Esbjerg Havn er jo en utrolig historie, og

Snoren til Landgangen er lige blevet klippet over den 7. juni 2018.

EBA Q23602-041

mange havde lyst til høre om den og se den udfoldet. Kulminationen i den henseende var uden tvivl Tall Ship Races i juli – Esbjerg skriver sig jo tilbage til de store sejlskibes tid.

En udløber af jubilæet var endvidere et undervisningsmateriale til brug for folkeskolens ældste klasser, som der blev bevilget penge til at udvikle. Sammen med Myrthue Kultur, Natur og Læring lavede vi hjemmesiden BondeBis-seBorger.dk til folkeskolens lærere og ældste klasser.

Glemmes må 2018 heller ikke for et fantastisk sommervejr. Det var godt, de offentlige byvandring der fleste dage lå sidst på dagen, hvor solen ikke brændte alt for slemt, og temperaturen var til at holde ud.

Formidling fylder meget i arkivets virksomhed, for det giver ikke mening at samle til huse, hvis tingene ikke bliver brugt. Vigtigt er det således, at afleveringer eller indlån finder sted. Somme tider går der lang tid inden en tidligere udbredt og populær ting, som mange kan nikke genkendende til, finder vej til arkivet. Adskillige midaldrende husker uden tvivl som barn at have stået ved landevejen for at skrive bilnumre op. Det kunne der gå megen god tid med, for trafikken var ikke så intens som i dag. Fordelene

i Jerne, et ca. 250 hylde-meter stort arkiv med social- og arbejdsmarkedssager fra det tidligere Områdekort Jerne. Bl.a. på grund af mange ekspeditioner fra sagerne havde det længe været et stort ønske at flytte sagerne ind under rådhuset. Pladsproblemer der havde dog gjort en sådan flytning umulig. I løbet af foråret blev der igangsat en større kassation af kassationsmodne arkivalier i rådhusarkivet, hvilket sammen med en omfattende rokering af andre skabte plads til arkivet på Skolebakken. Flytningen til rådhusarkivet blev påbegyndt inden sommerferien og fortsatte året ud. Ved årets udgang var ca. 3/4 af fjernarkiv-sagerne flyttet og sat på plads i rådhusarkivet.

Sideløbende med flytning og rokering af arkivalier ekspederede kommunearkivsektionen året igennem i de kommunale arkiver til den kommunale administration. Maj måned bød på nyt på denne front, da kommunearkivsektionen efter et længere udviklingsforløb sammen med kommunens IT-afdeling kunne introducere kommunens ansatte for et nyt, digitalt system til rekvirering af kommunale arkivalier. I løbet af året blev der foretaget ca. 250 arkivekspeditioner til forvaltningen. Ekspeditionerne bestod fortrinsvis af fremfinding og skanning af dokumenter fra miljøssager, pensionssager, personalesager og børnesager fra papirarkiverne, men også i stigende grad ekspeditioner fra arkiverede IT-systemer, herunder ESDH-systemet eDoc samt systemerne KMD Elev og WinPPR. Ud over ekspeditionerne til den kommunale administration havde kommunearkivsektionen året igennem også en hel del arkivekspeditioner til borgere. Størstedelen af disse var adgangssager, hvor borgere ønskede at se deres egen børnesag. Inden borgerne har fået arkivadgang, har kommunearkivsektionens medarbejderes skullet screene alle dokumenterne i de ofte meget omfangsrige børnesager.

I løbet af sommeren og efteråret blev der sammen med afdelinger i den kommunale forvaltning sat forskellige arkivindsamlingsarbejder i gang. I samarbejde med Dagtilbud blev der således gennemført en større indsamling af arkiver fra kommunens daginstitutioner. I alt blev der modtaget arkivalier fra 11 daginstitutioner. I samarbejde med Lønsservice blev der, ligeledes i løbet af sommeren, foretaget en gennemgang af Udviklingscenter Esbjergs

(tidligere Ribelund) personalesagsarkiv. Som en udløber heraf blev der i efteråret modtaget en større mængde personalesager samt administrative sager fra institutionen. Af øvrige arkivafleveringer modtaget i løbet af året skal nævnes arkivalier fra Center for Misbrug, Specialcentret RABU, Indkøb, HR & Administration, Vej & Park, Syddansk Universitetsbibliotek samt supplerende afleveringer fra Miljø samt flere af kommunens folkeskoler. Endvidere blev der modtaget arkivalier fra Darum Menighedsråd og Grimstrup/Rousthøje Menighedsråd. En del af disse afleveringer havde baggrund i EU's persondataforordning, som trådte i kraft den 18. maj 2018 og skabte øget fokus på CPR-baserede arkivalier.

Det skal endvidere nævnes, at der året igennem blev ordnet og registreret flere kommunale arkiver, f.eks. fra Gredstedbro Skole, Gørding Skole, Vadehavsskolen, Skads Skole og Ribe Kommunale Ungdomsskole. Herudover blev der foretaget bevarings- og kassationsvurdering og efterfølgende ordning af en journalsagsserie fra den tidligere Bramming Kommune, som indeholder journalsager fra alle kommunens forvaltningsområder fra 1970-1989.

I kommunearkivsektionens afdeling for digitale arkivalier – også kaldet e-Arkivet – blev der året igennem arbejdet med modtagelse og test af arkiverede kommunale IT-systemer. I 2018 modtog og godkendte arkivet fire arkiveringsversioner fra Esbjerg Kommune: Tre arkiveringsversioner af bostedssystemet PCD Klient fra institutionerne Forsorgshjemmet, Det Alternative Plejehjem og Skjoldbo, samt en arkiveringsversion af PPR-systemet Kingo. Da de fire nye arkiveringsversioner datamæssigt ikke fylder så meget, ligger arkivets datamængde af kommunale arkivalier fra Esbjerg Kommune fortsat lige i underkanten af otte terabytes.

Sideløbende med arbejdet med arkiveringsversioner blev der i 2018 igangsat en større undersøgelse af praksis for opbevaring af data på andre arkiver i Danmark. På baggrund af undersøgelsen blev det besluttet at foretage en omlægning af arkivets egen opbevaringspraksis. I efteråret blev der indkøbt nyt udstyr til opbevaring af data, og de indledende tests af udstyret blev påbegyndt ved årets udgang. Disse tests vil fortsætte i 2019, og e-Arkivet for-

venter at kunne påbegynde migrering af data til det nye opbevaringsmiljø i løbet andet halvår af 2019.

Det skal endvidere nævnes, at medarbejderne i e-Arket året igennem varetog opgaver i forbindelse med arkivets samarbejde med Billund Kommune samt de sønderjyske kommuner Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder og Vejen. Arbejdsopgaverne bestod af modtagelse og tests af arkiveringsversioner, fremsøgning af oplysninger samt planlægning og koordinering af arkivering af systemer. Områdets varierede arbejdsområde blev understøttet ved genbesættelse af e-arkivassistentstillingen efter en periode med vakance.

Netop registrering er en af arkivets hovedopgaver, hvilket – som altid – har præget privatarkivsektionens arbejde i 2018. Der er blevet registreret både arkivalier og billeder, men måske nok især det sidste, da det hører til arkivets mest populære og efterspurgte materialetyper. Registreringen sker i Arkibas5, som også gør det muligt at opsummere søgningerne som visninger i den nationale portal Arkiv.dk. 27.830 registreringer er blevet vist via ad den vej. Årets topscorer på arkivalieområdet blev A2039 –Knud Thomsens arkitektarkiv med 1.163 visninger (1.036 var unikke visninger). Af billeder var det B 51228, et foto af Vestkraft ca. 1969, som blev fremsøgt 311 gange. Æ26 var det mest efterspurgte kommunale arkivfond. Det er Esbjerg Kommune – Byplan, som blev vist 184 gange. I øvrigt viser tallene, at der har været fremsøgt 928 forskellige a-fonde og 10.094 forskellige billeder via Arkiv.dk.

Af bl.a. copyrights-mæssige grunde publicerer Esbjerg Byhistoriske Arkiv ikke fotos via arkiv.dk men derimod via EBA Mediearkiv, som er baseret på et mediesystem kaldet Fotoweb. Søgningerne heri viser, at der har været omkring 48.000 søgninger i løbet af 2018, og at Spangsbjergskolen var det mest populære søgeord.

Besøgstallet på læsesalen ligger på omkring 4.800, men ellers bruger rigtig mange borgere arkivets digitale selvbetjeningsløsninger. Det omfattende indtastningsarbejde, som fortrinsvis udføres af arkivets frivillige, er fortsat i 2018 og bærer frugt på flere områder. Bl.a. er en række lokale fotografers negativprotokoller blevet indtastet, og negativnumrene herfra kan hjælpe med både at tidsbe-

stemme og identificere nogle af de mange glasplader, vi har haft ikke så præcist registreret eller blot liggende hvilende i vores gamle samlinger. Datakvaliteten er virkelig blevet højnet gennem dette arbejde, som også forbedrer de generelle søgemuligheder.

Specielt for arkivets fotosamling er, at den ikke blot indeholder historiske fotos, men også en lang række helt aktuelle fotos af kommunale aktiviteter i årets løb. Det skyldes, at den ene af arkivets fotografer har et tæt samarbejde med kommunikationsafdelingen ved Esbjerg Kommune og de forskellige forvaltninger, som bruger fotografierne til pressemeddelelser, info på de sociale medier og dokumentation. Som eksempler på opgaver i 2018 kan nævnes fotografering til bladet Mit Børn & Kultur, kommunens Idrætsfester, Billedkunstens Dag, Danmark Spiser, fotografering af alle Dagtilbuds institutioner i kommunen til ny hjemmeside, fotografering af nye udstykningsområder i Esbjerg Kommune, fotografering til gågaderegulativ, Tall Ships Races 2018, en række forskellige løb (f.eks. Royal Run, Esbjerg City Half, OCR EM, The Colour Run), Bio by Night, fotografering til projekt »Jeg er demensven«, Fantasyfestival 2018 samt diverse indvielser af kommunale projekter, f.eks. Landgangen.

Ifølge hjemmesidens eget statistikmodul har eba.esbjergkommune.dk haft 320.468 haft besøgende 2018. Af dem er der tale om 25.458 unikke IP-adresser, som er et godt udtryk for antal brugere af hjemmesiden. Månedsvis fordeler besøgene på hjemmesiden sig således: September (23%), november og december (hver med 14%). Gennemsnitlig tid pr. besøg: 9,08 minutter og med 513.836 sidevisninger med forside (13%), tidslinje (6%) og nyhedsarkiv (5%) som de mest besøgte sider. Indgående post i arkivets mailboks afslører i øvrigt, at digitaliseringen giver mange forbindelser til udlandet – og også fremmed valuta i arkivets kasse. Lokalhistorien er blevet global.

Indtastningsarbejdet i de mange forskellige databaser er fortsat, og en mærkedag oprandt den 6. juli 2018, hvor en enkelt frivilliges arbejde med indtastning af Esbjerg Købstads første forhandlingsprotokol 1899-1909 blev afsluttet. Et imponerende og til tider meget kompliceret arbejde var færdigt. Heldigvis var der mere at tage af. Og på

indtastningsområdet sluttede 2018 med igangsættelse af et helt nyt projekt: Reetableringen af Esbjerg Folkeregister 1924-1945. Den 5. marts 1945 destruerede modstandsbevægelsen i Esbjerg nemlig kommunens folkeregister for at forhindre Gestapo i at tjekke, om legitimationskort var ægte eller ej – en stor trussel mod de mange modstandsfolk. Det var Johan Hoffmann Fonden, der bevilgede penge til en projektleder i en tre-årig ansættelse, der begyndte den 15. november 2018. Ansat til at lede rekonstruktionsarbejdet blev Jens Vaupel Christensen.

Med tiden vil alle disse indtastninger blive tilgængelige for brugerne, men der venter en hel del tværgående IT-arbejde, før muligheden foreligger.

Der arbejdes således formidlingsmæssigt med mange forskellige indgange til byens og borgernes historie. Umiddelbart fylder de lokale brugere dog mest. Vi samarbejder med mange forskellige foreninger og institutioner om arrangementer og foredrag. En vigtig samarbejdspartner i den sammenhæng er SESF, Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening, som Esbjerg Byhistoriske Arkiv afvikler en del forskellige kurser, arrangementer og ture sammen med. Syddanske Folkeuniversitet har i den forbindelse været en vigtig samarbejdspartner. Populære har i 2018 har også været kurserne På opdagelse i din kommune, Esbjerg og Mit Esbjerg, begge ledet af Gudrun Arnborg. De mest efterspurgte arrangementer er dog stadig de såkaldte billedaftener, hvor 60-70 esbjergensere samles til billedidentifikation under indflydelse af kaffe og wienerbrød. Fire af den type arrangementer blev afholdt i 2018, hvor omkring 800 billeder blev gennemgået.

Som noget nyt medvirkede arkivet i Kulturdøgnet 2018 med en række arrangementer for børn, bl.a. en zoologisk byvandring for børn. I turen indgik bl.a. hestene på Torvet, men det mest eksotiske indslag var uden tvivl krokodillen i frontispicen på Østergade 18. En »løs krokodille« i Esbjergs gader kunne nok imponere, hvad et tilfældigt møde med bedsteforældre nogle dage efter i en kø i Bilka bevidnede. To gange havde de allerede måttet afsted til Østergade, så børnebørnene kunne gense krokodillen.

Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Farup Fælled, Farup Kirkevej 2, 6760 Ribe.

Åbningstid: Torsdag i ulige uger fra kl. 15.00-17.00

Leder: Ragna Weidinger, Præstegårdstoftens 14, 6760 Ribe. **Tlf.:** 47 31 24 88

E-mail: farupsognslokalarkiv@gmail.com

I 2018 deltog vi i SVA's generalforsamling i Holsted med 5 personer.

Vi afholdt årsmøde og åbent hus den 12/4-2018, hvor der kom ti gæster ud over bestyrelsen. Vi havde en hyggelig aften, og drøftede arkivets udfordringer for det kommende år.

Arkivets ledelse fortsatte Ragna Weidinger som leder, Ivan Jørgensen som kasserer og Villy Lønne, Susanne Møll, Lene Nielsen og Jens-Peter Knudsen som medlemmer.

Vi har igen i år haft en del henvendelser, både på telefon og mail og vi har besvaret disse henvendelser i videst muligt omfang.

Villy og Ivan fortsatte deres store arbejde med at registrere huse i vort lokalområde. Arbejdet er overvejende færdiggjort, og mangler bare den sidste afpudsning, før vi prøver at registrere det på Historisk Atlas.

Vi deltog i årets Landsbyfest, og vor andel tilfaldt igen i år Marsk og Muld.

Vi har ikke brugt lokalerne på den gamle skole meget i årets løb, da der var uheldige lugtgener på grund af vandskaden i 2017. Vi har derfor overvejende opholdt os hos Villy Lønne i arkivets åbningstider det meste af året.

Vi er i skrivende stund i færd med at indrette vores nye brandsikre boks i Farup Fælled og i løbet af den kommende uge forventer vi at indrette det nye fælleslokale til brug for arkivet og byens borgere.

Grimstrup Sognearkiv

Egekratskolen, Skovbrynet 2 B, Grimstrup, 6818 Årre

Åbningstid: 1. onsdag i hver måned kl. 15.00 - 17.00 samt efter aftale. Lukket på skolens ferie- og fridage.

Leder: Hjørdis Larsen, Egelundvej 22, Grimstrup, 6818 Årre. **Tlf.:** 75 19 12 87 / 29 45 79 05

E-mail: grimstrupsognearkiv@yahoo.dk

Hjemmeside: grimstrupsognearkiv.dk

I efteråret besluttede vi at udgive bog nr. 2 med nye fortællinger fra konfirmandstuen.

Grimstrup Sognearkiv har den ære at stå som udgiver, hvilket skyldes, at vi har en konto, som er øremærket til bogudgivelse. Vores præst Charlotte Locht har ligesom sidste gang været den styrende i hele processen og Esben Dige har sørget for renskrift og korrekt sprog. Der er gået 4 år siden vi udgav den første bog som hed "13 fortællinger – livshistorie og lokalhistorie fra Grimstrup og Rousthøje sogne".

Den nye bog hedder "Ni nye fortællinger". Den 27. november var der så reception i konfirmandstuen med deltagelse af både fortællere og interesserede gæster. Der blev serveret kaffe og kage samt et glas portvin, hvorefter bogsalget startede.

Ny udgivelse fra Grimstrup Sognearkiv.

Vores formand Niels Erik Nielsen har påtaget sig at sørge for, at de spændende steder, som er i Grimstrup, Hjortkær, Roust og Rousthøje bliver beskrevet på Historisk Atlas. Han har skrevet om skolerne, forsamlingshusene, kirkerne, Brugsforeningerne, Fattiggården i Ravnsø, Præstegården i Grimstrup, vikingehøvdingen Grim og seværdighederne i Grimstrup Krat. Se det selv på www.historiskatlas.dk.

Guldager Sognearkiv

Guldager Skolevej 4, Guldager, 6710 Esbjerg V,

Tlf.: 60 56 67 10

Åbningstid: 1. onsdag i måneden 9.30 - 12.30 (dog ikke juli måned) samt efter aftale

Leder: Lis Møller, Nørrevænget 8, Guldager, 6710 Esbjerg V.

Tlf.: 23 62 31 46

Arkivets postadresse: Marie Bertelsen, Skelbækvej 19, Guldager, 6710 Esbjerg V

E-mail: moghjb@esenet.dk

I Guldager Sognearkiv modtog vi i slutningen af januar måned besked om, at den tidligere inspektørbolig, hvor vi havde lokaler i kælderen, skulle rives ned for at give plads til en idrætshal, måske allerede så tidligt som midt i februar. Heldigvis fik vi straks anvist andre lokaler i kælderen under Esbjerg International School. I løbet af en måned fik vi de nye lokaler klargjort, pakket arkivet ned, og midt i februar var det hele flyttet, men ikke sat på plads. Vi var glade for de nye lokaler, især fordi risikoen for oversvømmelse var forsvundet – troede vi.

Fredag før pinse oplevede Guldager et voldsomt skybrud, der skabte problemer mange steder i byen, også på EIS, hvor der stod blankt vand i hele kælderen – også i vort nyindrettede arkiv. Heldigvis havde vi, kloge af skade, ingenting udover møbler stående direkte på gulvet, så vore arkivalier tog ingen skade, men gulvtæppet måtte skiftes, så lokalet måtte ryddes igen.

Som man kan se af ovenstående, gik der også i 2018 megen god tid med praktisk arbejde, men i årets sidste halvdel har der været ro til arkiveringsarbejdet. Vi har i denne periode færdiggjort den meget store aflevering om Guldagers to forsamlingshuse og arbejdet med vore billeder. Vi har desuden deltaget i årsmødet i Arkivudvalget i Esbjerg Kommune og et møde omkring Persondataforordningen.

I forbindelse med Arkivernes dag havde vi ligesom foregående år et samarbejde med Esbjerg International School ved skolens årlige julemarked sidst i november. Vi lavede en udstilling med fokus på byggeri i det forløbne år.

Til vores lokale blad "Nordvestnyt" skrev vi en artikel om vores flytning til nye lokaler og en om " Konfirmationen – som vi husker den". Artiklen var baseret på interviews med konfirmander anno 1956 og 1981.

Sidste år besluttede vi at flytte åbningstiden fra om aftenen til om formiddagen, da de fleste af vore gæster er ældre mennesker. Det har givet flere besøg, end vi før har oplevet. Også på nettet har vi haft kontakt med en del interesserede.

Igen i år vil vi rette en stor tak til alle på EIS for husly, praktisk hjælp og imødekommenhed. Uden den håndsrækning ville Guldager Sognearkiv ligge pakket ned i kasser.

Gørding Sognearkiv

Plejhjemmet Østergården, Nørremarken 23,
6690 Gørding

Åbningstid: 1. og 3. mandag hver måned kl. 19.00-21.00,
2. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale
med lederen

Leder: Nora Olesen, Birkevænget 9, 6690 Gørding

E-mail: bjerg@olesen.mail.dk

Facebookside: www.facebook.com/goerdinghistorie

Hjemmeside: www.gordingarkiv.dk/

Året 2018 har i Gørding Sognearkiv været meget travlt. Vi har modtaget 22 afleveringer, nogle ret omfattende, en del skriftlige henvendelser og haft 45 besøgende. Vi har samarbejdet med Gørding Skole, og 7. 8. og 9. Klasse havde i uge 41 Kirken og Kirkegården som emne. Sognepræst Pernille Trolborg fortalte i kirken og Nora Olesen fortalt på kirkegården. På kirkegården fortalte jeg om begravelses skikke gennem tiderne og efterfølgende gik vi tur på kirkegården, forbi bl.a. de store familiegravsteder, hvor der er en del historie om sognets tidligere beboere at fortælle. Vi var forbi Tyskergravmindet og de fredede grave, hvor frihedskæmpere fra 2. Verdenskrig ligger. I alt ca. 90 elever fordelt på 6 hold og 2 lærere. Det tog det meste af dagen, men jeg følte at eleverne var interesserede i historierne.

Gørding Hallen havde i oktober 40 års jubilæum. Arkivet lavede en udstilling på 2 plancher og medbragte protokoller og ekstra billeder om hallen. I dag Gørding Idræts- og Kulturcenter.

Sydvestjyske Museer har et projekt om stationsbyernes historie. Nora Olesen fortalte om Gørding Stationsby på Bramming Egnsmuseum d. 6. Oktober. Der var 48 fremmødte til foredraget med fremvisning af billeder og fortælling om huse, gader og mennesker. Der var god snak undervejs.

Til Årbogen for 2018 har Hanne Ejby og Nora Olesen en artikel om de første 50 år fra samlingen af avisudklip (1918 til 1968). De næste 50 år følger i 2019-udgaven. Stor tak til Johanne Marie Ravn for stort arbejde gennem mange år med udklippene. Samlingen blev påbegyndt af skuespiller Niels Johnsen i 1918.

Der er stor interesse, især for billeder, som er lagt ud på Arkiv.dk, vores hjemmeside og på Facebook-siden, som redigeres af Leif Køhler Jensen. Tak til ham. Niels Jørn Johannessen og Henning Nielsen registrerer og scanner bl.a. billeder ind.

Historisk Samling fra Besættelsestiden

Esbjerg Museum, Nørregade 25, 6700 Esbjerg

Åbningstid: Tirsdag og onsdag 10-16 – eller efter aftale

Leder: Henrik Lundtofte

Tlf.: 76 16 39 95

E-mail: henlu@sydvestjyskemuseer.dk

Hjemmeside: www.sydvestjyskemuseer.dk/da/besoeg-museerne/arkivet-historisk-samling-fra-besaettelsestiden/

I januar kunne Esbjerg Museum og MYRTHUE (Esbjerg kommunes skoletjeneste) slå dørene op for *BESAT – Esbjerg 1943*, som havde krævet en betydelig indsats fra HSB's ansatte og tilknyttede. I maj forsvarede arkivleder Henrik Lundtofte sin ph.d.-afhandling ved Aarhus Universitet. Derudover har HSB's ansatte og frivillige registreret en stor del af arkivets materiale, som nu er søgbart på www.arkiv.dk

Forskning

Henrik Lundtofte afleverede i 2017 afhandlingen *Håndlangerne* til forsvar for ph.d.-graden ved Aarhus Universitet. Afhandlingen består af bogen *Håndlangerne* (Politikens Forlag 2014) og et nyskrevet metodisk-teoretisk tillæg. Forsvaret fandt sted den 23. maj 2018. Bedømmelsesudvalget, der af bestod af Lektor Niels Wium Olesen, Aarhus Universitet (formand), Seniorforsker Terje Emberland, Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter, Oslo, Lektor Claus Bundgaard Christensen, RUC, gav afhandlingen en flot og konstruktiv kritik.

Derudover har arkivlederen sammen med dr. phil. John T. Lauridsen fortsat arbejdet med redaktion af det årelange og ambitiøse forskningsbaserede antologiprojekt *Hitlers Mænd i Danmark*, hvortil han selv bidrager med en række store portrætter, ligesom Mona Jensen bistår i den redaktionelle proces. Henrik Lundtofte tog desuden hul på en bredere forskningsfunderet beskæftigelse med Esbjergs historie, der på sigt vil indgå i museets nye samarbejde med Danish Centre for Welfare Studies på SDU (DaWS), med en undersøgelse af sømandsstrejken i Esbjerg i 1934. Den kunne læses i Sydvestjyske Museers årsskrift *Levende Viden*. Desuden har han skrevet en enkelt anmeldelse og en fagfællebedømmelse.

Studertermedhjælper Søren W. K. Rasmussen bidrog tillige til *Levende Viden* med en artikel, der for første gang gransker Frihedsrådets Lokalkomité i Esbjerg før og efter 1945.

Mona Jensens bog om det tyske propagandablade *Signal*, som udkom ultimo 2017, fik i årets løb bl.a. en flot anmeldelse i *Noter*, medlemsblad for Historielærerne i gymnasiet og HF, der skrev, at bogen mere lignede en *coffee table book* end en historiebog, "men indholdet er fagligt med stort overskud."

Formidling. Udstilling: BESAT – Esbjerg 1943

I ugerne op til åbningen kunne færdiggørelsen af BESAT med Henrik Lundtofte som projektleder trække på et stort og stærkt engagement fra Rasmus Therkelsen, Mona Jensen og Søren W. K. Rasmussen, HSB, Trine Brander, Mikkel Kirkedahl Nielsen og Anne-Sofie Lundtofte,

FE, museets håndværkere Carsten Pedersen og Henrik M. Kristiansen, Charlotte Bruun, Klaus Lund og Henning Pedersen, MYRTHUE, Jacob Elholm, Esbjerg Kommune, foruden eksterne samarbejdspartnere som udstillingsarkitekt Mikael Thorsted og grafiker Kristina Kirk.

Udstillingen åbnede 19. januar. Der var kø i Torvegade, og BESAT fik flot forhåndsomtale på åbningsdagen i *Jyllands-Posten* og *JydskeVestkysten*. Udstillingen er udtryk for et stærkt og frugtbart samarbejde mellem museet og MYRTHUE, men de faghistoriske ambitioner med BESAT manifesterer også den mangeårige bestræbelse på HSB i retning af at kombinere forskning og formidling. Den, der gerne vil vide mere om besættelsesårene, har muligheden for at fordybe sig i BESAT, og andre kan få en fornøjelig oplevelse – som den tyske turist, der i sommer havde "total Spass" med at bruge skrivemaskinen. I BESAT må man nemlig gerne sætte sig i møblerne, åbne fru Hansens køkkenskabe – eller sende de næste gæster en hilsen på modstandsgruppens skrivemaskine.

Udstillingsåbningen lukkede en intens arbejdsproces, men var ikke afslutningen på beskæftigelsen med BESAT. For det første er der mange løbende opgaver, hvor Henrik Lundtofte og Carsten Pedersen fra museets side sammen med Klaus Lund fra MYRTHUE og Jacob Elholm står for IT-drift og løsning af problemer med de digitale installationer, skærme osv. i BESAT.

For det andet har der været god interesse for omvisninger i BESAT – HSB's studentermedhjælper Søren W. K. Rasmussen og Henrik Lundtofte har i årets løb gennemført forløb, omvisninger og/eller introduktioner til BESAT (ofte i kombination med udstillingen MODSTAND) for i alt 31 små og store grupper. Heraf var de 13 skole- og gymnasieklasser. Til den ende udviklede Henrik Lundtofte og Søren W. K. Rasmussen et gymnasieundervisningsforløb til BESAT, der omfatter gruppearbejde med BESAT's dilemmaer og analyse af kilder fra HSB.

Anden formidling og aktivitet

HolocaustUndervisningsCentret, HUC, der åbnede i 2017 med MYRTHUE og HSB som drivkræfter i udviklingen af undervisningsforløbet for udskolingsleverne, har mødt

stor interesse og positive reaktioner og er blevet yderligere finpudset.

Desuden udviklede HSB i årets løb et undervisningsforløb til elever på ungdomsuddannelserne om nazismen som ideologi. Anledningen var en henvendelse fra Rybners Gymnasium. Der er tale om et to timer langt forløb, som kombinerer oplæg, en bid af Holocaustcentrets undervisning i "det hvide rum" og gruppearbejde med analyse af kilder fra HSB's samlinger.

De seneste par år har HSB nyregistreret en stor del af samlingens arkivalier. Med Suni Gaasedal som ankermand og med en betydelig indsats fra Mona Jensen, Søren W. K. Rasmussen og Gitte Jørgensen er nu omkring 2/3 af HSB's arkivmateriale (fraregnet den illegale blad-samling) søgbart på www.arkiv.dk. Det har medført en mærkbar vækst i antallet af henvendelser til HSB om brug af arkivalierne.

Samtidig har Rasmus Therkelsen ordnet filmsamlingen, hvilket på sigt vil muliggøre mere tilgængeliggørelse af fx HSB's videointerview med tidligere modstandsfolk.

www.illegalpresse.dk er som et særligt website for formidling og tilgængeliggørelse af modstandsbevægelsens undergrundspresse stadig velbesøgt med i 2018 44.000 brugere.

I Strandskoven bag Blue Water Arena har Esbjerg Kommune lavet en spændende bunker-sti rundt i det store, men i mange år godt camouflerede og for mange lokale helt ukendte kommando-bunker-kompleks, UGRUKO, der var en del af den tyske Atlantvold. Derom kan man få mere at vide på en række informative plancher langs bunker-stien, som Mona Jensen med indspark fra Anne-Sofie Lundtofte fra museets formidlingsenhed har lavet for kommunen.

I efteråret arrangerede HSB sammen med Esbjerg og Omegns Museumsforening to foredrag. Den 29. august fortalte Henrik Lundtofte om august 1943 i Esbjerg. Samme formiddag sendte P4 Esbjerg direkte fra BESAT om sommeren 1943 og begivenhederne i Esbjerg for nu 75 år siden. Den 31. oktober fortalte forfatter og historiker Morten Møller meget spændende om de danske Spaniensfri-

villige. I anledning af arkivlederens ph.d.-forsvar var museet derudover 19. september vært ved et arrangement, hvor Henrik Lundtofte holdt en festforelæsning.

Henrik Lundtofte er medlem af en forskerkommission til undersøgelse af den tyske Skt. Petri Skoles historie 1918-1955. Desuden deltog han i arbejdet i en følgegruppe til et nyt besættelsestidsmuseum i Aarhus.

HSB's frivillige og tilknyttede

Samlingens frivillige har i 2018 atter ydet en uundværlig indsats i hverdagen og ved særlige arrangementer. Mona Jensen har ud over arbejdet med registrering og egen forskning afløst arkivlederen under sygdom og fravær.

Rasmus Therkelsen har været ansat til at registrere et stort antal genstande, der har været uddeponeret i en lang årrække, ligesom han har ydet en omhyggelig indsats med at registrere de mangeartede formidlingsgenstande i BESAT.

Lise Østergaard Petersen blev stort set færdig med en omfattende indeksering af det illegale *Budstikken, Aarhus*, der sammen med en digitalisering af bladet senere bliver tilgængelig på www.illegalpresse.dk.

Suni Gaasedal har i årets løb på frivillig basis arbejdet videre med bl.a. registrering i Arkibas ligesom Gitte Jørgensen under hendes virksomhedspraktik i foråret.

Benneth Østergaard Petersen har bl.a. læst korrektur og kommenteret manuskripter. Endelig har Palle Andersen med kontorplads på HSB beskæftiget sig med nye sider af jødeudryddelsens historie og udgivet bogen *Polen og Holocaust – polsk antisemitisme* (Forlaget Ellekær) samt skrevet en enkelt anmeldelse. Leif Houmøller Thomsen ophørte som frivillig efter en fin og værdsat indsats for HSB, der tog sin begyndelse i 2008, hvor han tog sin del af slæbet med at indekser det illegale information.

Desværre måtte HSB også sige farvel til frivillig Niels Lykke-Kjeldsen, der afgik ved døden i marts. Niels Lykke-Kjeldsen begyndte som frivillig på HSB i 2010. Han scannede en stor del af billedsamlingen, ordnede dublet-samlingen af illegale blade og bragte lune og debatlyst med sig.

Afleveringer

Igen i 2018 blev det til en del afleveringer af bøger, scrap-bøger, dokumenter og undergrundsmateriale. Blandt andet en fin samling af illegale blade samlet af en vestjysk præst. HSB modtog tillige en stor aflevering af illegalt materiale fra det Kongelige Bibliotek. Og sidst på året forærede datteren til et medlem af Den danske Brigade i Sverige HSB et spændende materiale. Der er bl.a. et stort fotoalbum, papirer og emblemer med relation til brigaden og dertil et bevaringsværdigt materiale om skolegang på den tyske Skt. Petri Skole i København.

Hjerting Lokalarkiv

Jon & Dittes Hus, Gl Guldagervej 12, 6710 Esbjerg

Åbningstid: Mandage: 09.00 – 12.00, samt 2. tirsdag hver måned kl. 19.00-21.00

Leder: Else Marie Nielsen, Kildevej 6 6710 Esbjerg V.

Tlf.: 23 66 23 25

E-mail: hjertinglokalarkiv@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.hjertinglokalarkiv.dk

2018 var et meget travlt år for Hjerting Lokalarkiv. Vi havde 25 års jubilæum, som vi besluttede at markere med en udstilling af næsten alt, hvad vi kunne finde på arkivet – så der kom gang i kopimaskinerne og vi fik gemmerne set igennem. Udstillingen var d. 28/29 – september, men den 27. blev brugt til at sætte udstillingen op.

Til vores jubilæum havde vi reception om eftermiddagen fredag d. 28. september kl. 14. Fredag formiddag havde vi inviteret 50 børn fra Hjerting Skole, som deltog med to 4. klasser.

Det var en rigtig god oplevelse, og eleverne viste megen interesse for den gamle skipperby – der blev fortalt en historie, som hverken lærer eller elever var klar over. Dertil viste vi film fra byen og fortalte om byen. Hele udstillingslokalet var dækket af indleveringer og af plancher, som arkivet har lavet igennem tiden.

Der kom også 3 nye til – om grusgrave og lerpotter i byen – Danmarks bacon industri startede i Hjerting. Vi fandt stedet, hvor det startede (kun i 2 år, så overgik det til Varde).

Skolestien 9, Hjerting.

På Skolestien har vi et rigtigt gammelt sted fra før år 1700 – stedets historie har vi gravet frem og fortalt om. Denne fortælling brugte vi til en byvandring i foråret og en udstilling på Myrthuegård - Vadehavsudstilling, hvor vi var sammen med Hostrup Sognearkiv. Der kom mange gæster igennem. Vi deltog også i "Jul i Hjerting" med film optaget af "Energiløb", Spejder i Hjerting og Hjerting Byfest. Meget af vores tid blev brugt til udstillinger og "pakken sammen" i årets løb, men en super dejlig oplevelse for arkivet og mange dejlige samtaler med mennesker, der virkelig interesserede sig for byen og dens rige historie.

Af interessante indleveringer kan nævnes digte af den lokale digter og bibliotekar Johannes Ulvgvig Christiansen, som boede i den gule gamle bygning, der ses på billedet og er opført i 1825. Bygningerne bagved er nu nedrevet, men var bygget før 1700 – der findes en længe mere, som står flot i dag. De første tolder, der kom til byen boede på stedet.

Hjortlund Sognearkiv

Fårevej 16, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: 2. onsdag i måneden kl. 19.00-21.00 og sidste fredag hver måned kl. 14.00-17.00. Lukket i skolernes ferier.

Leder: Lauritz Lauritzen, Hjortlundvej 19, 6771 Gredstedbro. **Tlf.:** 75 43 10 40

E-mail: la@lahjortlund.dk

Arbejdet i arkivet går sin stille gang med Lauritz som den faste rorgænger, der med sit store overblik styre arkivalierne ned i de rigtige mapper. Vi har igen i år haft en del besøgende, og på vores hjemmeside har der været over tre tusinde besøgende - sikkert for at finde billeder fra en svunden tid. De kan findes på siden arkiv.dk Angående billeder, så har vi lige fået ca. 1000 billeder fra tørrestationen som skal registreres. Så igen går tiden med at registrere. Hvis nogen skulle få lyst kan man gå ind på den side der hedder "Danmark set fra luften før google". Det er billeder som er taget omkring 1955, og der er en del gårde fra Hjortlund og Jernved i en meget fin kvalitet.

Det var ordene fra arkivet. Husk vi har åbent den anden onsdag i måneden og den sidste fredag.

Hostrup Sognearkiv

Kokspang Fritidscenter, Kokspangvej 54, 6710 Esbjerg

Åbningstid: 1. torsdag i hver måned kl. 19:00 - 21:00 samt efter aftale med lederen.

Leder: Elna Vogt, Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V. **Tlf.:** 75 26 91 65

E-mail: hostrupsognearkiv@bbsyd.dk og evergreen@bbsyd.dk

Det årlige Styrelsesmøde i 2018 blev afholdt den 1. marts i arkivets lokaler. Der har i 2018 været inviteret til 2 arkiv-aftener. Den ene for beboerne på Kokspangvej, og den anden for beboerne på Kokspang Gårdevej, Trædenvej, Sønderhede og Knudsmarksvej. Ved begge arrangementer blev der udvekslet mange og gode informationer i begge retninger. Det ene af møderne har givet anledning til et

nyt kommende møde, om et af de emner der blev bragt op af en deltager.

I april havde Arkivet besøg af kollegerne fra Hjerting Lokalarkiv. Det var et særdeles godt møde med fremtidige aftaler, bl.a. i forbindelse med Marbækdagen og fælles indkøb af flag, til brug ved arrangementer.

Den 28. maj blev Marbækdagen afviklet sammen med Hjerting Lokalarkiv i "Katedralen". Der var mange interesserede gæster, heriblandt den tidligere ejer af Myrtuegård, Niels Peder Pedersen. I forbindelse hermed har Arkivet fået adgang til en film optaget af Niels Peders familie, om livet på gården og i området.

I forbindelse med anmodning til Esbjerg Kommune om opsætning af en stole-elevator, har kommunen tilbudt arkivet lokaler ved jorden. Dette har arkivet med glæde takket ja til. Det drejer sig om to lokaler inklusiv et køkken, som efter skolens lukning bl.a. har været anvendt til børnehave, billard, valglokaler og flere andre aktiviteter. Indflytning forventes i marts 2019.

Erik og Richard var i februar i Herning til et vellykket arrangement om bl.a. EU's Persondataforordning samt Arkibas 5. Den 28. september var Helga og Erik med til en flot fejring af Hjerting Lokalarkivs 25-års jubilæum.

Der har i 2018 været holdt faste arkiv-aftener 1. og 3. torsdag i hver måned. Ud over dette har Helga og Richard arbejdet med registrering mange tirsdag formiddage.

Richard arbejder løbende med udvikling af arkivets hjemmeside.

Der har gennem året været mange besøg, hvilket gæstebogen vidner om. En del personer langvejs fra har ligeledes henvendt sig pr. e-mail eller telefon.

På det sociale område har der for arkivets medarbejdere med ægtefæller været to arrangementer:

Den 6. oktober var der en egenbetalt udflugt til Kongernes Jelling. Undervejs blev formiddagskaffen nydt i ventesalen på Bindeballe Station, på den for længst nedlagte bane mellem Vejle og Grindsted. Købmandsgården overfor, der er et levende museum og landhandel, blev ved samme lejlighed besøgt. Undervejs til Jelling blev Vikingebroen over Vejle Ådal ved Raving Station besøgt.

Stationsbygningen anvendes til en udstilling om broen og Vejle - Grindsted banen. Efter at frokosten var indtaget på Jelling Kro var det tid til at besigtige Kongernes Jelling. Dagen sluttede med frisk brygget kaffe og kage i et "Vikingetelt" i museets baghave.

Den 12. december var Arkivets medarbejdere igen samlet til en egenbetalt hyggelig julefrokost hos Helga. For første gang var ægtefæller inviteret med, og det vil de også blive fremadrettet.

Kommende arrangementer og arbejdsopgaver i arkivet:

Det store issue bliver uden tvivl arkivets flytning til de nye lokaler i stueplan. Der vil være ting som skal gøres i forbindelse med selve flytningen, men vi vil også gerne forsøge at skaffe ensartet møblement som f.eks. computer arbejdsborde, arkivskabe m.v. Herudover skal vi have trukket rør til internetforbindelsen gennem store dele af skunkene.

Der vil, når der er styr på flytningen, blive indbudt til arkivaften for beboerne fra flere af de veje vi mangler at se i arkivet.

Udflugt til et historisk sted samt den traditionelle julefrokost forventes ligeledes at blive en del af årets program.

Naturligvis vil registrering, og indsamling af arkivalier fortsætte som hidtil.

Hunderup Sognearkiv

Kjærgårdsvej 9, Hunderup, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.30-21.30 (i vinterhalvåret) samt efter aftale med lederen. Juli og august lukket

Leder: Niels Hansen, Birke Allé 8, 6740 Bramming.

Tlf.: 20 43 30 67

E-mail: hunderupsognearkiv@gmail.com

Der har her i året været 6 afleveringer med billeder, bl.a. vedrørende amatørteater, og gamle skøder. Vi har haft henvendelser om bl.a. møllen, gårdhistorier og enkelte personer, samt vedrørende kirken. Vi har holdt et foredrag i Seniorklubben med ca. 40 deltagere; emnet var "Den sidste stodderkonge i Hunderup sogn" og fortælling om Jægermesteren på Kjærgård, Andreas de Teilmann.

Desuden har vi haft en lille udstilling på Forårsmessen i Hunderup.

Hviding Sognearkiv

Egecentret, Ribevej 2 B, Egebæk, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.00-21.00 eller efter aftale

Leder: Anne Lorenzen, Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe.

Tlf.: 75 44 51 27

E-mail: anne@hvidingsognearkiv.dk

Hjemmeside: www.hvidingsognearkiv.dk

Til vores årsmøde i marts havde vi inviteret Jens Bruun-Pedersen til at fortælle om Mergel – og jernbanen i Hviding. Et velbesøgt arrangement med et meget spændende foredrag. Efterfølgende overlod Jens Bruun-Pedersen alt sit materiale om Hviding Station til arkivet, således at emnet nu er velbelyst, hvilket vi naturligvis er meget glade for.

Arkivåret har været præget af vores usikre lokalesituation, vi arbejder ufortrødent videre på at kunne flytte ind i en tilbygning til Kultur og Aktivitetscentret i Hviding, det kræver en del fondsmidler, men forhåbentlig kommer vi i mål i løbet af 2019.

Bestyrelsen var ved årets begyndelse ikke fuldtallig, men heldigvis lykkedes det at få den ledige plads besat, således at vi nu igen er fem medlemmer. Vi arbejder i arkivet hver mandag aften og med en donation fra Velux Fonden har vi fået indkøbt IT-udstyr, således at der er fem arbejdspladser i arkivet. Det går støt fremad med registreringen på billedfronten, der kom i løbet af året 19 afleveringer, heraf mange billeder i en stor aflevering fra KFUM spejderne.

Vi har i løbet af året ydet billedmateriale både til forfattere og til en enkelt udstilling. Vi har altid den aftale med forfatterne, at vi yder digitale fotos mod at få et eksemplar af det færdige materiale, en aftale som begge parter har glæde af.

Jernved Gredstedbro Lokalkarkiv

Kirkebakken 33, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: Hver den 1. og 3. tirsdag i måneden fra kl. 14.00 - 16.00

Lukket i skolernes ferier

Leder: Ole Steinmeier, Valmuemarken 3, 6771 Gredstedbro **Tlf.:** 24 26 27 25

E-mail: ole@steinmeier.dk

Det daglige arbejde i arkivet består for en stor del af tiden stadig i at digitalisere billeder. Vi har jo mange billeder, og undervejs er der mange rettelser, som man lige så godt kan tage med, når man nu er inde på de enkelte registreringer for at uploade billedfilerne, efterhånden som de bliver scannede. Derudover er der stadig en bunke med "bøvlede" afleveringer, som der skal tages fat på. Det hører vist aldrig op.

Af henvendelser til arkivet har der været en del på mail. De har vel efterhånden afløst de gammeldags skriftlige henvendelser. Vi har praksis for at svare så hurtigt som muligt - ikke altid med det endelige svar - men for at den, som henvender sig, skal føle, at vi tager hans henvendelse alvorligt. Når vi så får bedre tid undersøger vi, om vi har noget af det, som spørgeren har efterlyst. Specielt har der været en af disse henvendelser, som har været interessant. Det drejer sig om en person, som har boet det meste af sin tilværelse i Afrika, men nu er flyttet til Irland. Han er en i Afrika kendt kunstmaler, men født i Danmark. Det var gået op for ham, at hans bedstefar havde været præst i Jernved mellem 1924 og 1933. Han ville derfor gerne høre, om vi havde noget materiale og evt. billeder om denne bedstefar. Vi har kunnet hjælpe ham med en del dokumenter og nogle billeder og har en aftale med ham om, at han skal komme og besøge vores arkiv engang i løbet af det kommende år. Det er altid spændende, når arkivarbejdet breder sig ud i den store verden.

Vi har haft 11 besøg i arkivet. Derudover har vi haft et åbenthus-arrangement i forbindelse med det årlige loppe-marked i Jernved Kulturhus, og ved denne lejlighed kommer der mange ind og ser til os. Så får vi snakket med man-

ge mennesker og derved udbredt kendskabet til arkivet og det arbejde, vi gør for at gemme lokalsamfundets historie.

Sidste år havde vi en filmaften i Gredstedbro, hvor vi viste en film optaget i 1992 - 93 om Gredstedbro. En lignende film eksisterer om Jernved, så derfor gentog vi succesen, men denne gang i Jernved Kulturhus og med Jernvedfilmen på programmet. Filmen varer godt 3 timer, så vi havde redigeret den, så varigheden kun blev ca. halvanden time, hvilket er en passende længde, når man også skal have tid til at drikke kaffe og snakke. Til lejligheden havde vi fået lavet 50 kopier, hvoraf de fleste blev solgt allerede på filmaftenen. Der kom rigtig mange mennesker, hvilket jo viser, at der er interesse for vores arbejde.

I samarbejde med præsten i Vilslev har vi udgivet et hæfte om Indre Mission i Gredstedbro. Der har været en stærk menighed centreret omkring missionshuset, som stadig eksisterer, dog ikke længere som missionshus. Da vi havde leveret en stor del af kildematerialet, mente vi, at det var oplagt at stå som samarbejdspartner. Hæftet er blevet solgt til mange i menigheden, men kan også købes hos os.

Kalvslund Sognearkiv

Østervej 4, Kalvslund, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Hans N. Brunsgaard, Varmingvej 17, 6760 Ribe **Tlf.:** 61 41 93 65

E-mail: haise1950@gmail.com

Det har været et nogenlunde roligt år. I en periode i efteråret havde vi problemer med at komme på nettet, men det er nu klaret, takket være Henrik.

Så er vi kommet godt i gang med at registrere i Arkibas 5. Vi havde Søren Mulvad til at hjælpe os med at få lidt styr på det. Så tak til Søren.

Vi har haft besøg af Ruth Svendsen, som søgte oplysninger til en artikel i kirkebladet om Poul Bartskeer. Anledningen var restaureringen af gravrammen, som står i våbenhuset i Kalvslund Kirke.

Der har været et par henvendelser på mail, bla. om familien Jørgensen og Hans Poul Petersen. Det der nok har fyldt en del i 2018 er projektet omkring grænsestien. Der er nu bevilget penge, og det er så arkivets opgave at kontakte de berørte lodsejere. Det er Hans Kjær i gang med. Til slut vil jeg takke alle for godt samarbejde.

Ribe Byhistoriske Arkiv

seminarieHuset, Simon Hansens Vej 1, 6760 Ribe

Åbningstid: Tirsdage kl. 12.00-16.00 og torsdage kl. 12.00-16.00

Leder: Karen Jermiin Nielsen

Tlf.: 76167660

E-mail: ribebyarkiv@esbjergkommune.dk

Hjemmeside: rba.esbjergkommune.dk

Arkivets virke i 2018 var i høj grad præget af Esbjerg Havns 150-års jubilæum. Ganske vist ligger havnen inden for Esbjerg Byhistoriske Arkivs dækningsområde, men anlæggelsen heraf fik vidtrækkende konsekvenser for hele det sydvestjyske område, ikke mindst Ribe. Det var derfor naturligt for arkivet at indgå aktivt i udarbejdelsen af undervisningsmaterialet *BondeBisseBorger.dk* i samarbejde med Esbjerg Byhistoriske Arkiv og MYRTHUE – Natur, Kultur, Læring som er Esbjerg Kommunes skoletjeneste. Det var et ambitiøst projekt på flere måder: Arbejdsindsatsen

var omfattende, målgruppen var stor (udskolingselever fra hele kommunen) og emnet komplekst: Hvordan påvirker fremkomsten af en ny by og en ny infrastruktur de eksisterende forhold?

Arkivlederen fik også mange nye erfaringer med fra projektet. Samarbejdet med MYRTHUE, som er stærkt præget af skoleverdenen, gav nye perspektiver på hvad arkivet kunne. Mest udfordrende var hvordan vi skulle behandle de gamle tekster. Hvad skal arkiverne stille op, hvis skoleeleverne ikke kan læse vores arkivalier? I dette projekt blev løsningen at transskribere teksten og til dels modernisere den. Man kan selv bedømme ved at besøge *BondeBisseBorger.dk*. Her kan man også se den præsentationsfilm, som projektet fik udarbejdet – en lidt grænseoverskridende erfaring for arkivet, men vi stillede alle op ud fra den devise, at "hvis det ikke findes som video, findes det ikke". De medvirkende i filmen håber, at rollen som "linselus" trods alt vil bringe mange skoleelever til at bruge siden i årene fremover. Vi kan i hvert fald stå inde for det undervisningstilbud, vi har produceret.

Når arkivets indsats i forvejen var drejet i den retning var det naturligt, at forårets foredrag ved Karen Jermiin Nielsen måtte blive "Ribe. Købstad uden havn", som omhandlede anlæggelsen af Esbjerg Havn og dens konsekvenser for Ribe. På mange måder en deprimerende historie om byens deroute, men også afgørende for at forstå byens identitet i dag. Efterårets foredrag blev en markering af 100-året for Ribe Statsseminariums oprettelse med foredraget "Et kvindeseminarium i Ribe".

I september kom arkivchef Jørgen Dieckmann Rasmussen forbi med foredraget "Udvandringen fra Danmark", hvilket var et længe næret ønske blandt byens slægtsforskere. Lokale slægtsforskere kommer i det hele taget ofte forbi arkivet, da vi i 2018 fortsatte samarbejde med ÆldreSagen om slægtsforskningscafeer. Det giver arkivet lokal forankring, og det holder arkivlederen skarp på de kilder, som jævnligt publiceres fra Rigsarkivet. Mange kilder, som benyttes i slægtsforskningen, kan også løse lokalhistoriske problemstillinger.

I november fyldte arkivets husfæller i seminarieHuset, Ribe Bibliotek, 120 år. I den anledning afholdt vi sammen

Udsnit fra hjemmesiden BondeBisseBorger.dk, som Ribe Byhistoriske Arkiv bidrog til i 2018.

en "Bibliotekshistorisk Byvandring" gennem Ribe. I udarbejdelsen kunne arkivlederen heldigvis trække på sin for-gænger Karen-Margrethe Melbye, som nu er frivillig på arkivet. Hun kender om nogen bibliotekshistorien, for hun har været ansat på både biblioteket og arkivet. Arkivarbejdet er altid lettere, når sagkundskaben er lige for hånden!

På de interne linjer fyldte arbejdet med Persondataforordningen en del. Det kommer det også til fremover. Vi har sikkert ikke fundet frem til alle konsekvenserne af den endnu, men justerer hen ad vejen.

Blandt årets store arbejder var også registreringen af arkitekt Axel Hansens tegninger. De er blevet stedfæstet og registreret af en af arkivets frivillige, som har næsten ufejlbarlig "næse" for Ribes bygninger. Efterfølgende er de blevet overført til EBA Mediearkiv, hvor arkivet publicerer sine billeder.

Statistikken ligner de foregående år, idet der har været 111 besøgende på læsesalen, 77 henvendelser pr. mail og 38 telefoniske henvendelser. Hjemmesiden har haft 2414 unikke besøgende. Den største ændring har været antallet af besøgende til arrangementer, som i år næsten halveret til 130. Det skyldes hovedsagelig, at arkivet af ressource-mæssige grunde har måttet opgive det historieløb, som i de foregående år gav mange deltagende skoleelever.

Der har været mange spændende afleveringer i 2018, men den største var uden tvivl pressefotograf Poul Anker Nielsens arkiv, som arkiv modtog – inklusive skabe – i be-gyndelsen af arkivlederens sommerferie. Heldigvis lykkedes det ved gode kollegers hjælp at få samlingen i hus. Her venter mange timers godt registreringsarbejde, men det bliver en fornøjelse!

Roager Lokalarkiv

Li. Roagervej 1a, Roager, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. mandag i måneden 15-17

Leder: Egon Christensen, Lundsmarkvej 72, Roager, 6760 Ribe. **Tlf.:** 30 57 73 25

E-mail: roagerlokalarkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.roager-lokalarkiv.dk

Facebookside: www.facebook.com/roagerlokalarkiv

Arkivet i Roager er ved at komme på plads.

Efter at have ligget i dvale i en årrække, blev der 15. november indsat en ny arkivleder/ formand. De første opgaver var således at få styr på vedtægter, styregruppe, oprettet foreningskonto og indsat en kasserer, samt at få os registreret i SLA of SVA, samt at have alt på plads overfor kommunen.

Der blev arrangeret møde med arkivkonsulenten som gav gode råd til, hvad vi skulle og kunne komme i gang med. Det lykkedes lige inden jul at få det hele på plads, så vi kunne være klar til at komme i gang i 2019.

Visionerne for 2019 er først og fremmest at få taget de kurser, der skal til, så vi kan få korrekt registreret i Arkibas, samt at få udstyr, så vi kan komme i gang. Derudover skal vi have fokus på Den Gl. Grænsesti 1864-1920, som også løber igennem vores område, da der er 100 års jubilæum i 2020.

Så der er rigeligt at tage fat på i 2019.

Historisk Arkiv i Seem Sogn

Seem-Varming Skole, Varmingvej 1, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 19.00-21.00 eller efter aftale

Leder: Søren Mulvad, Varming Vesterby 9, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 11 77

E-mail: mulvadvarming@gmail.com

Deltagerne i planlægningsgruppen for Grænsestien studerer gamle kort på arkivet i Seem.

Året indledtes med at arkivkonsulent Karen Jermiin Nielsen kom på besøg og med stor entusiasme gennemgik arkivets tekniske installationer. Efter klatring på stiger, kryben gennem skumle skunkrum og endelig, godt besmurt med spindelvæv, erklærede hun, at der ikke umiddelbart var noget at stille op. Derpå blev der sendt anmodning til Esbjerg Kommune, som omgående sendte en ny router, der dog ikke løste problemet. Det blev nødvendigt at telefonere efter serviceassistance. Efter adskillige og langvarige samtaler, hvor ledninger blev taget ud, sat ind, der blev slukket og tændt, alt uden effekt, blev vi nødt til at spendere en tekniker, som skruede på skruer m.v. på telefoncentralen og hidkaldte arkivlederen flere gange. Efter otte dages ivrig virksomhed blev forbindelsen endelig i orden, og arkivet er med på det elektriske fællesskab igen. Pyh, ha!

Der blev ansøgt om økonomisk støtte hos VELUX-fonden til udgivelse af en samling erindringer, skrevet af lokale beboere gennem de seneste 150 år. Der blev bevilget 2.500 kr, og med det til formålet hensatte beløb i baghånden blev der trykt 150 eksemplarer af bogen "Suppevisk",

som blev offentliggjort i sommerens begyndelse. De 40 eksemplarer var forudbestilt. Knud Christian Bennetzen fra Rødning kom og introducerede bogen for tilhørerne. Arkivlederen fortalte kort om en tidligere beboer og hans rolle i forbindelse med den seneste offentlige halshugning i Ribe i 1840-erne. Der blev lejlighed til at afspille en sang, "Maskeradevisen", som tidligere førstelærer Jespersen havde optaget på et spolebånd i begyndelsen af 1960-erne. Båndet var via Lokalhistorisk Arkiv i Haderslev blevet omsat til et USB-stik og overlever således endnu et trin i den tekniske forandring.

Derudover er optaget to interview, et med den 103-årige Stella Knudsen og et med Verner Hansen, 84 år gammel. Der er udleveret kopi af en arvesag til et familiemedlem. Afdøde efterlod sig 17 levende børn, så arvesagen ville være en god hjælp til at udrede nogle familieforhold. Sluttelig på året kom en renskrift af en lokalt ført dagbog.

Endelig har arkivet deltaget i planlægningen af den spadseresti, der p.t. er under etablering langs den gamle 1864-grænse.

Skads Sognearkiv

Aktivitetshuset, Sdr. Skadsvej 23, 6705 Esbjerg Ø

Åbningstid: Mandag kl. 13.30-16.00

Leder: Svend O. Pedersen, Efterårsvej 1, 6705 Esbjerg Ø.

Tlf.: 61 68 07 16

E-mail: skadsognearkiv@stofanet.dk

Hjemmeside: www.sksa.dk

2018 blev igen et år uden de store afleveringer, men det er ikke ensbetydende med at vi er arbejdsløse. Der ligger stadig en del fra foregående år, og vi har også stadig en del registreringer fra den tid, hvor der ikke blev registreret i Arkibas.

Vi har også en del registreringer med billeder som fejlagtigt er registreret som arkivfond i stedet for billeder, hvilket betyder at vi ikke kan uploade billederne til arkiv.dk, det er vi også i gang med at få rettet op på.

Vi har også en del billedserier, hvor der ikke er tilknyttet billeder, så dem er vi også i gang med at få skannet ind. Vi forventer også at skulle flytte til nye lokaler i det

nye Kultur- og Fritidscenter ENERGIEN, som nu er påbegyndt og bliver færdigt i efteråret.

Spandet sognearkiv

Arnumvej 9, Spandet, 6760 Ribe

Åbningstid: Den 1. mandag i hver måned kl. 19.00 - 20.00 (lukket juli og august)

Leder: Birthe A. Pedersen, Spandetvej 10, 6760 Ribe

Tlf.: 74 86 71 36

E-mail: jespermajaolesen@gmail.com

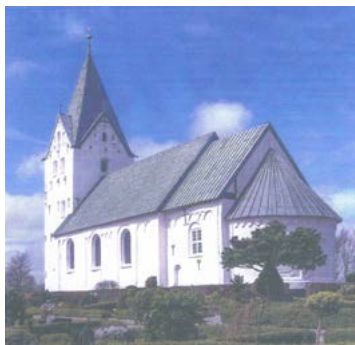
Arbejdet i arkivet er gået sin rolige gang, der skrives flittigt og der indlæses billeder. Det tager tid, det kræver tålmodighed, men der sker fremgang.

Vi har været på kursus i arkibas og billedbehandling, det har været gode kurser med udbytte.

I 2020 er det hundrede år siden genforeningen med Sønderjylland, vi hører jo med til den landsdel. Derfor har vi også været med fra begyndelsen i planlægningen af fejringen og hvor den nye grænsesti skal gå.

Det bliver en stor begivenhed hvor også Esbjerg Kommune er engageret, begivenheden bliver fejret over det meste af landet. Det bliver samtidig mulighed for at fejre det gode samarbejde der er mellem Danmark og Tyskland i grænseområdet.

Sognevandringen gik sidste år til kirken, hvor vi blev vist rundt af præsten og fik fortalt om kirkens historie, der var god tilslutning og mange spørgsmål, det var en god aften. Der blev som vanlig sluttet af med kaffe i skolen.

Sognevandringen i Spandet gik til kirken.

Vejrup Sognearkiv

Vejrup Endrup Fritidscenter, Skolevænget 5, Vejrup, 6740 Bramming

Åbningstid: Første tirsdag i måneden kl. 18.00-20.00

Leder: Birger Henriksen, Fasanvej 7, Vejrup, 6740 Bramming. **Tlf.:** 30 95 48 54

E-mail: birger07@hotmail.com

Hjemmeside: www.vejrupsognearkiv.dk

Facebookside: www.facebook.com/vejrupsognearkiv

Året 2018 har i Vejrup Sognearkiv budt på en fortsættelse af tidligere års arbejde med registrering af avisudklip, billeder og arkivalier. I årets løb har vi fokuseret på opdatering af vores ejendomsarkiv. Det går støt fremad, men er langt fra færdigt. Ligeledes arbejdes der fortsat på digitalisering af lyd og billeder.

Arkivet har været heldig at få 25.000 kr. fra SE's vækstpulje og 20.000 kr. fra Veluxfonden til indkøb af it-udstyr, udgivelse af publikationer og indscanningsopgaver. Arbejdet med udfærdigelse og samling af artikler til forskellige publikationer om Vejrup Sogn er undervejs.

I årets løb har en medarbejder igen været på Vejrup Skole for at fortælle om Vejrup i gamle dage. 3. klasse så billeder, var på byvandring og aflagde besøg i sognearkivet.

I august lavede vi i forbindelse med årets sportsfest en lokalhistorisk vandretur "Lykkesgårdsvej rundt", en tur på ca. 3 km med ca. 40 deltagere. Senere i august lavede vi en byvandring i anledning af Vejrup Borgerforenings 100 års jubilæum, og i den forbindelse blev der lavet en folder med lidt om borgerforeningens historie og gamle billeder fra byen.

Vi har haft enkelte afleveringer, bl.a. et antal gamle film optaget af Wilhelm Iversen, læge i Vejrup gennem mange år. Han tog som pensionist mange billeder af mennesker og huse i Vejrup omkring 1965. Filmene har vi først nu fået apparatur til at vise, så om de indeholder noget af interesse, vides ikke endnu.

Vester Nebel Sognearkiv

Stokbrovej 18, 6715 Esbjerg N. Tlf.: 75 16 99 89

Åbningstid: Sidste torsdag hver måned 18.30-20.30

Leder: Henning Jørgensen, Lifstrup Hovedvej 54,
6715 Esbjerg N. Tlf.: 75 16 92 46

E-mail: hj@vnsa.dk

Hjemmeside: www.vnsa.dk

I 2018 førte Vester Nebel Sognearkiv 7 indkomstjournaler. Alle afleveringer var små afleveringer. Året endte derfor med at blive det år, hvor arkivets samlinger er vokset mindst.

Det betyder dog på ingen måde, at det har været et inaktivt år for arkivet, og som bekendt er det bedre at tænke på kvalitet frem for kvantitet. De manglende afleveringer er rigeligt opvejet af, at vi har fået en større del af arkivets samlinger synlige og søgbare på arkiv.dk. Hidtil har vores avisudklipsamling før 2003 ikke været søgbar på arkiv.dk, idet denne del af vores samling kun har været registreret på kartotekskort. Disse avisudklip er nu blevet registrerede i Arkibas, så samtlige vores avisudklip nu er søgbare tilbage til 1978, hvor samlingen blev påbegyndt. Ligeledes har en stor del af vores fotosamling ikke været indscannet. Nok har billedsamlingen været registret, men ikke indscannet, og det har betydet, at det ikke har været muligt at se en stor del af billederne på arkiv.dk. Det er der rådet bod på, ved at rigtig mange billeder er blevet indscannet og uploadet i 2018, så de er synlige på arkiv.dk. Ved samme lejlighed er en stor del af tidligere uploadede billeder blevet uploadet igen for at erstatte "systembilledet" på arkiv.dk med billeder af god kvalitet.

I 2018 har arkivet afholdt to arrangementer. I april havde vi vores årsmøde med en quiz, "Husker du", hvor de fremmødte skulle gætte årstal, steder og personer. I efteråret havde vi et billedforedrag med titlen "Vester Nebel fra kirke til landsby". Begge arrangementer var pænt besøgte.

Arkivet har haft ca. 16 henvendelser, fortrinsvis via e-mail. I selve arkivet har vi haft 30 besøgende. Som hvert år må vi konstatere, at vi får hovedparten af vores besøgende på vores hjemmeside www.vnsa.dk, som besøges af

ca. 1000 personer månedligt. På arkiv.dk har arkivet haft i alt 5.673 visninger, hvilket er den hidtidige rekord.

Til slut vil vi takke Esbjerg kommune og Skads m.fl. Herreders Brandkasses fond for deres velvillige økonomiske støtte til arkivet. Og vi takker VNI for logi, samt naturligvis alle, som har afleveret materiale til arkivet.

Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn

Vester Vedsted Byvej 57, Vester Vedsted, 6760 Ribe

Åbningstid: 2. onsdag hver måned kl. 19.30-21.30 (lukket juli og august) eller efter aftale

Leder: Anette Brandt Schmidt, Degnetoftevej 17,
6760 Ribe. Tlf.: 75 44 55 54

Åbningstid: 2. onsdag hver måned kl. 19.30-21.30 (lukket juli og august) eller efter aftale.

E-mail: vadesogn@outlook.dk

Der har været flere mindre afleveringer, som har givet arkivets medarbejdere noget at se til. Vi er nu tre til at registrere, hvoraf især den ene har været meget aktiv. Det har været nødvendigt at gennemgå arkivalierne, da skiftende arkivmedarbejdere har registreret efter god skik, da arkivalierne indkom, men de ændrede systemer har skabt nogen forvirring. Nu bliver alt arkiveret efter Arkibas5 systemet, hvilket så forhåbentlig vil holde i mange år. Den aktive arkivmedarbejder har med en stor indsats stort set færdiggjort registreringerne, men der ligger stadig en del journalisering og venter.

Der har været en del henvendelser om stort og småt. De fleste skriver på e-mail, hvor de ofte søger oplysninger om familiemedlemmer eller om huse og ejendomme. Alle har fået svar med de oplysninger, vi vedkommende, og det har altid ført til udveksling af oplysninger til gavn og glæde for både de besøgende og for arkivet.

Menighedsrådet tog initiativ til en række kirkegårdsvandring på V. Vedsted kirkegår i efteråret 2018, hvor et par fra arkivet var involveret. Der var pænt fremmøde. Fortsætter i 2019.

En gruppe historisk interesserede vandrere har sat sig for at etablere en såkaldt trampesti langs den gamle dansk tyske grænse, hvor grænsen syd og vest for Ribe

ikke fulgte Kongeåen. Da vi var grænsesogn, bliver vi også lidt involveret i projektet, som skal være klar til 100 års Genforeningsjubilæet i 2020. Projektet er nu med en stor bevilling fra Esbjerg Kommune blev et af regionens "fyr-tårne" ved denne markering.

Den traditionelle lille højtidelighed den 4. maj ved mindestenen for den nedstyrkede flyvemaskine ved Fløjdiget havde igen i år samlet 50-70 deltagere. Der var kransenedlæggelse, et par taler og efterfølgende kaffe og sang på Ungdomshøjskolen, men folk kommer gerne til denne lille markering af en dramatisk episode fra krigen.

Årsmødet havde samlet 22 deltagere. Foruden beretninger og regnskab fortalte Birgit Juul (Knudsen) om livet i V. Vedsted og specielt om livet i V. Vedsted Brugsforening. Forsamlingen bidrog efterfølgende ivrigt med deres erindringer fra samme periode.

Arkivet har et glimrende rum til opbevaring af arkivalier. Det er uden vinduer og har stabile temperatur- og fugtighedsforhold. Og når der skal arbejdes med papirer, billeder eller andet, bæres det ud i et tilstødende rum, som deles med andre. De, der registrerer, har såmænd de bedste intentioner om at få noget fra hånden, men da de også har andre interesser, så det går kun langsomt fremad. Der planlægges løbende nogle registreringsformiddage, som er blevet gennemført intensivt. Der arbejdes også med at sætte gamle fotografier og andet i nogle store skifterammer, som hænges op forskellige steder i forsamlingshuset. Disse søges scannet og overført til papir, da de så er lettere at anbringe i rammer.

Vi sælger stadig USB nøgler med V. Vedsted Sogns slægts- og ejendoms historie og mange andre artikler og optagelser fra sognet for 300 kr. Henvendelse til Aage Rosenstand, tlf. 75 44 50 60.

Vilslev-Jedsted Sognearkiv

Vilslevvej 59, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: Tirsdag 16-18 (lukket i juli)

Leder: Stig Hegn, Jedsted Klostervej 77, 6771 Gredstedbro, **Tlf.:** 51 96 64 73

Arkivets postadresse: Stig Hegn Jedsted Klostervej 77, Gredstedbro

E-mail: stighegn@bbsyd.dk

Hjemmeside: <http://www.bricksite.com/vilslevjedsted>

Receptionen for Kongeåen, 11. årgang af lokalårbogen, fandt sted i forsamlingshuset den 26. november 2017, hvor 60 personer hørte Morten Søvsø gøre os en del klogere på arkæologiske spor af Vilslev og Jedsted i middelalder og fremefter. Redaktionen bestod fortsat af: Erna Nielsen, Helge Kristensen, Karl Johan Bendorff, Stig Hegn, Roll Præstegaard, Ole Madsen der har overtaget redaktørposten og Kirsten Blom. Af indholdet i årbogen kan nævnes: Røg ved festlige lejligheder; Stig Hegn: Farvergården; Skuldret; Roll Præstegaard: Jedsted Mark; Helge Kristensen: To gymnastikforeninger; Ole Madsen: Konfirmationsskikke gennem tiden. Magne Juhl: Vilslevfolk i Reno, Nevada m.v.

Sognearkivet har i 2018 fortsat inddateringen til Arkibas, fortrinsvis med billeder. Vi har nu 1.5299 billeder tilgængeligt globalt. Vi har fortsat en ugentlig åbningstid, tirsdag 16-18, men de fleste henvendelser foregår via internettet, dels til vores postkasse, dels gennem Arkibas.

Reception på Kongeåen årgang 2018 i Vilslev Forsamlingshus, hvor arkivet bor på 1. salen. Foto: Ole Madsen.

Fanø

Nordby Sognearkiv

Nordby Skole, Midtbjergvej 2, Nordby, 6720 Fanø.

Tlf.: 75 16 62 60

Åbningstid: Tirsdag kl. 10.00-12.00 samt onsdag kl. 19.00-21.00

Leder: Linda Vesterbæk, Bavnebjerg 53, Nordby, 6720 Fanø. **Tlf.:** 75 16 35 95

E-mail: nordbyarkivet@fanonet.dk

Det har været et godt og produktivt år i Nordby Sognearkiv.

Vi har igen medvirket til en særudstilling, hvor vores bog "Værftet der forsvandt" og forskelligt værktøj fra skibsværftet m.m. kunne ses på Fanø Skibsfart- og Dragtsamling fra påsken 2018 og året ud.

Sognearkivet har gennem året haft godt 200 besøgende og rigtig mange forespørgsler både på mail og telefon, og på vores historiske hjemmeside www.Mitfanoe.dk har der været godt 22.000 visninger i 2018.

Af samlinger kommer der heldigvis stadig en del - både større og mindre - vi er glade for det der kommer, og vi har fået en frivillig medarbejder mere, så der er godt gang i arkiveringen.

Vores mangeårige medarbejder på arkivet Villy Nielsen er nu stoppet, men udgav i april måned 2018 sin bog "Rindby og Nørby byer", som er en afslutning på rigtig mange års arbejde sammen med Hanne, hans nu afdøde hustru.

De har sammen lavet DVD'en: "Nordby Sogn, Fanø", som de gav til Nordby Sognearkiv, og salget af både DVD'er og bøger er og har været en stor økonomisk hjælp til sognearkiverne på Fanø.

Samlingen "Nordby Sogn, Fanø" om slægter, jorder, ejendomme m.m. har været os alle på Sognearkivet, men også mange rundt i landet, en meget stor hjælp gennem årene.

Det har været så nemt for os andre, bare at kunne "slå" et navn op og så finde slægterne 450 år tilbage. Et rigtig flot stykke arbejde. Tak for det Villy.

På Arkivernes dag i november havde vi lavet en udstilling med billeder af stormfloder på Fanø gennem tiderne. Der kom 75 besøgende, og det var en dejlig dag.

En stor tak til alle frivillige på Nordby Sognearkiv også til Aage Krog-Jensen og Flemming Jepsen. Ligeledes tak til bestyrelsen for Fanø lokalhistoriske Forening, Sønderho Sognearkiv for positivt samarbejde, og tak til Inge og Chr. Poulsen for jeres støtte. Mange tak til vores besøgende og rigtig mange tak til Fanø kommune og Skads Herreds Brandkasse for den gode økonomiske støtte til Sognearkiverne på Fanø i 2018.

Sønderhoarkivet

Sognegården, Landevejen 41, Sønderho, 6720 Fanø

Åbningstid: Torsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale med lederen. Juni lukket.

Leder: N. E. Engsted, Vester Land 24, 6720 Fanø

Tlf.: 75 16 42 06

E-mail: sonderhoarkivet@soenderho-net.dk

Året begyndte helt normalt. Vi havde nogenlunde det samme antal kunder som sædvanlig, men den lange tørre og varme sommer tog lige toppen af besøgene. Men det har så rettet sig lidt sidst på året.

Besøgende : 79.

Arkivernes Dag : 11.

Hjemmesiden : 4.
 Skriftlig henvendelse : 14.
 Telefonisk henvendelse : 3.
 Frivillige arbejdstimer : 875.

Jeg vil lige nævne nogle af afleveringerne: Sønderho Jagtforening har afleveret materiale om Jes K. Jessen's hunde og hans sneppejagt mm. Vi har også modtaget en fin gammel kogebog, gammel Fanømusik og et billede af Møller Anton.

Vi har hjulpet TV-Syd med billeder af Sønderho Havn 1981. Et par studerende ville lave en opgave om Mahognikrigen i 1991. Lone har hjulpet en dame, der havde problemer med hovedtøjet på en Fanødukke. Så har Sønderho Frivillige Brandværn haft 150 års jubilæum, hvor vi prøvede sammen med Per Hofmann Hansen at lave en oversigt over samtlige brande i Sønderho de sidste 150 år.

Per har foræret os flere ting som gør arbejdet lettere i arkivet bl.a. et nyt bykort med matrikel nummer og gadenavne/numre og med "Øgenavne" på forskellige distiktioner. Og vi har fået et hæfte om musikinstrumentet humlens historie.

I sensommeren blev Gert syg og måtte indlægges på sygehus flere steder. Efter et stykke tid kom han tilbage, men i kørestol. Han brugte nu sine kræfter på genoptræning og var ret sikker på, at han skulle tilbage på sin "pind". Vi andre støttede ham heri og fik flyttet rundt i arkivet, så han kunne komme ind med sin kørestol. Han nåede kun at prøve en gang, inden han i december gik alt for tidligt bort.

Jeg vil slutte med at takke arkivets øvrige personale Hanne og Lone for godt samarbejde, for jeres gode humør og arbejdsomhed. Også en stor tak til Nordby Sognearkiv for det gode samarbejde i årets løb.

Ringkøbing-Skjern Kommune

Aadum Sogns Arkiv

Tøstrupvej 1 A, Ådum, 6880 Tarm

Åbningstid: Hver onsdag kl. 14-16 (lukket i skoleferier)

Leder: Dagmar Vestergaard, Tøstrupvej 13, Ådum, 6880 Tarm. Tlf.: 23 86 97 86

E-mail: aadumarkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.aadumarkiv.dk

I 2018 modtog vi 21 indkomster, næsten det samme som tidligere år.

Årets største begivenhed var udgivelsen af bogen: "Knud Brugs fortæller om sit liv i Ådum". Bogen blev præsenteret en aften i november, og der kom over 100 i forsamlingshuset for at købe og høre Knud fortælle om bogen.

Vi har bl.a. rigtig mange videobånd, næsten 100, der er fra begivenheder i Ådum, gymnastikopvisninger, revy, dilettant mv. Disse videobånd er det efterhånden svært at se, så vi håber at få dem overspillet til DVD, men det er ret dyrt. Vi skal have dem set igennem, og så må vi søge om hjælp til overspilning. Måske kan vi også selv få udstyr til overspilning, men det kræver, at der er nogen, som kan betjene det.

Aadum Sogns Arkivs udgivelse "Knud Brugs fortæller om sit liv i Ådum".

Varde Kommune

Agerbæk Lokalhistorisk Arkiv

Agerbæk Skole, Debelvej 23, 1. sal, 6753 Agerbæk

Tlf.: 21 31 21 09

Åbningstid: 1. og 3. onsdag i hver måned, fra kl. 13.00 til kl.15.00

Leder: Leo Mathiasen, Pilealle 3, 6753 Agerbæk.

Tlf.: 61 66 33 67

E-mail: leom@thiasen.com

Arkivet har fået to nye medarbejdere. Else Marie Schultz og Flemming Olesen. Der har i årets løb været ca. 25 afleveringer, det har hovedsageligt været billeder, enkelte arkivalier og avisudklip, vi har registreret ca. 100 billeder i årets løb. Deraf er der en del vi selv har været ude og foto-

grafere, bl.a. nybyggede huse, nye gravsten og gravsten, der bliver ændret.

Arkivets hjemmeside har været besøgt ca. 6200 gange i 2018, 23% fra Danmark, 24% fra USA og 53% fra resten af verden. Der er investeret i en ny PC i år, det er for dyrt at reparere, så vi prøver at holde vores maskiner opdateret hele tiden.

Som noget nyt er det blevet sådan at SLA må sælge billeder som vi har registreret, det har vi valgt ikke at give tilladelse til. Vores holdning på nuværende tidspunkt er at medlemmer kan få gratis kopier, og ikke medlemmer skal betale et beløb.

Der har i årets løb været afholdt et par møder omkring den nye Persondataforordning og dens følger.

Vi havde igen i år en stand til Torvedagen med en gættekonkurrence, Sanny Sørensen vandt konkurrencen. Der blev ligeledes reklameret for Arkivets cykeltur i august til Rodebæk og Fladsø. Det var en rigtig god aftentur med 45 deltagere.

Mælkefestivalen deltog vi også i sammen med Agerbæk Borgerforening. Der var ikke den store søgning til standen, men vi viste os da frem. Vi er så i det nye år meget spændte på om vi får lov til at beholde vore lokaler på skolen når de går i gang med ombygningen.

Til slut skal der lyde en tak til land og by for jeres gode opbakning omkring arkivet.

Alslev Sognearkiv

Alslev Skole, Bredgade 39, Alslev, 6800 Varde.

Åbningstid: Mandag fra kl. 18.00 til kl. 20.00, onsdag fra kl. 09.30 til kl. 11.30. Desuden efter aftale pr. mail.

Kontakt: Elly K Jensen, Tlf.: 23 26 51 62

E-mail: alslev.sognearkiv@gmail.com

Hjemmeside: <http://www.alslevsognearkiv.dk>

Facebookside:

<https://www.facebook.com/alslevsognearkiv>

Rytmen i Alslev Sognearkivs arbejde 2018 fulgte de rutiner, der er blevet opbygget over de seneste 10 år.

1. *Dagligt* blev JydskeVestkysten og Ugeavisen gennemset for lokale artikler, så vor udklipsbøger blev holdt ajour. 2. *Der var to ugentlige åbningstider* mandag aften og onsdag formiddag. 3. *Løbende* der var fokus på fotografering af begivenheder i Alslev, og i 2018 kom der over 150 nye "2018-billeder" i arkivets "gemmer". 4. Der var opslag på arkivets facebookside *hver uge*, og her indgik filmklip på lige fod med billeder. 5. *Hver måned* blev "månedens billede" vist på arkivets hjemmeside.

Konstant var der opmærksomhed på muligheden for at få "indleveringer" til arkivet, og i 2018 blev det til 46 af slagsen mod 28 i 2017. Flest små og få ting/billeder, men også nogle større. Antallet af afleveringer afspejlede, at arkivets synlighed blandt Alslev-borgerne var stor.

Igen i år var det arkivets medvirken ved Forsamlingshusets forårsarrangement "Årets gang i Alslev", som ubetin-

Igen i 2018 var der 150 personer i Forsamlingshuset til Sognearkivets event "Årets gang i Alslev 2018".

get var den største og mest profilerede begivenhed. Her fik arkivet en kærkommen mulighed for at vise arkivarbejdet i Alslev over for 150 deltagere. Det kommenterede diasshow var udgangspunkt for arkivets fotobog "Årets gang i Alslev", og ved samme lejlighed blev årets Alslev-film vist - lavet af klip fra arkivets Facebook-side.

Arkivet var også i 2018 tilstede ved et arrangement i pensionistforeningen, og lejligheden blev benyttet til at få opsamlet og nedskrevet nok en artikel til "fortællinger fra Alslev Sogn". Artiklerne offentliggøres på arkivets hjemmeside.

Ved den lokale byfest var arkivet arrangør af en guidet tur, og på Arkivernes Dag i november blev "Alslev Kalenderen" præsenteret. En "fortællegudstjeneste" i kirken blev en stor oplevelse for arkivlederen.

Det var altid med den største fornøjelse, at arkivet modtog besøg. Det gjaldt både fysiske som elektroniske. Vi forsøgte at give gæsterne en god information og oplevelse. Hen over året blev det kun til et mindre antal (15-20), men så var der også tid/kapacitet til engagement.

Arkivets årlige husstandsomdelte skrivelse var både en invitation til, at komme til *Arkivernes Dag* og få et glas hvidvin, samt en anmodning om økonomisk støtte til arkivets drift. Det er glædeligt, at der meget stabilt er over 120 husstande i sognet, som indbetaler det årlige kontingent

på kr. 75. Dette giver kr. 10.000 til driften, og sammen med et kommunalt tilskud på kr. 5.500 og et bidrag fra Skads m.fl. Herreders Brandkassens Fond på kr. 2.500 gav arkivet midler til den løbende drift. Naturligvis kun fordi kommunen stadig stillede lokaler til rådighed.

Årets regnskab viser balance mellem indtægter og udgifter, og arkivets formue er stadig på kr. 30.000

Bag kulisserne registreres og opdateres vort arkivmateriale på det fortræffelige registreringssystem Arkibas5. Det er primært arkivlederen, der sidder ved tastaturet. Personøgning og personregistrering tager Elly Jessing sig af, medens Inger Nielsen har ansvaret for arkivets udklipssamling. Kurt Søgaard optog også i 2018 flere interviews på båndoptageren.

Så vor interne konklusion er, at arkivet opfylder de tre hovedformål: 1. indsamle 2. registrere/opbevare og 3. formidle sognets historie. Samtidig har vi fuld fokus på, at "det der sker i dag, er historie i morgen".

Ansager Lokalhistoriske Arkiv

Stationsvej 3, 6823 Ansager. Tlf.: 29 92 68 23

Åbningstid: Onsdag kl. 13.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Ove Nørager-Nielsen, Rødsandvej 2, 6823 Ansager. Tlf.: 75 29 71 88

E-mail: mail@ansager-arkiv.dk

Hjemmeside: www.ansager-arkiv.dk

Vi har stadig travlt på Ansager Lokalhistoriske Arkiv, og vi er stadig syv, der arbejder med hver vore projekter. Selv om vi har en stor malerisamling, får vi stadig malerier indleveret. Det er dog mest fotos og film. Vi er meget involveret i lokalsamfundet og vi bidrager med billeder til Ansager Musik Hotel, Vingården og til Allans Dinner på den gamle vandmølle. Vi har travlt med at registrere den ældste del af Ansager Skole, som skal nedrives. Vi har udgivet en bog: "Fra de gode gamle dage, avisartikler om Ansager 1840-1900". Igen i år har vi holdt Arkivernes Dag sammen med Skovlund Sognearkiv på Ansager Plejecenter. Igen i år lod vi udstillingen vare en hel uge for at tilgodese beboerne på stedet. Ansager arkiv fokuserede i år på Ansager Å. Til

daglig arbejder vi med at scanne billeder og at registrere, og det bliver man jo ikke færdig med.

Billum Lokalhistoriske Arkiv

Billum Station, Kastanjevej 6, 6852 Billum

Åbningstid: Tirsdag fra 19:00 til 21:00

eller efter aftale

Leder: Leif Madsen, Æblevej 3, 6852 Billum

Tlf.: 30 48 66 02

E-mail: arkiv@billum.dk

I det forgangne år er der sket mange gode tiltag på arkivet. Der er kommet to nye medarbejdere på arkivet i 2018, så derfor er vi nu fem medarbejdere, og det betyder meget, at flere hænder kan dække de områder, der er på et arkiv. Vi er alle nye på arkivet, det første år havde vi hjælp fra Hans Ole Villadsen til at fortælle om arkivarbejdet, og det var til stor hjælp. Vi arbejder godt sammen og har et godt fællesskab.

Der var ingen på kursus i 2018, det vil vi forsøge at lave bod på. Vi rydder stadig op i både arkivalier og billeder. Vi arbejder på at komme i alle vores arkivkasser og få dem

Dette billede fra Billum er taget ca. 1954. Vi har en del gamle luftfotos og forsøger at finde flere.

slanket, evt. i tyndere kasser, så de er klar til registrering. Vi forsøger at scanne alle de billeder vi har og skrive hvem der er på og med dato mv. Der er kommet godt flow i scanningen.

Vi har ikke gjort nok for at få indleveringer, og det har vi planlagt at gøre mere for i 2019. Vi er blevet inviteret hjem til nogle ældre mennesker, der har noget vi skal have om deres slægt inden det er for sent.

Da det nye hold startede var der ingen penge i kassen, og der var ingen computere og skærme der kunne bruges. Vi har ikke det grej vi skal have, men bruger vores egne bærbare og scannere. Vi prøver at indsamle mv. for på den måde at få det vi skal have.

I foråret 2018 havde vi en filmaften i Billum Forsamlingshus. Vi har nogle sognefilm der er lavet på smalfilm omkring 1974. Vi viste 3 ud af 6 film og var ca 35 deltagere til en god aften.

Vi arbejder videre under mottoet: GIV DET VIDERE

Blaabjerg Lokalhistoriske Arkiv

Sønder Allé 21, 6830 Nørre Nebel. Tlf.: 75 28 71 18

Åbningstid: Mandag kl. 8.30-11.30 og onsdag kl. 14.00-17.00 samt den 2. mandag hver måned (oktober-maj) kl. 19.00-21.00

Leder: Henning H. Christiansen, Markvænget 4 A, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 22 74

E-mail: lhableabjerg@godmail.dk

Hjemmeside: www.blaabjergarkiv.dk

Vi har haft en travlt år på arkivet med 224 besøg på arkivet, heraf 86 elever fra Nørre Nebel Skole. Det er dejligt med besøg. Vi får stadig mange henvendelser på mail og telefon om billed- og slægtsinformationer. Vi får også rettelser til de billeder, vi har lagt på arkiv.dk. Ligeledes får vi navne og andre oplysninger til arkiverede billeder. Det rart at se, der er interesse for det vi lægger ind i arkiv.dk.

Vi har i 2018 fået 43 afleveringer. Her skal nævnes en aflevering fra Vesterhavsposten. Da de lukkede kontoret i Nørre Nebel forærede de deres arkiv til os. Det drejer sig om alle årgange fra 1967 til 2016, smukt indbundne med årstal. Oven i købet fulgte reoler med.

Elever fra Nr. Nebel Skole på besøg på Blaabjerg Lokalhistoriske Arkiv.

Vi får stadig mange mails. 220 er det blevet til i 2018 om stort og småt. Dertil kommer der mange henvendelser på telefon, så vi har nok at se til på arkivet i hverdagen.

Vi er nu ved at have styr på de ting der gemmer sig på hylderne – ting som er kommet før vi begyndte at lægge noget i på Arkibas. Nogle ting har gemt sig i rigtig mange år, men nu er de lagt ind. En dejlig ting at få gjort.

Vi mangler stadig at registrere de mange billeder og oplysninger om gårde og huse, vi har liggende. De har ligget en del år, nu men de er ordnet sådan, at vi nemt kan finde dem, og vi er begyndt at registrere dem. Vi er startet med Lunde, hvor vi får hjælp til det af tre ældre mænd der er født og har levet hele deres liv i Lunde, så vi er rigtig godt hjulpet på vej, og har fået mange gode fortællinger hændelser og personer fra området i tilgift.

Arkivet har deltaget i "Kend din by" – et samarbejde med Nørre Nebel Sogneforening og Ældre Sagen. Arkivet havde åbent hus og viste gamle film fra vores områder og arrangerede en byvandring. Det var en sjov og god dag, som vi vil prøve at lave med andre byer i vores område.

Vi har stadig gode venner rundt om i sognene, der hjælper med at fotografere og fortælle os om hvad der sker, så vi kan følge op på tingene. I år har vi haft Knud, Jørgen og

Niels fra Lunde til at hjælpe med at få sat navne og ejere på alle gårde og huse i Lunde sogn. En stor tak til dem, det har vi haft stor glæde af.

Vi er stadig de samme ni om arbejdet her på arkivet i Kulturhuset. Her i sommer fik vi at vide at Kulturhuset skulle sælges og alle her i huset skulle flyttes over på Nørre Nebel Skole (ca 100 m). Efter at der har lydt mange protester fra brugerne af huset, er det nu udsat til efter et borgermøde, så vi er stadig usikre på om hvornår og om vi skal flytte. Men de har lovet os, at det bliver gode forhold.

Herfra skal lyde en tak til alle gode venner, der tænker på os, så vi kan bevare en del af historien for fremtiden. Tak til områdets sogneforeninger, Varde museum, til vores konsulent Karen Jermin Nielsen samt alle personer og fonde, der har støttet arkivet.

Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv

Kirkegade 3, 6840 Oksbøl. Tlf.: 75 27 15 48

Åbningstid: Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 9.00-11.00.

Arkivet er lukket i juli samt jul, påske, pinse og øvrige helligdage.

Leder: Anni Skov Christensen, Bøgevej 3, 6840 Oksbøl.

Tlf.: 30 12 88 36

E-mail: blaoks@turbopost.dk

Hjemmeside: www.blaavandshuk-arkiv.dk

Maren Sørensen med sin mangeårige medarbejder Kathrine Bøjlesen (yderst til venstre) og nogle af de børn, der var på deres helsehjem.

Året 2018 har været ret svært at skrive noget samlet om. Det har mest været almindelig dagligdag, hvor arkivets 10 frivillige tilsammen arbejdede 2900 timer. I løbet af året modtog vi 62 afleveringer – større og mindre. Vi har arbejdet meget med at få sat navne på især vores skolebilleder og vore konfirmationsbilleder.

Lokalhistorisk Forening for Blåvandshuk udgiver hvert år et lille hæfte, og udarbejdelsen af det tager som regel lang tid. I år skulle det handle om arkivets skoler, men ret hurtigt stod det klart, at der var stof nok til 2 år, så 2018 kom til at handle om skolerne i Ho-Oksby sogn, og så skal 2019 handle om skolerne i Aal sogn. Der bliver så trykt flere hæfter, end der skal uddeles til medlemmer, og disse hæfter får arkivet så til salg.

Sammen med Museet i Varde ved John Jensen har vi fulgt med i vedligeholdelsen af det eksproprierede område i Vejers, Mosevraa, Bordrup, Grærup, Børsmose og Kærgård. Husene forfaldt og enkelte blev revet ned, til trods for at det modsatte var blevet lovet ved ekspropriationen. I løbet af året blev der dog indgået en aftale med militæret om, at der skulle vedligeholdes bedre, og måske skal der på sigt stilles nogle oplysningstavler op rundt omkring til glæde for turisterne.

I løbet af året er der blevet udgivet to bøger om to kusiner fra Oksbøl. Forfatterne hedder begge Juhl, men er ikke i familie. Den ene bog hedder "Marens vilje" af Pernille Juhl. Den handler om Maren Sørensen, Vadsebøl, som var den første kvinde, der optrådte som præst. Denne bog kan læses på nettet som e-bog. Den anden hedder "Mathildes Krig", og er skrevet af Helle Juhl. Begge forfattere havde opsøgt vores arkiv under udarbejdelsen af deres værker.

Oksbøl Borgerforening er blevet nedlagt (eller sammenlagt med Oksbøl by.dk), og vi har modtaget alle deres efterladenskaber, der er opbevaret i en af de gamle bygninger i Nordlejren. Det er dog et stort arbejde at få dem sorteret og bestemt, hvad der skal gemmes, og hvad der skal smides ud, så vi er ikke kommet i gang med det arbejde endnu.

2. Verdenskrig og tiden derefter optager stadig mange, og i løbet af 2018 har to af den nye tids historikere

besøgt os i forbindelse med deres specialeskrivning, hvor de begge har skrevet om flygtningelejren, der var her fra 1945-1948.

Gert Ravn er fortsat i gang med at dele ud af sine mange samlinger, og der kommer jævnligt en ny aflevering fra ham.

Sidst på året døde vores mangeårige medarbejder Ejner G. Jørgensen. Derved mistede vi en stor vidensbank og et socialt samlingspunkt på arkivet. Ære være Ejners minde.

Lige før jul fik vi en ny medarbejder. Sven Wodschow har arbejdet ved Oxbøl Statskovsdistrikt, og han tilføjer arkivet en del EDB-viden, som vi i høj grad påskønner.

Fåborg og Omegns Lokalhistoriske Arkiv

Møllevej 1, Fåborg, 6818 Årre

Åbningstid: 1. tirsdag i hver måned kl. 14-16

Leder: Svend Haahr Kristensen

E-mail: faaborg-lokalarkiv@bbsyd.dk

Generalforsamling: (annonce kun i Lokalnyt)

Midt i en influenzatid og dårligt vejr, så vi var kun ca. 20.

Diverse møder i SLA regi:

Svend og jeg deltog i årsmødet i Holsted, hvor vores nye konsulent Karen Jermiin Nilesne holdt et indlæg. I oktober deltog Svend og Verner i et arrangement i Vardekredsen.

Persondataforordningen:

Vi deltog i mødet i Helle Hallerne, hvor Karen løftede en flig i forhold til den nye forordning. Hun har senere besøgt os, hvor vi fik talt nærmere. Arkivets kompromis blev, at vi slettede konfirmandbilleder 5 år tilbage. Så er alle på disse billeder myndige og kan selv sige fra.

Byfesten:

Mandag i byfestugen var vi på virksomhedsbesøg hos Harsø Maskinfabrik. Der var ca. 70 deltagere. Vi blev vist rundt i grupper, i alle produktionshaller. Efterfølgende blev vi budt på kaffe og kage i deres frokoststue. Lørdag havde vi, sædvanen tro, en udstilling. I år var det gamle skolebilleder og konfirmandbilleder. Hans Karl havde lagt dem på sin PC og de kørte på lærredet som slide show. Samtidig havde vi kopier liggende af alle billeder, så man kunne

nærstudere dem. Der var ca. 40 besøgende.

Ansøgning til Velux Fonden:

Vi har i år ansøgt Velux Fonden om midler til nye PC'er og skærme. Vi har modtaget 14.600 kr.

Mælkefestival:

Igen i år var vi repræsenteret på Mælkefestivalen, på standen for Fåborg By. Vi havde, i lighed med sidste år, messe-tilbud på bøgerne. I år solgte vi kun 3 eksemplarer, imod 8 stk. sidste år.

Arkiverne i det tidligere Helle Kommune:

I oktober var vi værter for det årlige møde, med de øvrige arkiver i Det tidligere Helle Kommune.

Antal medlemmer:

Vi går rundt med girokort. Borgerforeningen står for op-sætning og trykning af girokortene for Borgerforeningen, Spar 2 og arkivet og vi deler dem rundt. Når de er delt rundt, har vi ekstra åbent, og der kommer en del i arkivet og betaler. Normalt er vi kun i arkivet 1. og 3. tirsdag og har kun åbent 1. tirsdag i måneden. Ellers er det efter aftale. Vores medlemstal er faldende. I kroner og ører mangler vi 600 kr. i forhold til sidste år. De øvrige foreninger melder om samme fald.

Besøgende, henvendelser og indkomne sager:

I årets løb har vi en del besøgende, ret mange henvendelser på mail og modtager en del billeder, dokumenter og arkivalier. Der er ikke tvivl om, at mange er inde på arkiv.dk, da nogle af henvendelserne drejer sig om, at der er fejl i f.eks. vores billedtekster. Det er dejligt at få den slags henvendelser, så vi kan få tingene rettet. På det seneste har vi modtaget rigtig meget, så der er nok at tage fat på i dette år.

Må vi få din historie: 2017 og i år:

Vi har i 2018 gentaget succesen fra 2017. der var ikke noget stort fremmøde, men Esther Nørrebjerg Christensen glædede os med sit besøg og fortælling om sine 5 år i Fåborg, som foderstofuddeler-frue.

Kursus i Arkibas:

I forsommeren havde vi besøg af vores nye konsulent Karen Jermiin Nielsen. Hun gjorde opmærksom på, at hun gerne kommer ud og afholder kurser. Det tog vi imod og har sammen med Agerbæk afholdt Arkibaskursus, for de

af os, som ikke har været afsted på et sådant.

Egen udflugt til Sønderkov og Åtte Bjerger:

Vores egen udflugt i år gik til Sønderkov Slot, hvor museumsinspektøren fortalte om deres guldfund. Derefter var vi på museums- og havebesøg. Kaffen kørte vi til Åtte Bjerger og drak. Vi sluttede af med stegt flæsk og persillesovs på Skovpavillonen i Holsted.

Hjælpere:

Grethe Søndergaard glæder os stadig med at klippe artikler, der vedrører Fåborg og Omegn ud. Hans Hansen, den forrige formand besøger de ejendomme, hvor der er kommet nye ejere, så vi kan få opdateret mht. nye ejerforhold. På besøgene har han bog nr. 4 med, i håb om, at de nye ejere vil købe den. Egon er fortsat vores IT supporter. Tak til jer, for det store arbejde I gør for arkivet. I januar døde tidligere arkivleder Gerda Dahl. Arkivet sendte en bærebuket.

Horne Sognearkiv

Hornelund Plejecenter, Hornelund 27, 1. sal, Horne, 6800 Varde

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 15.00-17.00 eller efter aftale. Juli lukket.

Leder: Leif Sønderkov, Lundagervej 30, Horne, 6800 Varde. **Tlf.:** 24 61 55 50

E-mail: leifsonderskov43@gmail.com

Hjemmeside: www.hornesognearkiv.dk

Facebookside: www.facebook.com/HorneSognearkiv

Som indledning kan vi oplyse, at der er tilgået arkivet 14 indleveringer i år, det er positivt. Arkivet har i det forløbende år arbejdet ihærdigt med at samle op på de registreringer som har stået i vente position, det gælder både billedscanninger og påsætning af navne. Alt det arbejde skal gøre det lettere at registrere det videre i Arkibas5. Disse registreringer har vi i 2019 store planer med, efter at det i en periode har ligget stille.

Det er altid rart når guldkonfirmanderne besøger os på arkivet i april måned.

Det, som har optaget os meget i år, var vores QR-kodetur som var den 15. maj i fint vejr, og 50 mødte op til turen

Besøg af skolens 5.-6. klasser på Horne Sognearkiv.

som var en cykel/bil tur. Vi besøgte tre historiske steder i den nordlige del af sognet. Turen sluttede i Anlægget i Tistrup hvor vi nød kaffen og historien om Peer Perchs flyvetur til England under 2. Verdenskrig. Turen var på ca. 20 km og vellykket. I skrivende stund er vi ved at lægge sidste hånd på en ny tur sidst i maj.

Skole/arkiv samarbejde har længe været et ønske for arkivet. I 2018 kom der så en henvendelse fra skolens 0.-1.-2.-kl. om de måtte besøge os, og se hvad arkivet arbejdede med. 30 elever fordelt på to hold + lærer fik en billedfremvisning ledsaget af fortælling og indblik i hvad vi arbejdede med. Vi sendte en indbydelse med lærerne hjem til skolen om at 5. -6.-kl. også var velkommen til et besøg, og lige inden sommerferien havde vi en positiv oplevelse sammen med 21 elever og deres lærer. Vi konkluderede efterfølgende, at skole/arkiv samarbejdet var godt, og at vi skal forsøge at holde fast i det.

Horne Menighedsråd havde igen i år bedt os om at lave en kirkegårdsvandring. Her kom der 35 interesserede, hvor vi først gik turen på kirkegården, og sluttede af i kirken med en PowerPoint-fremvisning. Fint arrangement hvor vi nu er i gang med at planlægge en ny kirkegårdsvandring

i 2019.

Til Arkivernes Dag i november havde vi valgt emnet "Horne set fra luften" som frembragte mange fine kommentarer.

Som noget nyt havde vi et fælles arrangement sidst i november med Horneklunds Venner. Emnet var "Billeder som vi mangler navne til". Der var mødt 56 interesserede op, og vi fik en rigtig fin aften, og mange input til de ca. 60 billeder som blev vist i en PowerPoint-fremvisning, hvor enkelte billeder blev ledsaget af en historie fra en svundet tid. Denne aften udløste en opfordring til en gentagelse, som vi også har planer om.

Jeg synes vi arbejder med mange positive registreringer, som giver arkivet et godt overblik over hvad vi råder over, men også at vi kan finde de fysiske arkivalier. Alt dette arbejder vi forsat med, men kan også se at arkivarbejdet skal forsynes med vedvarende energi, en energi som arkivlederen kan glæde sig over, medarbejderne har.

Desuden skal også nævnes, at vi har glæde af brugen af vores hjemmeside, Facebook og ISSUU, hvortil der er mange besøgende. Vi bruger Dropbox som arkivets vigtigste database.

Arkivet har ved udgangen af 2018 seks medarbejdere. Eva Plauborg, Bente Jakobsen, Børge Andersen, Kurt Pallesen, Keld Jochumsen og Leif Sønderkov.

Janderup Lokalhistoriske Arkiv

Aktivitetshuset, Nybrovej 32, 6851 Janderup

Tlf.: 21 96 31 30

Åbningstid: Mandage kl. 9.00 – 12.00, (undtagen i månederne juli og august) og ellers efter aftale

Leder: Gregers Grau, Højen 4, 6851 Janderup.

Tlf.: 40 46 04 89.

E-mail: info@janderup-lokalarkiv.dk

Hjemmeside: www.janderup-lokalarkiv.dk

År 2018 har igen været et normalt år for arkivet. Arkivet har i årets løb modtaget 21 afleveringer, lidt flere end sidste år. Arkivet har i vore lokaler været besøgt af 18 personer, to færre end sidste år.

I juli måned havde vi et "miniarkiv" på Janderup skole

mens der var "Folk og Kultur 2018", o. 50 gæster besøgte os. Vi forbigik Arkivernes Dag igen i år. Vores erfaring med "åbent hus" på den annoncerede Arkivernes Dag er, at det er bedst at holde åbent på dage, hvor der i forvejen er gæster i vort Aktivitetshus. Der kommer ingen, hvis der ikke sker noget mere og andet i Aktivitetshuset! Vi vurderer at udstillingen "Folk og Kultur" på Janderup skole giver os rigtigt meget.

Vi får også en del henvendelser via mail og svarer med skannede arkivalier og fotos. Vi er nu færdige med at skanne billeder til de gamle registreringer, der blev oprettet uden billeder. Nu har vi ca. 5.340 stk., alle påført navne og med henvisninger! I januar 2014 kom vi på nettet med vores nye hjemmeside. Her henviser vi til søgning på den landsdækkende søgeportal arkiv.dk, hvor man også kan finde alle vores offentliggjorte arkivalier og billeder. Vi har begyndt at opdatere arkivalierne med nyeste data. Det er især, hvor der er kommet nye ejere. Dem finder vi ved at benytte www.OIS.dk, genvejen til ejendomsdata.

Vi har i 2018 haft 15.991 besøgende på arkivets hjemmeside. Det er godt 8.000 flere end sidste år. Vi sælger af og til nogle af vores "Sognebøger" (JANDERUP og BILLUM SOGNE, bind I-III). Bøgerne blev lavet og udgivet o. 1972. Vi søger at holde historien opdateret ved at gemme hændelserne i sognet på vore PC'er, i programmet Arkibas 5, og i databaser med indgang til avisudklip og til en registrant over afdøde personer i sognet. Det kan betragtes som et supplement til de udgivne sognebøger.

Vi er tre personer, der deler arbejdet mellem os. Det bliver til ca. 720 timer på et år. Vi kan godt finde plads til en hjælper mere til arbejdet med indsamling af offentligt til-

6. december 2015 gik Varde å over sine bredder og oversvømmede Janderup Ladeplads. Fotograf: Gregers Grau, Janderup.

gængelige oplysninger mv. Hvert år bliver vor årsberetning og det reviderede årsregnskab lagt frem til efterretning på Janderup Lokalforenings ordinære generalforsamling. Dette gøres, fordi arkivet er stærkt tilknyttet til sognet, men også for at gøre arkivet synligt i lokalsamfundet. Vi får årligt et kommunalt tilskud, så det bør have almen interesse at vide, hvordan vi forvalter midlerne.

Vi vil igen i år sige tak til alle, der har vist interesse for arkivet. Ikke mindst Skads m. fl. Herreders Brandkasses Fond, der igen i år donerede til os, og ligeledes "Folk og Kultur", der gav penge til køb af en projektor. Husk vi er sognets hukommelse og den er stor.

Næsbjerg Sognearkiv

Næsbjerg Skole, Troesmosevej 4, Næsbjerg, 6800 Varde
Åbningstid: 1. torsdag i hver måned i tidsrummet 14.00 - 16.00. Eller efter aftale.

Leder: Christian Christensen, Møllebakken 1, Næsbjerg, 6800 Varde. **Tlf:** 75 26 72 10

E-mail: naesbjergsognearkiv@hotmail.com

Hjemmeside: naesbjergsognearkiv.dk

2018 var et forholdsvis stille år for os på Arkivet. Dog skulle

Halagergård i Bilstoft ca. 1930. Næsbjerg Sognearkiv.

vi til at forholde os til den Persondataforordning af 25. maj 2018. I efteråret deltog to af vore bestyrelsesmedlemmer i studieturen op langs Vestkysten, som var arrangeret af SVA.

Vores sommerudflugt gik i år til Bilstoft (Hedevangvej og en del af Varde Landevej). Ca. 50 deltagere var mødt op til start ved Halagergård. Vi sluttede hos Ingeborg og Eske Lauridsen, Varde Landevej, hvor vi nød vores medbragte kaffe. Undervejs fortalte Aage Tirsgaard om gårdene, og tidligere Bilstoftborgere berettede om livet på egnen førhen.

Efterårsmødet i konfirmandstuen var også velbesøgt. Her deltog ca. 30 personer. Der blev vist gamle filmklip og billeder, og Aage Tirsgaard havde et indlæg om livet i Næsbjerg sogn i 1850'erne. Udover ovennævnte arrangementer har vi vist klip fra "Næsbjerg Filmen" for årets guldkonfirmander samt for beboerne på vort ældrecenter.

I årets løb har vi udsendt 2 artikler:

"Bennedsen og Næsbjerg Brugs" v/Hans Henning Bennedsen og "Hvem var faderen?" (En faderskabssag fra 1857 i Skonager) v/Aage Tirsgaard.

Skovlund Sognearkiv

Solbakken 2B, Skovlund, 6823 Ansager

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-17.00 og torsdag kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Niels Winter Christensen, Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager. **Tlf.:** 76 98 00 15

E-mail: skovlundsognearkiv@skylinemail.dk

Hjemmeside: www.skovlundsognearkiv.dk

Facebookside: www.facebook.com/skovlundsognearkiv

2018 har været et meget blandet år for Skovlund Sognearkiv, både et meget travlt år og også et meget trist år. Vi mistede vores kære medarbejder Holger Christensen, som døde i juli. Holger Christensen var med helt fra arkivets start i 1980, han var et utroligt rart menneske og tillige en meget flittig skribent, noget vi alle har haft stor glæde af. I skrivende stund har vi netop fået at vide at Martha Højberg er gået bort. Marta var ligeledes tilknyttet arkivet i mange år, mest med alt det praktiske, og hun passede

og plejede os, så vi kunne bruge tiden til effektivt arkivararbejde. To dejlige mennesker der vil blive savnet både på arkivet og i byen.

Arkivet var, sammen med Verner Kristensen og borgerforeningen, med i arbejdet om at gøre byens centrum til "Ole Flensteds Plads".

I 2018 fik arkivet en uventet stor udgift idet Post Nord ikke formåede at udbringe 12 årsskrifter til medlemmer der bor længere væk, og det selvom portoen var 18 kr. pr. brev. Skrift, porto og manglende kontingent, udgifter på omkring 2000 kr. Fremover kan vi selvfølgelig ikke bruge Post Nord, da der både efter skriftlig og telefonisk samtale ikke var nogen form for beklagelse eller reaktion.

Arkivernes søgeportal arkiv.dk som viser arkivernes registreringer bliver en større og større succes, og det forventes at visning nr. 100 million nås engang i mart måned 2019. Arkiv.dk er nu også tilgængelig i en engelsk version. I begyndelsen af februar 2019 bliver det muligt at se dokumenter, tidsskrifter og meget andet på arkiv.dk, efterhånden som arkiverne får scannet og registreret materialet. Skovlund Sognearkiv har foreløbig lagt mere end 85 forskellige typer kildemateriale op.

Arkivet har fået to nye medarbejdere, Marit Larsen, Skovlund, og John Bach Thygesen, Ølgod, og de er allerede godt i gang med registreringsarbejdet.

Arkivets registreringer er gået fra 44.827 til 117.235 visninger på arkiv.dk i 2018, næsten en fordobling på et år, så det har været en fornøjelse at aflevere årets kulturstatistik. Der har i årets løb været 121 besøgende på arkivet, og der er modtaget 44 afleveringer.

Ved årets generalforsamling i "Skovlund Sognearkivs Venner" havde vi foredrag med Ejvind Thorlund Jepsen. I et fint foredrag fortalte Ejvind om sit liv og levned. For femte år i træk var Arkivernes Dag et samarbejde med Ansager Lokalhistoriske Arkiv og Ansager Plejecenter. Der var mange besøgende fra Skovlund og Ansager.

Sammen med arkivets venner havde vi en spændende tur til Lydum Vandmølle. Her fik vi historier og anekdoter

fra elektricitetens barndom.

Et lille udpluk af de afleveringer, arkivet har modtaget i 2018:

- To bøger "The Bridge", med udvandrerhistorie fra sognet.
- Flensted A/S. Stor aflevering af blandet materiale.
- Diverse fotografier.
- Sange og programmer fra amatørteater.

Til alle givere siger vi mange tak for alt, hvad der er afleveret i årets løb.

Arkivets Facebookside "Skovlund Sognearkiv" og gruppen "Gamle Billeder fra Skovlund" har nu rundet de 805 medlemmer, en stigning på 119 siden sidste år.

Her skal også lyde en tak til alle i gruppen, ikke mindst for den fine hjælp arkivet tit får, til vores registreringer.

Et rigtigt godt 2019 til alle.

Thorstrup Sognearkiv

Omsorgscenteret Birgittegården, Falkevej 4, Sig, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 47 08

Åbningstid: Tirsdage og fredage kl. 9.30-12.00. Sidste tirsdag hver måned kl. 19.00-21.00 eller efter aftale

Leder: Hans Jørgen Gammelgård, Agnetevej 29, Sig, 6800 Varde. Tlf.: 23 95 62 14

E-mail: tsarkiv@hotmail.com

Hjemmeside: www.sig.dk/content/sognearkivet

I året 2018 har 4 frivillige været beskæftiget med arbejdet her på Thorstrup Sognearkiv. Vi har modtaget 6 afleveringer i årets løb.

Arbejdet med digitaliseringen af billedmaterialet går godt fremad. Ved årsskiftet er ca. 90 % af vores billedmateriale på omkring 2000 stk. scannet ind. Vi har fået vores lokaler renoveret i 2018. Gulvtæpper er fornyet og alt er nymalet, og lokalerne fremstår nu lyse og indbydende.

Vi søgte og fik bevilget 50.000 kr. hos SE Vækstpulje til renoveringsprojektet, og sammen med et sponsorat fra en lokal håndværker og en donation fra Skads Herreds Brand-

kasse passede det med budgettet for renoveringsarbejdet. Fremadrettet skal vi i gang med digitalisering af vore arkivalier. En medarbejder har været på kursus og dette arbejde starter op i 2019.

Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv

Tistrupslund Områdecener, Søndergade 38, 6862 Tistrup

Åbningstid: 1. tirsdag i hver måned kl. 14:00-17:00 (eller efter aftale med arkivlederen)

Leder: Svend Svendsen, Elmevej 10, 6862 Tistrup

Tlf.: 75 29 92 80

E-mail: tistruparkiv@bbsyd.dk

Hjemmeside: tistruplokalarkiv.dk

I løbet af året har vi fået 40 afleveringer. Blandt har vi modtaget store afleveringer fra Vestjysk Kunstforening og Hodde-Tistruphallen, videoklip fra LocalNews, ældre billeder af ejendomme og personer, byggesager fra kommunen samt forskellige dokumenter. Vi siger mange tak til alle, der har givet materialer.

Vi har årets løb haft 119 besøg/henvendelser. På arkiv.dk har vi pt. 4500 billeder og 1482 øvrige registreringer. Vi har kun åbent én eftermiddag hver måned, men der kommer ikke ret mange besøgende på åbningsdagen. Til gengæld kommer langt de fleste efter aftale på andre tidspunkter. Mange af de besøgende, vi har, glæder os ved at kunne give oplysninger, især om deres slægtninge.

I maj var en 5. klasse fra Tistrup skole på besøg for at få noget viden om Tistrups historie.

Arkivet har i det forløbne år igen været med på Varde Ådag i Hodde med en udstilling af diverse billeder fra Hodde-området. På udstillingsdagen var der mange, der henvendte sig og kikkede på billederne. Arkivernes Dag gav ikke noget besøgstal.

Vores hjemmeside (tistruplokalarkiv.dk) er i årets løb blevet besøgt af 3363. Det har givet en del henvendelser. Vi lægger jævnligt nye billeder ind under månedsbilleder samt små lokalhistorier. Arkiv.dk har haft 19.770 besøg. Langt de fleste har kigget billeder. Der kommer bemærkninger om tilføjelser og rettelser, som vi er meget

taknemmelige for.

På billedsiden fortsætter vi med registrering af personbilleder. Det skrider godt fremad. Vi tager løbende billeder af gårde og ejendomme, så vidt muligt af ejendommen set fra alle sider. Billederne lægges straks ind på arkiv.dk.

Vi har i årets løb taget afsked med Bent Hansen, som har været på arkivet i mange år. Vi vil gerne sige ham tak for hans indsats for arkivet. Bent Hansen har boet det meste af sit liv i Tistrup og har derfor et indgående kendskab til området, samtidig har han i kraft af sit tidligere arbejde som tømrer været en stor praktisk hjælp i arkivet.

Vi har så været heldige at få en ny medarbejder Ansgar Hansen, der også har boet flere år i vores område.

Varde Lokalhistoriske Arkiv

Rådhuset, Torvet 7, 6800 Varde

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 10-12

Leder: Karen Riisager

Tlf.: 75 22 37 74

E-mail: info@vardelokalhistoriskearkiv.dk

Hjemmeside: vardelokalhistoriskearkiv.dk

Fra årets begyndelse er arkivet igen blevet fuldt bemandet - oven i købet med en venteliste på tre. Vi er igen blevet otte medarbejdere til vore otte arbejdspladser. Årets hovedindsats har været registrering af billeder, ligesom vi igen har fået åbnet for sortering i de 40 meter Vestbanearkivalier, som vi fik/vi har arbejdet på siden 1984.

Arkivets økonomi er ganske god lige nu. Vi har de seneste år brugt en del penge på at bygge reoler til vore aviser, der er blevet flyttet et par gange med nye reoler som konsekvens. Vi har solgt gamle Varde billeder til firmaer til udsmykning af lokaler. Tilskuddet fra Varde Lokalhistoriske Forening har været større i 2018, fordi formanden har holdt flere foredrag end vanligt i årets løb, og efterspørgslen på byvandring er øget.

I samarbejde med Biblioteket har Ole Nørskov holdt to foredrag i januar for 120 tilhørere, i september for 45 og igen i november for 20. Vi har i samarbejde med biblio-

teket haft billeddage, hvor der er blevet vist billeder fra 1900-tallets seneste årtier ved tre arrangementer med henholdsvis 70, 35 og 55 deltagere, som har beriget arkivets samlinger med oplysninger om billedernes personer, steder og datering. Arkivet har deltaget i projekt "Hold hjernen frisk" for seniorer: Genklang – Vardes musikliv i 60'erne-80'erne. Arkivet deltog med et erindringsværksted, hvor der blev fundet artikler og andre omtaler af musikbegivenheder i Varde. Det var et samarbejde mellem bibliotek, arkiv, Nordeafonden, DGI, Musik- og Billedskolen m.fl. 13 formiddage i bibliotekets lokaler for en gruppe på de samme 19 deltagere.

I løbet af året har arkivet modtaget 83 afleveringer. For eksempel protokoller og scrapbøger fra Varde Ribeklub, Varde Gymnasiums årbøger, Varde Havekreds' protokoller mv. fra 1917 til 2017, byggesagen om Kræmmergade 13, pressebilleder fra John Randeris fra årene 2000-2009, en fotoserie om Varde Mejeri i Nørregade, fotos fra Vardemuseerne, scrapbøger og protokoller fra Varde Bank.

I 2018 er mere end 600 klassebilleder fra Brorsonskolen blevet registreret, en arkivmedarbejder har lært sig at indbinde aviser, så en forsvarlig opbevaring opnås, vi registrerer tidsskriftartikler som selvstændige poster, det

mangeårige projekt med genskanning af billeder, som har ligget i jpeg-filformat til tif-filer er kommet langt i årets løb, i november blev arbejdet med at flytte kommunalt dannede arkivalier fra Torvet til Bytoften afsluttet, sådan at Arkivet kan benytte kælderen mere hensigtsmæssigt.

Samlingerne fylder mere end 550 hylde-meter, fordelt på 2.380 arkivfonde, 1.458 arkivfaglige og lokalhistoriske bøger, og godt 17.200 billeder – alt registreret og søgbart i arkiv.dk. Negativer på glasplader og filmstrimler fra lokale fotografer omfatter mere end 200.000 enheder, nogle registrerede, andre ordnet kronologisk efter optagelsesdato.

Personalet er på otte personer med 3.920 timer årligt. Der er otte arbejdspladser med edb - de fleste med scanner til brug for billedregistreringen. Vi har fire arbejdspladser for besøgende.

Der er fire sammenhængende rum med ekspedition og arbejdspladser, billedopbevaring i arkivskabe og arkivets bogsamling på reoler i stueetagen. Arkivalier og aviser opbevares i kælderen i et rum på godt 200 m² med tyvealarm, røgalarm, branddøre, affugter, samt sikring mod udsivning af vand fra rør. Dertil deler arkivet avisopbevaringsplads med biblioteket og har avismagasin i Ølgod.

Der har været 920 besøgende på arkivet med forespørgsler og til arrangementer, 620.810 har foretaget opslag i Varde Lokalhistoriske Arkivs del af arkiv.dk, 11.845 har besøgt arkivets hjemmeside, og der har været ca. 550 skriftlige og telefoniske henvendelser til arkivet.

Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Helle Plejehjem, Vinkelvej 2, 7200 Grindsted

Åbningstid: 1. tirsdag i måneden kl. 14.00-16.00

Kontaktperson: Niels Verner Jensen, Parallelvej 5, Tofterup, 7200 Grindsted. **Tlf.:** 61 76 05 03

E-mail: arkivstarup@gmail.com

I 2018 har lokalarkivet haft 5 bestyrelsesmøder. Møderne afholdes som regel i forbindelse med vores åbningstid tirsdag. De frivillige medarbejdere Ellen, Kirsten og Erik samt regnskabsfører Niels Verner deltager også i bestyrelsesmøderne. Det er en rigtig god ordning, for de har stor erfa-

Genklang. – Der læses flittigt i Varde Lokalhistoriske Arkivs aviser.
Foto: Karen Riisager.

ring med arkivarbejdet, som vi kan trække på. Medlemstallet er gået lidt ned fra 166 i 2017 til 161 i 2018. Det skyldes især naturlig afgang, men vi oplever dog, at nye medlemmer registreres. Vi deles om arbejdet med at omdele girokort og fredag d. 4. maj var bestyrelsen tilstede i Brugsens Café, hvor nogle kom for at få en snak eller forny medlemskabet. En stor tak skal lyde til alle vore medlemmer. Kontingentet er med til, at vi kan dække udgifter til kontorhold, kurser m.m. Ligeledes arrangerer vi hvert år en gratis udflugt for medlemmer. Turen til Bramming Egnsmuseum måtte desværre aflyses pga. for få tilmeldte. Vi overvejer at flytte tidspunktet fra august til juni.

Vi er rigtig glade for de nye computere og scanneren, som Velux-fonden bevilgede penge til. Der kommer til stadighed billedmateriale og dokumenter ind, som skal registres på arkivets server eller efter aftale må publiceres i Arkibas eller på www.arkiv.dk. Vi håber, at man kontakter arkivet, hvis man ligger inde med emner, der kan have lokalhistorisk interesse. Det modtager vi med tak, så eftertiden kan få glæde af muligheden for at søge oplysninger. Der er som regel folk fra arkivet, som sidder og registrerer hver mandag formiddag kl. 9 til 12.

Persondataloven er en dansk lov som handler om, hvornår og hvordan personoplysninger må behandles. Som hovedregel gælder persondataloven for al elektronisk behandling af personoplysninger, men gælder desuden også for manuel behandling af personoplysninger, der er indeholdt i et register.

Det har betydning for registreringsarbejdet i arkiverne. Vi har selvfølgelig haft mange snakke om begrænsningerne i den nye persondataforordning. Sammenslutningen af Lokalkarkiver (SLA) arbejder også med reglerne. Vi har vedtaget at afvente deres udmeldinger. Derfor arbejder vi videre som hidtil, selvfølgelig med tanke for ikke at ofentliggøre personfølsomme emner eller billeder.

Repræsentanter fra bestyrelsen har deltaget i et årligt møde i Arkivsamrådet Varde (ASV), som består af arkiver fra det tidligere Helle Kommune. Det er interessant at høre om, hvad de arbejder med.

Til generalforsamlingen i 2018 var temaet for underholdningen igen "hvor blev de af". Vi havde besøg af Leif

Fabricius til at komme og fortælle. Det gjorde han rigtig godt med spændende og sjove anekdoter fra sin barndom i Starup.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv

Kulturhuset, Vestergade 7, 6870 Ølgod, 6870 Ølgod

Tlf.: 30 35 39 36

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-17.00.

Leder: Lissi Møller Kristensen, Storegade 18, 1. sal, 6870 Ølgod. Tlf.: 29 61 73 10 eller 75 24 43 00

E-mail: arkivolgod@hotmail.com

Hjemmeside: www.olgodlokalarkiv.dk

Facebookside: www.facebook.com/olgodarkiv

Så er dette år gået – og hvad er der sket. I 2018 er der registreret 36 indkomster fra foreninger og private. Dokumenter og billeder hvoraf flere bliver digitale. Tak for alle indleveringer – de er med til, at eftertiden får kendskab til fortiden.

Ved udgangen af 2018 har arkivet omkring 7.500 registreringer. Der er i årets løb foretaget 1360 af disse registreringer, samtidig med at vi har serviceret besøgende, besvaret skriftlige og telefoniske henvendelser. Ingen har været på kursus i 2018, forårsaget af arkivets personalemæssige situation.

I løbet af 2016/2017 har en medarbejder fotograferet alle ejendomme i den indre by. Nogle af disse billeder er i løbet af 2018 lagt i Arkibas, resten vil komme på, efterhånden som tiden tillader det.

På arkivets hjemmeside har der været 6.463 besøgende, et fald fra 9.139 personer i 2017. Arkivet gik på Facebook i efteråret 2017, hvor der nu er 321 følgere. Opslagene på facebook har i 2018 haft en rækkevidde på 72.274 og der har været klik på 21.074. Også på arkiv.dk er der en stigning til 65.477 visninger mod i 2017 26.276. Vi konkluderer, at mange besøgende nu ser på Facebook og arkiv.dk i stedet for hjemmesiden. Men hjemmeside, arkiv.dk og facebook supplerer helt givet hinanden.

Via disse medier lykkes det at få navne på personer på mange billeder fra skoler, gymnastik og konfirmation. Det er dejligt, idet billeder først får rigtig værdi, når man ved

hvem personer eller steder er. Også i Ølgod Hallen er der stillet plads til rådighed til billeder, hvilket også giver både interesse for arkivet og navne på personer på billederne. En stor tak til alle der hjælper os via de forskellige medier, og ved besøg på arkivet.

Fra den 1. september 2017 udvidedes vores åbnings-tid den 1. tirsdag i måneden til kl. 19, dog ikke i de 4 sommermåneder. En evaluering ved udgangen af 2018 har bevirket, at vi igen har stoppet denne åbningstid. Der var kun enkelte besøgende. På arkivet er der mulighed for at aftale tid for besøg uden for åbningstiden, og det anser vi for mere/eller lige så kundevenligt.

I løbet af året har der været ekstra åbent på Højskole-dagen, og hele dagen på Kulturdagenes "Kulturmarked" og Arkiverne Dag.

Den 10. oktober stod Lokalarkivets personale for det praktiske arrangement ved Arkivsamvirkets møde i Ølgod Kulturhus.

Bogen "Historiske personer i Ølgod & Omegn" og "Vi begyndte i hønsehuset" er fortsat til salg, sammen med Ølgod Filmen, der er optaget i 1968-1978. Bøger udgivet af Ølgod Museum/Ølgod Museumsforening kan også købes.

Vi samarbejder med Ølgod Museumsforening, Ølgod Museum og Slægtshistorisk Forening om den årlige udstilling i Lindbergsalen på Kulturhuset, og er medudgiver af Museumsforeningens Årsskrift.

Den 4. oktober 2021 har Lokalarkivet 100 års jubelæum, og vi er så småt begyndt at tænke på dagen, og hvordan den kan markeres. Måske med udgivelse af en bog. Gode ideer og forslag til en sådan modtages gerne. For en mulig udgivelse må der søges midler fra forskellige fonde.

Den visionsproces der var i gang i 2017 omkring Kulturhuset, er ikke særlig synlig for tiden. Så om og hvorvidt der sker noget, også i forhold til Lokalarkivets lokaler må kun tiden vise. Lokalarkivet bliver gerne, hvor vi er.

Vestergade 7, hvor vi bor, havde længe trængt til maling. I oktober blev huset pludselig malet helt hvidt. Det var ikke det vi eller andre forventede! Så hvor er det smukke ydre af det gamle hus blevet af?

Igen i år har arkivet mistet medarbejdere ved dødsfald.

Gunnar Laustsen døde pludselig den 12. juni, og efter kort tids sygdom døde Karl Møller Bargisen den 7. august. Begge havde arbejdet på arkivet i mange år, med hver deres områder. Karl Møller Bargisen meget med slægtshistorie og slægtsforskning. Vi mangler både dem, og den viden de var i besiddelse af, meget.

Som ny medarbejder er Karin Baun begyndt den 10. april 2018. Vi er nu 10 medarbejdere. På arkivet er vi meget bevidste om, at det er vigtigt, at nye medarbejdere kommer til og kan læres op. Så derfor prøver vi på forskellig vis at opsøge mulige personer, der kan være interesseret i arkivarbejde og lokalhistorie. Er du interesseret så kontakt os på arkivolgod@hotmail.com eller tlf. 29 61 73 10.

Øse Sognearkiv

Solhøjvej 1, Nordenskov, 6800 Varde

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 14.00-16.00 eller efter aftale med arkivlederen

Leder: Aage Meldgaard, Sønderskovvej 102, Nordenskov, 6800 Varde. **Tlf.:** 75 29 82 12

E-mail: aage-meldgaard@mail.dk

2018 har været et forholdsvis stille år, hvad afleveringer angår. Vi har haft en enkelt stor aflevering fra et dødsbo. Der var bl.a skøder fra de sidste fire handler med gården. Vi har derimod haft mange besøg, og mange mailhenvendelser. Vi har igen haft besøg af 2 klasser fra Nordenskov skole. Det er dejligt at se og høre den interesse børnene har for sognet og byens udvikling/afvikling. I 1962 var der 23 butikker i sognet - i dag 3. Arkivet arrangerede sommertur til Fyn, med besøg i den Japanske have, Strøjers store bilsamling og besøg på Ørbækgaard, hvor værten i 1 time guidede os rundt i omegnen.

Vi deltog også i byens store julemarked med en udstilling og en quiz. Standen blev besøgt af ca. 200 gæster. Vi fik mange spørgsmål og oplysninger. Det gav også 8 nye medlemmer.

Vores udstilling om skolerne i Øse sogn bliver stadig besøgt af mange tidligere elever. Enkelte medbringer nye billeder til samlingen.

Årre arkiv 2018

Årre Skole, Skolegade 25, 6818 Årre

Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 (dog kun første torsdag hver måned fra april-september) samt efter aftale.

Leder: Herman Hansen, Hegnsgårdvej 8B, 6818 Årre

Tlf.: 75 19 23 80 / 40 54 68 18

E-mail: aarrelokal@hotmail.com

Hjemmeside: www.aarrelokalhistorie.dk

Det er så den 8. beretning, jeg aflægger som formand. Som noget nyt har vi i år ikke haft en generalforsamlings annonce i "Ølgod lokalavis", ja, undskyld at jeg kalder den det. Men betingelsen i vores vedtægter er også opfyldt med en personlig invitation. Samtidig har datoen været bragt i vores lokalnyt, på infotavlen i brugsen, på opslagstavlen i brugsen og på Årre bys hjemmeside.

Medlemsstatus: antal medlemmer: 153. Et fald på 7 medlemmer. Det synes jeg er flot, eftersom vi satte kontingentet op fra 50 til 100 kr pr person. Igen skal der lyde en tak til Skads herreds Brandkasse, som i år har doneret 2500 kr.

Jeg plejer også at takke Andelskassen for et eller andet, men i år har jeg ikke noget at takke dem for, men derimod er jeg lidt skuffet over Andelskassens måde at behandle os små foreninger på. Vi skal nu betale et gebyr på 100 kr. pr. måned for vores Andelskassekonto.

Vi er, som jeg før har nævnt, med i arkivsamarbejdet for Varde Kommune, hvor vi er 18 arkiver.

Varde Kommune gav et beløb i driftstilskud på 174.830 kr. i 2018 til alle arkiver i kommunen, og efter at beløbet blev fordelt efter fordelingsnøglen blev der til Årre 4687 kr. Jeg har fået at vide, at kommunens tilskud for 2019 til Årre bliver 6686, når fordelingsnøglen er anvendt. Heraf er der tilskud til internet på 2000, som er noget nyt, og det er fordi vi flytter til andre lokaler.

Jeg nok indrømme, at en stor del af bestyrelsens tid på arkivet er gået med snak og planlægning af vores fremtidige bopæl. Som det jo nok er gået op for os alle er vores gamle arkiv for alvor væk, da skolen fra 1939 nu er total

nedrevet.

D. 4 september 2018 blev jeg kaldt til møde på skolen. Her fik jeg følgende besked: Vi skulle være ude af arkivet senest d. 8 oktober, da man ville starte på screeningen af bygningerne, så de kunne blive klargjort til nedrivning. Vi havde ellers fået at vide, at vi kunne blive til 1. april 2019.

Vi gik straks i gang med at putte arkivet i flyttekasser og d. 4-10-2018 holdt vi flyttedag. Alt blev slæbt ned af trappen og kørt om i klublokalet ved cafeteriaet, og her står det endnu. Jeg er blevet kaldt super radikal, idet jeg skiftede standpunkt mht. til vores fremtidige domicil næsten hver uge.

Men vi er nu blevet enige med ejerne af det gamle kommunekontor om at leje et lokale på 38 m² med egen indgang. Lokalerne står næsten færdige og klar til indflytning, så vi kan starte på at indrette vores fremtidige arkiv i Årre på adressen Toften 2, 6818 Årre, og så håber vi, at vi kan blive der mange år fremover.

Ser vi på vores regnskab har vi da lidt penge på kiste-bunden, men de skal nok få ben at gå på, nu vi skal flytte, og det bliver også nødvendigt at få nogle af os på kursus igen, da der sker nyt på Arkibas hele tiden.

Og til jer der er nysgerrige – gå ind på arkiv.dk og søg. Man kan da se lidt, selv om Persondataforordningen giver lidt problemer med, hvad der må vises og ikke må vises på nettet.

Sidste år til generalforsamlingen havde vi et indlæg af Erik Andreasen. Mødet blev afholdt i fælleshuset på Sol-siden pga. musen, som var flyttet ind på kroen. Vi var 43, så lokalet var fyldt op.

20. marts var der generalforsamling i arkivsamvirket, hvor vi deltog med 2 personer.

Byfestsøndagen var vi på cykeltur til Endrup, her underholdt Theodor om alle Endrups fortræffeligheder. Vi deltog 35 personer i sommervarmen, og vi nød en forfriskning i stedets store og fine bålhus. Jeg tror, at vi alle nåede hjem til det store kagebord i byfesttellet.

Vi deltog i Arkivsamvirkets efterårsmøde i Ølgod d. 10 oktober. D. 25 oktober var vi til fællesmøde for lokalhistoriske arkiver i det tidligere Helle Kommune. Her blev

der udvekslet infoer mellem de forskellige arkiver og som underholdning holdt Verner Puggård et indlæg om to Autruplandmænds tur til Afrika først i tresserne. (Harry Puggard og Alfred Andersen.)

Vi deltog ikke i Halloween i 2018, vi havde ingen lokaler, men vi kunne nok heller ikke have gjort det så godt, som det blev udført af Hats. De havde næsten forvandlet hele den gamle skole til et spøgelseshus.

Torsdag d. 13 december blev vores juleafslutning igen i år holdt i fælleshuset på Solsiden (Hegnsgårdvej nr 6). Vi sluttede af med bl.a. æbleskiver og gløgg og nogle sange.

En rigtig hyggelig eftermiddag.

Vi må nok sige, at det sidste år har vi ikke modtaget ret mange aflevering, måske på grund af lokaleproblemer.

Jeg vil igen i år på bestyrelsens vegne sige tak til alle jer, der støtter os ,og som møder op til vores arrangementer i løbet af året. Der skal også lyde en personlig tak fra mig til alle på arkivet for et godt samarbejde i det forløbne år, blandt andet ved nedpakningen og udflytningen i september/oktober.

Vejen Kommune

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn

Stadionvej 6, 6650 Brørup. Tlf.: 75 38 16 70

Åbningstid: Torsdag 15.00 – 17.00

Leder: Ellen Sørensen. Tlf.: 29 79 16 70

E-mail: broeruplokalarkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.broerup-lokalhistorie.dk

Brørup Historisk Arkiv haft mange henvendelser i 2018 - både skriftlige og personlige. Interessen for lokal- og slægtshistorie er bestemt ikke blevet mindre. Mange har fået øjnene op for at lokalarkivet gerne vil hjælpe og være med til at bevare fortiden.

Til lokalarkivets generalforsamling var indbudt en lokal til at fortælle om Brørup Svømmebads oprettelse. En spændende fortælling om en meget aktiv og iderig lægefrue, der fik svømmebadet oprettet.

Lokalarkivet lagde lokaler til det der er blevet kaldt "konsulentens madpakkekursus". Der var samlet 8 - 10 personer til et billedregistreringskursus. En dejlig måde at få ny viden på. Det kan varmt anbefales.

Selvom 1. Verdenskrig ikke direkte berørte den gamle Brørup Kommune, valgte arkivet at flytte Arkivernes Dag til søndag den 11.11. kl. 11 - 100 års jubilæet for våbens-tilstanden. I samarbejde med Brørup Bio blev der lavet en lille udstilling med billeder bl.a. fra Foldingbro - som jo var en grænseby på det tidspunkt. Biografen havde skaffet filmen "I krig og kærlighed" til forpremiere. Andreas Bruun fra Lindknud Lokalarkiv holdt et oplæg til filmen og filmen blev vist kl. 11. Arrangementet blev besøgt af over 100 gæster. Udstillingen blev stående i biografen, så længe filmen blev vist.

Arkivrådet i Vejen Kommune arbejder på at lave et eller flere aktiviteter / arrangementer i forbindelse med 100 års jubilæet for Genforeningen i 2020. De sønderjyske lokalarkiver er allerede langt fremme i forberedelserne.

De sidste par måneder af 2018 har lokalarkivet brugt på at samle materiale til årsskriftet, som udkommer i foråret 2019.

Bække-Veerst Lokalarkiv

Vestergade 2, 6622 Bække

Åbningstid: Tirsdag kl. 15.00 til 17.00 samt efter aftale

Leder: Søren Frederiksen, Tværvej 10, 6622 Bække

Tlf.: 75 38 97 06

E-mail: fredensbo@profibermail.dk

Hjemmeside: www.bricksite.com/lokalarkivet

Medlemstallet er ret stabilt, men dog stigende. Ved årsskiftet lå det omkring 110 medlemmer, og der er gerne godt fremmøde ved vore arrangementer. I det forløbne år har vi kun haft to møder:

Det første var Generalforsamlingen den 26. februar 2018, som undtagelsesvis blev afholdt på Bække kro, fordi underholdningen bestod i et foredrag om kro og kromænd i Bække. Det blev tilsyneladende godt modtaget. I alt 68 medlemmer deltog i mødet.

Det næste arrangement var en Byvandring i Asbo den 12. juni 2017 med deltagelse af brødrene Amtoft, som er vokset op på skolen i Asbo. De havde en stor viden om byen og begge er gode fortællere. Det var en stor succes - det synes vi i hvert fald. Ca. 70 mennesker var mødt og mange deltog i debatten. Efterfølgende var der kaffe i Den Gamle Smedie.

I 2018 har vi modtaget og journaliseret 18 afleveringer af meget forskellig art. Det er ikke så mange som sidste år, men der vil altid være udsving fra år til år. Vi får en del arkivalier fra dødsboer og lign, og desuden kommer der stadig mange gamle billeder. Det er rigtig fint med gamle billeder, men vi savner aktive fotografer, som fotograferer den hverdag vi lever i. Vi har faktisk ikke mange billeder fra den tidsalder, hvor alle løber rundt med et digitalt kamera.

Vi har registreret 12 arkivfonde, 241 enkeltbilleder, 6 billedserier og 328 avisudklip, hvilket betyder at det samlede antal registrerede arkivalier pr. 31.12.2018 udgør 505 arkivfonde, 5191 enkeltbilleder og 147 billedserier samt ca. 1660 emner i form af avisudklip m.m.

Den officielle åbningstid har indtil nu været hver tirsdag fra 16.00 til 18.00, men det bliver ændret fra 1. marts, således den officielle åbningstid bliver hver tirsdag fra 15.00 til 17.00. I det daglige får det dog ikke den store betydning, da arkivet normalt er bemanded hele tirsdag eftermiddag (undtagen på helligdage). Sådan vil det også være fremover. Ændringen sker for at sikre bemanning i den officielle åbningstid i tilfælde af sygdom, børnepasning, madlavning, og hvad ellers bedsteforældre får tiden til at gå med.

I 2018 har 45 personer besøgt arkivet, 23 har ringet og vi har modtaget i alt 34 skriftlige henvendelser. Langt de fleste henvendelser kommer fra slægtsforskere, men det er også nogen, som bare skal have afgjort et væddemål. Alle er velkommen. De mange billeder på arkiv.dk er meget populære. I årets løb har der været 7731 visninger, og heldigvis er der mange henvendelser vedrørende billedernes indhold i form af rettelser og tilføjelser. Det er rigtig godt, da vi jo ikke ved alt, selvom vi gerne vil. Mange øn-

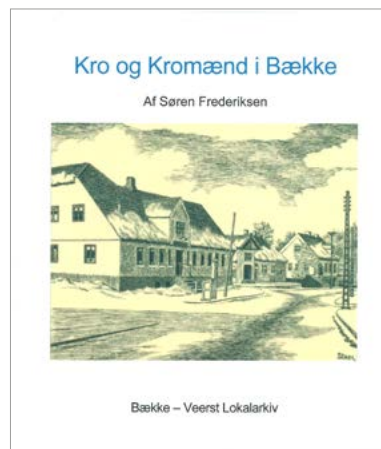
sker en kopi af en vore billeder, og det kan normalt også lade sig gøre.

Vi deltog igen i Forsamlingshusets julemarked, som blev afholdt den 25. november 2018, og i den forbindelse kunne vi præsentere bogen "Kro og kromænd i Bække", som forud var fordelt til samtlige medlemmer. Det var en rigtig god dag med mange kontakter og diskussioner, som resulterede i en del nye medlemmer og solgte bøger. Vi deltager igen næste gang, hvis der fortsat er julemarked.

Gamle billeder er altid populære. Både i 2017 og 2018 har vi vist billeder i pensionistforeningen, og det gør vi gerne igen både der og andre steder, hvis der er nogen som sender bud.

Nyhedsbrevet Arkiv-Nyt er udsendt to gange i det forløbne år og GLIMT udkom for 8. gang. Det var meningen, at GLIMT skulle indeholde en artikel om Bække Kro, men materialet blev for omfattende til en artikel, så i stedet blev det til en lille bog om "Kro og Kromænd i Bække". Takket være en donation fra Velux-Fonden på 5000 kr. var det muligt at omdele den som en gave til samtlige medlemmer. Bogen blev trykt i 200 eksemplarer, og vi har stadig et lille lager, som vi kan sælge af. Både årsskrift og bogen er blevet godt modtaget.

Vi er også ramt af persondataforordningen, men vi er endnu ikke klar over i hvilket omfang. Umiddelbart betyder

Bække-Veerst Lokalkiv udgav i november 2018 bogen "Kro og Kromænd i Bække."

det, at vi ikke må registrere bl.a. billeder af nulevende personer, og i hvert fald kan det give en masse besvær, hvis vi vil gøre det. Sådan som det forlyder, så må vi ikke vise et skolebillede eller et fodboldhold, uden en skriftlig tilladelse fra samtlige på billedet, men indtil videre afventer vi klare regler for arkiver. De billeder som i øjeblikket ligger på arkiv.dk er registreret, inden loven trådte i kraft. Skolebilleder fra 1970 og frem vises dog ikke på nettet. Om alle skal fjernes, det ved vi ikke endnu, da der ikke er kommet nye retningslinjer for arkiver, men selvfølgelig vil vi følge loven, og hvis nogen på nuværende føler sig generet af et billede, som er lagt ud på nettet, så fjerner vi det.

Menighedsrådet har besluttet, at de mange gravsten, som står på mindelunden/lapidariet skal fjernes. Det fik os til at rejse spørgsmål om stenenes bevarelse på Lokalrådets årsmøde sidste forår. Både vi og lokalrådet var enige om at alle stenene samlet var bevaringsværdige, og at stedet kunne blive en af byens attraktioner. Lokalrådet har virkelig forsøgt både at skaffe penge og at påvirke menighedsrådets beslutning, men menighedsrådet har været meget afvisende over for ideen. Efter et forsøg på at få planen igennem med et reduceret antal sten er menighedsrådet nu gået med til at tyve sten bevares. Vi har ganske vist været med til at vælge de tyve sten, men tyve sten eller slet ingen er i vore øjne nærmest det samme. Det er meget langt fra det oprindelige forslag. Ærgerligt at menighedsrådet overhovedet ikke har forståelse for ideen.

Der er tidligere blevet rejst spørgsmål om brandsikring af arkivet. Dertil kan jeg oplyse, at vi er nu kommet et lille skridt videre, idet alle arkivrum sidste sommer blev forsynet med branddøre.

Gesten Sognearkiv

Gesten Børnecenter, Hovedgaden, 6621 Gesten

Åbningstid: 1. og 3. onsdag i måneden fra 15.00 - 17.00 på skoledage eller efter aftale.

Leder: Bente Pedersen. **Tlf.:** 22 99 39 45

E-mail: gestensognearkiv@gmail.com

Gesten Sognearkiv blev en realitet på den stiftende generalforsamling på Gesten Børnecenter den 4. juni 2018,

hvor navnet Gesten Sognearkiv blev vedtaget alternativt Gesten Lokalarkiv. Initiativtagere var byrådsmedlem Marion Mortensen samt Bente og Bruno Pedersen, Bente inspireret af sin store interesse for slægtsforskning. Der var ca. 30 fremmødte, og der blev valgt en bestyrelse på 5 medlemmer samt 1 suppleant. Efterfølgende blev Peter Eskildsen valgt til formand og Bente Pedersen til arkivleder. Øvrige bestyrelsesmedlemmer er Kjeld Albrechtsen, Anni Poder Larsen, Vibeke Pedersen og Willy Bregnhøj og Erna Karlsbak Jensen suppleant, der sammen med medhjælper Bruno Pedersen deltager i bestyrelsesmøderne og forefaldende opgaver.

Gesten Børnecenter har velvilligt stillet to kælderlokaler til rådighed og i det hele taget været meget behjælpelige med indretning m.v. Vi har fået indrettet arkiv med tilhørende effekter til arkivering og opbevaring samt anskaffet det nødvendige EDB-udstyr. Gesten Lokalråd har ydet økonomisk tilskud på 5.000 kr., men ellers har vi måttet låne til anskaffelse af EDB indtil modtagelse af tilskud fra Arkivrådet i Vejen Kommune.

Vi er nu fint installeret og alle har deltaget i de to grundlæggende kurser i arkivering, og arkivlederen deltager i alle de kurser, der tilbydes. Der er nu ca. 50 medlemmer af Gesten Sognearkiv, og vi oplever stor interesse og nu også modtagelse af arkivalier. Ved vores første åbent hus arrangement var der ca. 50 fremmødte, en ganske fin begyndelse.

Lokalhistorisk Arkiv Holsted

Vestergade 17, 6670 Holsted. **Tlf.:** 75 39 20 10

Åbningstid: Onsdag kl. 14:00 - 18:00

Leder: Klaus Hansen. **Tlf.:** 50 99 24 23

E-mail: Holsted-Lokalarkiv@mail.dk

Hjemmeside: www.holstedlokalarkiv.dk

Facebookside:

www.facebook.com/www.holstedlokalarkiv.dk

Nok et år er gået – et år, som har budt på lidt af hvert. Vi har som sædvanligt haft et travlt år på arkivet, hvor antallet af henvendelser har været lidt mindre end sidste år, nemlig 141 i 2018 mod 199 i 2017. Vi har i 2018 haft 1 hen-

vendelse i almindelig brevform. Alle øvrige henvendelser har været enten ved personligt fremmøde eller via elektroniske medier.

Vores hjemmeside, som startede op i 2010, er ifølge vores underretninger (vi kan se det i statistikken) blevet kontaktet fra omverdenen. Vi har haft besøgende på hjemmesiden fra så fjerne lande som Kina, Ukraine og USA. Vi har forsøgt at opdatere hjemmesiden ca. hver anden måned. I 2018 har vi haft i alt 6.021 besøgende på hjemmesiden. I midten af december 2014 kom vi på Facebook. Ved slutningen af 2018 har Arkivet 110 følgere på Facebook.

Antallet af afleveringer er nogenlunde som sidste år, nemlig 56 registrerede afleveringer i 2018 mod 52 for 2017.

Vi har i 2006 og 2011 fået 2 store afleveringer af billeder. Den ene er pressebilleder fra JyskeVestkysten, og den anden er billeder fra Ugeavisen.

Vi har arbejdet med disse billeder siden og vi er blevet færdige i 2018.

Da vi blev færdige med ejendomsbillederne i ARKIBAS i 2013, fortsatte vi med at lægge billeder ind fra arkivfonde. Der er mange, og vi har haft 4 personer kontinuerligt på denne opgave i 2017. Denne opgave er vi blevet færdige med i 2018. I lokalerne på 2. sal har vi fået arkiveret JyskeVestkysten og har i løbet af 2018 ikke fået flere aviser, og vi får nok ikke flere. I lokalerne på 2. sal har vi også fået ophængt en del malerier, vi har modtaget i årenes løb, som vi ikke har haft plads til hidtil. Vi synes selv at det ser godt ud.

I december 2012, blev vores lokale "Sørensen-bande" sendt ned for at tømme Den Danske Bank i Holsted. Banken lukkede sin filial her, og vi kontaktede banken for at høre, om vi eventuelt kunne få et par billeder af en lokal kunstner, som vi gerne ville have til samlingen.

Vi fik mere end det. Det blev aftalt at vi kunne få en stor del af deres arkivalier tilbage fra 1868, hvor Holsted Sparekasse blev stiftet. Det blev til en hel trailer fuld, som vi skal have sorteret og arkiveret. Nogle friske drenge hjalp med at få alt materialet båret op i huset. Denne aflevering har vi arbejdet med i hele 2018 også, og er ikke færdig med den endnu. Tidshorizonten for færdiggørelsen er desværre stadig ukendt.

Vi har fået en meget stor aflevering i oktober 2017, nemlig landinspektør P. Schouenborgs samlede arbejder (udstykningsager) gennem hans tid som landinspektør. Det er vi ved at gennemgå, men der er i alt 6 store flyttekasser, så det vil nok tage lidt tid.

Alle udstykningsager i Føvling og Holsted sogne, vores område, er færdige og der er oprettet arkivfonde på de ejendomme, vi ikke havde materiale på i forvejen. Der mangler endnu at blive gennemgået udstykningsager uden for vores område. Vi agter ikke at videresende disse, da der er tale om landinspektørens samlede værker fra 1884 og frem til hans ophør med virksomhed. Der er ca. 3 flyttekasser tilbage, så det vil nok tage lidt tid endnu.

Året er mest gået med at registrere billeder på ARKIBAS. I 2018 har der været 7 arkivmedarbejdere, der har været her på arkivet hver onsdag, arkivets åbningsdag. I arbejdsgruppen har vi sagt farvel til Kirsten Dalgas Jensen efter mange års tro tjeneste og sagt goddag til Peter Chr. Vind Larsen, der dækker Føvling-området.

Lokalarkivets arbejdsgruppe har – i året der er gået – kun afholdt 5 møder, som er afholdt den første onsdag i månederne januar, februar, marts, september og november, idet vi var nødt til at aflyse møderne oktober og december på grund af mange afbud. Derudover har vi afholdt møde 4. april 2018, som var sæsonafslutning.

Vi er blevet færdige med at gennemgå alle sager også sagerne fra Tobøl for mangler, og det har fungeret godt.

Af forskellige grunde har vi i årets løb desværre ikke deltaget i møder i arkivrådet i Vejen kommune. Da Lokalhistorisk Arkiv Holsted er museumstilknyttet (Det statsanerkendte Museum på Sønderkov), kan arkivet ikke deltage i det økonomiske samarbejde i arkivrådet, men kun i det faglige samarbejde.

Den 10. november 2018 havde vi åbent hus på Arkivernes Dag, som vi prøvede for første gang i mange år. Vi havde emnet "Holsted før og nu". Vi havde fået fremstillet et PowerPoint-show, der kørte på 3 forskellige skærme, herunder på projektoren i lokalet på 2. sal. Det var en positiv oplevelse, og de besøgende kunne få en kop kaffe og en småkage. Der kom 9 besøgende og arkivmedarbejderne hjalp og vejledte omkring billedvisningerne. Der kom til-

lige en god snak ud af det også. Vi er godt tilfredse med fremmødet, som desværre ved en fejl ikke blev omtalt i pressen som vi havde ønsket.

Den 9. januar 2019 blev vi af Vejen Kommune indkaldt til et orienteringsmøde omkring udflytning af Vestergade 17 til Højmarksvej 20. Det var et meget tidligt møde, uden at der var taget stilling eller bestemt noget ud over at vi skal flytte omkring januar 2020.

2018 har – som tidligere år – været et travlt år, og vi ser frem til et lige så aktivt år i 2019. Da vi hvert år modtager en del afleveringer, og også forholdsvis store afleveringer, synes vi, det viser, at arkivet er godt forankret i lokalsamfundet. Det er vi særdeles glade for, idet vi jo bevarer for eftertiden – ja, arbejder for "evigheden".

Endelig må det absolut nævnes, at arbejdet i lokalarkivet slet ikke kunne lade sig gøre uden at have en flok af gode entusiastiske hjælpere, hvad vi heldigvis har i lokalarkivets arbejdsgruppe.

Tak til alle for et godt stykke arbejde i 2018 og håb om et ligeså godt 2019.

Hovborg Lokalarkiv

Lindevej 5, 6682 Hovborg

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag kl. 14.00 - 16.00

Leder: Henry Pedersen, Sandagervej 5, 6682 Hovborg

Tlf.: 28 96 83 45

E-mail: hovborglokalarkiv@gmail.com

Hjemmeside: hovborglokalarkiv.dk

2018 har på mange måder lignet de foregående år. Vi har brugt meget tid på at kommunikere ud, at man skal huske at aflevere til arkivet i tilfælde af dødsfald eller ved simpel oprydning. Det er vores overbevisning, at meget desværre går tabt for eftertiden.

Den store aflevering vi fik sidste år tager fortsat det meste af vores tid i arkivet. Det drejer sig om flere tusind fotos og dias udover papirer og dokumenter. Det var meningen, at vi ville lave en udstilling omhandlende arkivalier og fotos fra den omtalte aflevering, men vi blev ikke færdige med det, så det bliver forhåbentlig næste år.

Vi mærker stadig en stigende interesse for slægtsforskning, og rigtig mange henvendelse drejer sig netop om slægtsforsknings spørgsmål. Antallet af henvendelser sidste år er lidt lavere end foregående år. De telefoniske henvendelser er stort set det samme i antal.

Vi holder traditionen om foredrag den 4. maj i hævd. Arkivet har i syv år stået for omtalte arrangement, og vi har alle årene haft rigtig gode foredragsholdere. De besøgende har været ovenud tilfredse. Foredraget holdes i forlængelse af mindehøjtideligheden i Klelund Plantage for de syv allierede soldater, der mistede livet i november 1944. Deres fly blev skudt ned af en tysk natjager.

Der er så meget arbejde i arkivet, at vi bliver nødt til at udvide arbejdstiden i arkivet.

Arkivet fylder 25 år i 2019 og forberedelserne er begyndt. Jubilæet markeres i september 2019.

Lindknud lokalhistorisk forening

Faurskovvej 8, Lindknud, 6650 Brørup

Åbningstid: Hver tirsdag kl. 09 - 12 og den sidste torsdag i måneden kl. 14 -17

Leder: Andreas Bruun, Knudsmindevej 20, 6650 Brørup.

Tlf.: 61 54 04 01

E-mail: historie@lindknud.net

Hjemmeside: www.Lindknud.infoland

I Lindknud findes et månedsblad, hvor alt hvad der foregår i lokaliteten i foreningerne, kirken, skolen m.v. bliver annonceret. Lokalbladet hedder det.

I Lokalhistorisk Forening har vi i det forløbne år haft en serie billeder og historie om og af huse på Lindknuds gader der tidligere har været forretning i i ovennævnte blad.

Foreningen udgiver et årsskrift sammen med Historisk Arkiv i Brørup. Skriftet er/var præget af 100-året for 1. Verdenskrigs afslutning 11/11 kl. 11 1918. Vi har medvirket i fejring af jubilæet på forskellig måde.

Foreningen havde arrangeret en byvandring i august. Turen gik til landsbyen Okslund med focus på udskiftningen i 1787. Okslund er en landsby hvor gårdene blev på deres plads på nær én ved udskiftningen.

Vi deltog i et julemarked i huset hvor vi bor, det tidligere alderdomshjem Bøgevang. Der deltager vi år efter år bl.a. med en tipskupon med 10 spørgsmål om historiske emner.

Museet på Sønderkov søgte oplysninger om en sten-samling, som skulle stamme fra Lindknud. Et detektivarbejde viste, at en borger i Lindknud Ejner Grejsen, havde haft interessen og efterlod sig en anseelig samling af fund fra egnen. Ved sin død var samlingen blevet afleveret på museet uden indkomstjournal. Samlingens fineste fund er en økse fremstillet af en flint, som kun findes på Helgoland. Hvordan er den økse kommet til Lindknud?

Vi får løbende henvendelser fra folk der via Arkiv.dk søger yderligere oplysninger om sager vi har arkiveret.

Foreningen har deltaget i Vejen Kommunes Arkivråds to halvårige møder og vi har deltaget i SVAs gode tur på Vestkysten i sommeren 2018. Vi har endvidere haft god hjælp af arkivkonsulent Karen Jermiin Nielsen.

Vi er selvfølgelig i gang med registrering af vore sager. Det går langsomt men sikkert fremad. Der bliver afleveret gode arkivalier til arkivet hen over året. Der arbejdes hver tirsdag formiddag af tre til fire gode folk. Én af flokken har vi købt udstyr til, hvorefter nogle ældre folk i lokaliteten besøges for at optage historie/fortælling.

Meget af foreningens energi går iøvrigt med formidling af historie.

Vejen Lokalhistoriske Arkiv

Østergade 2, 6600 Vejen.

Åbningstid: Mandag kl. 10.00-18.00 og tirsdag kl. 9.00- 13.00

Leder: Linda Klitmøller **Tlf.:** 79 96 52 75

E-mail: vejenarkiv@sonderskov.dk

Arkivet har ikke indsendt beretning for 2018.

Aastrup Sognearkiv

Borgergade 121, 6752 Glejbjerg.

Åbningstid: Åbent efter aftale med Kirsten Nygaard.

Leder: Birthe Cramon, Ryttervænget 7, 6752 Glejbjerg

E-mail: aastrupsognearkiv@gmail.com

I Åstrup Lokalhistorisk Arkiv vil vi meget gerne lave nogle arrangementer, som byens borgere har lyst til at deltage i og samtidig være en del af. Mange af Glejbjergs ældre borgere sidder jo inde med en enorm viden om gamle dage og når vi først får dem i tale, har de jo en guldgrube af viden, som de er i stand til at dele med os.

Derfor planlagde vi i arkivet en byvandring i den del af Glejbjerg, som hedder Grene. Glejbjerg består faktisk af Åstrup og Grene begge placeret i hver sin ende af byen, indtil banen og stationen kom og bandt begge ender sammen til den by, vi i dag kalder Glejbjerg.

Torsdag den 13. september 2018 kl. 18.30 mødtes vi med omkring 30 borgere i Grene – alle klar til en rundtur. Her fortalte arkivet bl.a. om frysehuset, hvornår det blev oprettet, hvordan det blev brugt og ikke mindst, hvem der passede frysehuset. Flere af borgerne havde også nogle rigtige gode historier, som kunne bidrage til Frysehusets vigtige eksistens for kvindens daglige husholdning i hjemmet.

Vi var også omkring forsamlingshuset, som blev bygget i 1910 og som stadig er i brug. Her kunne alle bidrage med enten at have fået en på tuden til et bal, fastelavns- og juletræsfester, private fester og sågar ungdomsmøder, hvor der tit kom personer udenbys fra, for at fortælle om et interessant emne. På disse møder deltog pastor Østergaard og fru Hedvig altid.

På rundturen havde vi plukket forskellige emner ud bl.a. købmanden, Søren Lillebils forretning, karetmageren, smedjen osv. og hvor vi i arkivet startede hvert emne op med vores viden. Herefter faldt borgerne ind med deres kendskab og historier og det blev virkelig en berigende aften, hvor alle delte deres historier og lyttede til hinandens.

Arrangementet sluttede af med en øl eller en sodavand nede ved åen og som afslutning på arrangementet fik arkivet det klare budskab om at arrangere flere af sådanne ture.

Det gør vi gerne.

Birthe Cramon fortæller om Grene.

S

V

A

S

V

A

Sydvestjyske Arkiver Beretninger 2018

Forsidefoto:
Vorbasse Lokalhistoriske
Arkiv holder arrangement
i det fri.